

Forslag til stortingsvedtak om særavgifter og lov om særavgifter

Forslag til paragrafer i avgiftsvedtak og lov er i blått. Øvrig tekst er i svart.

Innholdsfortegnelse

Særavgiftsloven kapittel 1 Innledende bestemmelser	4
Særavgiftsloven kapittel 2 Fellesbestemmelser om særavgifter på varer	9
Avgift på tobakk mv.....	15
Stortingets vedtak om avgift på tobakk mv.	15
Særavgiftsloven kapittel 3 Avgift på tobakk mv.....	15
Avgift på alkohol.....	17
Stortingets vedtak om avgift på alkohol	17
Særavgiftsloven kapittel 4 Avgift på alkohol	18
Avgifter på drikkevareemballasje.....	21
Stortingets vedtak om avgifter på drikkevareemballasje	21
Særavgiftsloven kapittel 5 Avgifter på drikkevareemballasje	21
Avgift på sukker mv.	24
Stortingets vedtak om avgift på sukker mv.....	24
Særavgiftsloven kapittel 6 Avgift på sukker mv.	24
Veibruksavgift på drivstoff	26
Stortingets vedtak om veibruksavgift på drivstoff	26
Særavgiftsloven kapittel 7 Veibruksavgift på drivstoff	26
Svovelavgift	31
Stortingets vedtak om svovelavgift.....	31
Særavgiftsloven kapittel 8 Svovelavgift.....	31
Avgift på smøreolje	33
Stortingets vedtak om avgift på smøreolje	33
Særavgiftsloven kapittel 9 Avgift på smøreolje.....	33
Avgift på HFK og PFK	35
Stortingets vedtak om avgift på HFK og PFK	35
Særavgiftsloven kapittel 10 Avgift på HFK og PFK.....	35
Avgift på SF ₆	37
Stortingets vedtak om avgift på SF ₆	37
Særavgiftsloven kapittel 11 Avgift på SF ₆	37

CO ₂ -avgift på mineralske produkter	38
Stortingets vedtak om CO ₂ -avgift på mineralske produkter	38
Særagiftsloven kapittel 12 CO ₂ -avgift på mineralske produkter	39
CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten	42
Særagiftsloven kapittel 13 CO ₂ -avgift i petroleumsvirksomheten	42
Avgift på avfallsforbrenning	43
Stortingets vedtak om avgift på avfallsforbrenning	43
Særagiftsloven kapittel 14 Avgift på avfallsforbrenning	43
Flypassasjeravgift	45
Stortingets vedtak om flypassasjeravgift	45
Særagiftsloven kapittel 15 Flypassasjeravgift	45
Avgift på NO _x	48
Stortingets vedtak om avgift på NO _x	48
Særagiftsloven kapittel 16 Avgift på NO _x	48
Avgift på elektrisk kraft	52
Stortingets vedtak om avgift på elektrisk kraft	52
Særagiftsloven kapittel 17 Avgift på elektrisk kraft	52
Avgift på vindkraft	56
Stortingets vedtak om avgift på vindkraft	56
Særagiftsloven kapittel 18 Avgift på vindkraft	56
Avgift på oppdrettsfisk	58
Stortingets vedtak om avgift på oppdrettsfisk	58
Særagiftsloven kapittel 19 Avgift på oppdrettsfisk	58
Avgift på viltlevende marine ressurser	60
Stortingets vedtak om avgift på viltlevende marine ressurser	60
Særagiftsloven kapittel 20 Avgift på viltlevende marine ressurser	60
Dokumentavgift	62
Stortingets vedtak om dokumentavgift	62
Særagiftsloven kapittel 21 Dokumentavgift	62
Engangsavgift på motorvogner mv.	68
Stortingets vedtak om engangsavgift på motorvogner mv.	68
Særagiftsloven kapittel 22 Engangsavgift på motorvogner mv.	69
Omregistreringsavgift	74
Stortingets vedtak om omregistreringsavgift	74
Særagiftsloven kapittel 23 Omregistreringsavgift	74

Avgift på tunge kjøretøy	77
Stortingets vedtak om avgift på tunge kjøretøy.....	77
Særavgiftsloven kapittel 24 Avgift på tunge kjøretøy	77
Avgift på trafikkforsikringer.....	79
Stortingets vedtak om avgift på trafikkforsikringer	79
Særavgiftsloven kapittel 25 Avgift på trafikkforsikringer	79
Særavgiftsloven kapittel 26 Sluttbestemmelser	82

Særavgiftsloven kapittel 1 Innledende bestemmelser

Til særavgiftsloven kapittel 1 Innledende bestemmelser

Kapittel 1 gjelder for alle særavgifter som omfattes av loven, det vil si avgiftene i kapitlene 3 til 26.

§ 1-1 Saklig virkeområde

Denne loven gjelder særavgifter.

Stortinget vedtar særavgifter til staten og de satser som skal gjelde, jf. Grunnloven § 75 bokstav a.

Til § 1-1 Saklig virkeområde

Bestemmelsen regulerer lovens saklige virkeområde.

Første ledd slår fast at loven gjelder særavgifter. Se omtale av særavgifter i høringsnotatet punkt 3.2 og betegnelsen særavgift i punkt 10.2.

Andre ledd fastsetter at særavgifter vedtas av Stortinget. Bestemmelsen viderefører deler av gjeldende særavgiftslov § 1, dokumentavgiftslov § 1 og motorkjøretøy- og båtavgiftslov § 1. Det følger av Grunnloven § 75 bokstav a at det er Stortinget som vedtar særavgifter og fastsetter de satser som skal gjelde. Rettslig sett er bestemmelsen dermed overflødig. Av informasjonshensyn foreslås det at loven viser til Stortingets avgiftsvedtak og Grunnloven. Loven kommer til anvendelse bare dersom det i avgiftsvedtaket vises til loven.

§ 1-2 Geografisk virkeområde

Loven gjelder i særavgiftsområdet hvis ikke annet følger av loven.

Med særavgiftsområdet menes det norske fastlandet og alt område innenfor territorialgrensen, men ikke Svalbard, Jan Mayen og de norske bilandene.

Til § 1-2 Geografisk virkeområde

Bestemmelsen regulerer lovens geografiske virkeområde.

Det følger av *første ledd* at loven får anvendelse i særavgiftsområdet med mindre annet følger av loven. I *andre ledd* er særavgiftsområdet definert som det norske fastland og alt område innenfor territorialgrensen, men ikke Svalbard, Jan Mayen og de norske bilandene. Definisjonen er sammenfallende med definisjonene av tollområdet og merverdiavgiftsområdet, se tollavgiftsloven § 1-1, vareførselsloven § 1-2 og merverdiavgiftsloven § 1-2.

Betegnelsen særavgiftsområdet er ny, men at særavgiftene er knyttet til dette området er en kodifisering av praksis, se høringsnotatet punkt 10.3. Enkelte særavgifter er knyttet til et annet geografisk område. Det er derfor tatt et forbehold i første punktum (*med mindre annet er bestemt i loven*). Området følger i så fall av kapitlet om den aktuelle særavgiften. Avgifter som har et annet virkeområde er blant annet CO₂-avgiften i petroleumsvirksomheten som i utgangspunktet kun gjelder på kontinentalsokkelen. Et annet eksempel er avgiften på NO_x som også legges på NO_x som slippes ut utenfor særavgiftsområdet. Andre avgifter med et annet anvendelsesområde, er avgiften på oppdrettsfisk som kun gjelder produksjon av fisk i territorialfarvannet og avgiften på vindkraft som bare gjelder kraft som er produsert på land. Også dokumentavgiften og motorvognavgiftene kan sies å ha et annet og snevrere geografisk anvendelsesområde siden de er knyttet til registrering i et register som befinner seg på fastlandet.

§ 1-3 Satser og regler for avgiftsberegningen

De satser og regler som gjelder på det tidspunkt avgiften etter denne loven skal beregnes, legges til grunn for avgiftsberegningen.

For varer som innføres til særavgiftsområdet og ikke legges på lokale som er registrert etter § 2-5, skal avgiften beregnes etter de satser og regler som gjelder på det tidspunkt som følger av tollavgiftsloven § 2-2.

Til § 1-3 Satser og regler for avgiftsberegningen

Bestemmelsen regulerer hvilke satser og regler som skal benyttes ved beregning av avgiften.

I *første ledd* fastsettes at avgiften skal beregnes etter de satser og regler som gjelder på det tidspunkt avgiften etter denne loven skal beregnes. På hvilket tidspunkt avgiften skal beregnes, er fastsatt i kapitlet om den enkelte avgiften, i paragrafen som har overskriften *Avgiftsplikt*. For vareavgiftene er hovedregelen at avgiften skal beregnes når varer innføres og når de produseres, se lovforslaget § 2-2. Dersom importør eller produsent er registrert i Særavgiftsregisteret og varene legges på lokale som er registrert etter lovforslaget § 2-5, skal avgiften beregnes først når varene tas ut av lokalet. Første ledd innebærer at avgiften da beregnes med de satser og regler som gjelder på dette tidspunktet. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende særavgiftslov § 5 første ledd.

For varer som innføres til særavgiftsområdet og ikke legges på et lokale som er registrert etter § 2-5, er det i *andre ledd* fastsatt at avgiften da skal beregnes etter de satser og regler som gjelder på det tidspunkt som følger av tollavgiftsloven § 2-2. Bestemmelsen er en kodifisering av gjeldende rett, se særavgiftsforskriften § 2-6, som fastsetter av bestemmelsene i vareførselsloven og tollavgiftsloven gjelder så langt de passer og ikke annet er bestemt.

§ 1-4 Dispensasjon

Departementet kan treffe enkeltvedtak om å frita for eller sette ned avgiften dersom særlige grunner taler for det.

Til § 1-4 Dispensasjon

Bestemmelsen gir departementet fullmakt til å treffe enkeltvedtak om å frita for eller sette ned avgiften dersom særlige grunner taler for det. Dispensasjonsbestemmelsen er i dag fastsatt i Stortingets avgiftsvedtak, samt dokumentavgiftsloven § 3. Lovforslaget § 1-4 er en videreføring av disse. Det foreslås en annen ordlyd enn i gjeldende dispensasjonsbestemmelse og at fullmakten avgrenses til å fatte vedtak i enkelttilfeller, se omtale i høringsnotatet punkt 11.

§ 1-5 Avgiftsfritak ved folkerettslig avtale

Departementet kan gi forskrift om avgiftsfritak som følge av folkerettslig avtale.

Til § 1-5 Avgiftsfritak ved folkerettslig avtale

Bestemmelsen gir departementet fullmakt til å gi forskrift om avgiftsfritak som følge av folkerettslige avtaler.

Fullmaktsbestemmelsen er ny. Avgiftsfritak for slike tilfeller er i dag fastsatt i Stortingets avgiftsvedtak. Vedtakene har en uttrykkelig angivelse av hvilke grupper som er fritatt for hvilke avgifter. For de fleste vareavgiftene er det fastsatt avgiftsfritak for varer til i) diplomater, ii) NATO og styrker fra land som deltar i Partnerskap for fred og iii) Den nordiske investeringsbank. Unntak gjelder for avgift på smøreolje og avgift på SF₆, der fritaket bare omfatter varer til NATO mv., og svovelavgiften der fritaket bare omfatter varer til NATO mv. og Den nordiske investeringsbank. Fritaket for diplomater

er nærmere regulert i særavgiftsforskriften kapittel 4-8, mens fritak for militære styrker og internasjonale organisasjoner er nærmere regulert i særavgiftsforskriften kapittel 4-9. For de andre særavgiftene varierer det om og hvilke grupper som eventuelt er fritatt. For motorvognavgiftene er fritaket for diplomater knyttet til bruk av diplomatskilt (motorvogn som er registrert på kjennemerker med gule tegn på blå reflekterende bunn).

Med hjemmel i lovforslaget § 1-5 vil avgrensningene bli videreført i forskrift. Fullmakten innebærer at departementet har fullmakt til å utvide fritakene dersom det senere inngås folkerettslige avtaler som forplikter Norge til dette.

§ 1-6 Forskriftsfullmakt

Departementet kan gi forskrift om

- a. avgiftspliktens omfang
- b. avgiftsgrunnlag og -beregning
- c. når avgiften skal beregnes
- d. hvem som skal beregne og betale avgiften
- e. gjennomføring og vilkår for reduserte avgiftssatser og -fritak
- f. fritak av avgiftstekniske hensyn
- g. plikt til og vilkår for registrering i Særavgiftsregisteret
- h. plikt til og vilkår for registrering av lokaler
- i. plikt til å iverksette tiltak som er nødvendige for kontroll
- j. registrering og dokumentasjon.

Til § 1-6 Forskriftsfullmakt

Bestemmelsen gir departementet en rekke fullmakter til å gi forskrift. Siden fullmaktene er tatt inn i loven kapittel 1, gjelder de for alle kapitlene og avgiftene i loven. I praksis er ikke alle fullmaktene like aktuelle for alle avgiftene. For eksempel er registrering av lokaler (bokstav h) kun aktuelt for vareavgiftene. Spesifikke forskriftsfullmakter som kun gjelder én eller noen få særavgifter, er tatt inn i de aktuelle kapitlene, se lovforslaget §§ 3-1, 5-1, 7-5, 22-1, 22-2, 22-3 og 25-1, se også om § 21-14 nedenfor.

Siden skattebetalingsloven og skatteforvaltningsloven ikke omfatter dokumentavgiften, er det for denne avgiften behov for flere forskriftshjemler slik at forvaltnings- og betalingsregler kan fastsettes i forskrift til særavgiftsloven. Dokumentavgiftsloven § 2 bokstav a til d gir departementet fullmakt til å gi forskrift om hvem som er ansvarlig for avgift, beregning og oppkreving av avgift, kontroll og plikt til å føre regnskap og gi opplysninger. Disse fullmaktene anses dekket av lovforslaget § 1-6. Dokumentavgiftsloven § 2 bokstav e om renter og bokstav f om innbetalingsordningen og bankers plikt til å avvise betalingsoppdrag, forslås videreført i lovforslaget § 21-14.

Etter *bokstav a* kan departementet gi forskrift om hva som omfattes av avgiftsplikten. Dette er en videreføring av forskriftsfullmakter som i dag er fastsatt i alle avgiftsvedtakene, normalt som § 1 andre ledd. Bestemmelsen omfatter hjemmel til å fastsette en nedre grense for avgiftsplikt, for eksempel at det ikke skal betales svovelavgift for mineralolje som inneholder under 0,05 pst. vektandel svovel, se lovforslaget § 8-1.

Etter *bokstav b* kan departementet gi forskrift om avgiftsgrunnlag og -beregning. Lovforslaget har gjennomgående ikke regler om avgiftsgrunnlag og -beregning. Bestemmelser om dette er tenkt fastsatt i forskrift. At det kan gis forskrift om *avgiftsgrunnlaget* er en videreføring av forskriftsfullmakter som i dag er fastsatt i alle avgiftsvedtakene, normalt som § 1 andre ledd. At det kan gis forskrift om *beregning* av avgift, følger i dag av særavgiftsloven § 1 og motorkjøretøy- og båtavgiftsloven § 1 første ledd. Alternativet *beregning* omfatter også forenklet avgiftsberegning. Dette gjelder for

eksempel den avgiftsberegning som gjelder for varer som bringes med som reisegods etter vareførselsregelverket, se særavgiftsforskriften § 4-13-1. Videre omfattes fastsetting av sjablonger, se som eksempel særavgiftsforskriften § 3-18-2 femte ledd (avgift på HFK og PFK) og § 3-19-9 (NO_x-avgift). Fullmakten omfatter også beregning av engangsavgift for bruktimporterte motorvogner (bruksfradrag), avgift ved endring av motorvognens avgiftsmessige status og forholdsmessig avgift for motorvogner som skal benyttes i særavgiftsområdet i et avgrenset tidsrom. Fullmakten vil videre dekke forholdsmessig beregning av avgift på tunge kjøretøy (vektårsavgift) for kjøretøy som registreres eller avregistreres i løpet av avgiftsterminen, samt beregning av avgift når kjøretøyet vrakes og omregistreres.

Etter *bokstav c* kan departementet gi forskrift om når avgiften skal beregnes. I gjeldende regelverk er dette uttrykt som *når avgiftsplikten oppstår*, se høringsnotatet punkt 10.5. Gjeldende forskriftsfullmakter gir ikke uttrykkelig fullmakt til å gi forskrift om når avgiften skal beregnes, men er tolket slik. Regler om når avgiften skal beregnes foreslås fastsatt i loven, men kan eventuelt bli nærmere regulert i forskrift. Etter særavgiftsforskriften § 2-2 kan registrerte virksomheter overføre avgiftspliktige varer til godkjente lokaler uten at avgiftsplikten oppstår. Dette er en administrativ ordning som med hjemmel i bokstav c vil bli videreført i ny forskrift.

Etter *bokstav d* kan departementet gi forskrift om hvem som skal beregne og betale avgiften, det vil si hvem som er avgiftspliktig, se høringsnotatet punkt 10.5. Hvem som skal beregne og betale avgift vil variere fra avgift til avgift og det må derfor tas inn bestemmelser om dette under de enkelte avgiftene. Den foreslåtte fullmakten gir hjemmel til å utfylle disse bestemmelsene. Med hjemmel i bokstav d kan det også pålegges avgiftsplikt og ansvar for avgift for andre enn de som er pålagt dette i loven og det kan oppstilles solidaransvar mellom disse. *Andre* kan for eksempel være leverandører av avgiftsfrie varer, se lovforslaget § 2-5 fjerde ledd og merknaden til bestemmelsen.

Etter *bokstav e* kan departementet gi forskrift om gjennomføring og vilkår for redusert avgiftssatser og -fritak, for eksempel at varene må være levert fra registrert virksomhet eller at det stilles krav til dokumentasjon. Fullmakten er en videreføring av forskriftsfullmaktene som i dag er fastsatt i alle avgiftsvedtakene, normalt i § 2 andre ledd. Disse fullmaktene er stort sett formulert som at det kan gis forskrift om *gjennomføring, avgrensing og vilkår for fritak*. *Avgrensing* anses overflødig ved siden av *gjennomføring og vilkår* og foreslås ikke videreført. Fullmakten omfatter blant annet fastsetting av *minstegrenser* som vilkår for avgiftsfritak. Dette er i dag fastsatt for blant annet utførsel av mineralolje, biodiesel, bensin, bioetanol, LPG og naturgass, se særavgiftsforskriften § 3-6-4 (CO₂-avgift), § 3-7-3 (svovelavgift), § 3-9-3 (veibruksavgift på bensin og bioetanol) og § 3-11-8 (veibruksavgift på mineralolje og biodiesel). En generell fullmakt til å fastsette forskrift om minstegrenser for fritak, følger i dag av særavgiftsforskriften § 7-1 fjerde ledd.

Etter bokstav f kan departementet gi forskrift om fritak av avgiftstekniske hensyn. Dette er blant annet aktuelt for små mengder, se gjeldende vedtak om avgift på smøreolje § 2 første ledd bokstav k, som fastsetter avgiftsfritak for forbrukerpakninger som inneholder mindre enn 0,15 liter. Et annet eksempel finnes i samme vedtak § 2 første ledd bokstav l, som fastsetter avgiftsfritak for smøreolje som er påfylt kjøretøy, maskiner o.l. ved inn- og utførsel (se også høringsnotatet punkt 9.) Se også lovforslaget § 1-5 som gir departementet fullmakt til å gi avgiftsfritak på grunnlag av folkerettslige avtaler.

Etter *bokstav g* kan departementet gi forskrift om plikt til og vilkår for registrering i Særavgiftsregisteret. Hovedreglene om plikt og rett til registrering er regulert i lovforslaget. Bestemmelsen gir departementet fullmakt til å pålegge registrering og til å regulere registrering nærmere i forskrift. Fullmakten omfatter det å sette vilkår for registrering og om opphør og tilbakekalling av registrering. Dette er i dag regulert i særavgiftsforskriften § 5-6. For enkelte avgiftsfritak er det et vilkår for fritak at den fritaksberettigede er registrert som bruker, se for eksempel registrering av brukere av avgifts-

fri udenaturert teknisk etanol i særavgiftsforskriften § 3-3-11. At departementet kan sette vilkår om slik registrering, følger av lovforslaget bokstav e.

Etter lovforslaget § 2-4 skal lokaler som brukes til produksjon og til lagring av avgiftspliktige varer registreres hos skattemyndighetene. Etter lovforslaget *bokstav h* kan departementet gi forskrift om plikt til og vilkår for registrering av slike lokaler. Slike krav er i dag fastsatt i særavgiftsforskriften § 5-7. For enkelte avgifter er det i tillegg gitt særskilte bestemmelser om lokaler, se særavgiftsforskriften § 3-3-14 om krav til produksjon, lagring og transport av udenaturert teknisk etanol.

Bokstav i gir departementet fullmakt til å gi forskrift om plikt til å iverksette tiltak som er nødvendige for kontroll, blant annet for at avgiftsmyndighetene skal kunne kontrollere at avgiftsberegningen er korrekt. Eksempler på slike tiltak er prøvetaking, analyser og installering av måleutstyr. Dette er aktuelt blant annet for NO_x-avgiften, se særavgiftsforskriften § 3-19-6. Fullmakten følger i dag av særavgiftsforskriften § 7-1 andre ledd.

Etter *bokstav j* kan departementet gi forskrift om registrering og dokumentasjon. Dette omfatter blant annet registrering og dokumentasjon av disposisjoner eller andre hendelser som grunnlag for særavgiftsmeldingen, herunder plikt til å føre lagerregnskap og utarbeide spesifikasjoner av råvareforbruk og ferdigvareproduksjon for vareavgifter. Krav til dokumentasjon for avgiftsfritak kan også fastsettes med hjemmel i bokstav e. Se også høringsnotatet punkt 12.3 om regnskap og dokumentasjon.

Særavgiftsloven kapittel 2 Fellesbestemmelser om særavgifter på varer

Til særavgiftsloven kapittel 2 Fellesbestemmelser om særavgifter på varer

Lovforslaget kapittel 2 fastsetter bestemmelser som gjelder for alle særavgifter som anses som vareavgifter, det vil si avgiftene i kapitlene 3 til 12.

Alle vareavgiftene reguleres på samme måte ved at det skal beregnes avgift for varer som innføres og produseres, at produsenter og importører av avgiftspliktige varer henholdsvis skal og kan registreres og at avgiften skal betales av den som er registrert eller av den som innfører varene. Videre er det en rekke avgiftsfritak som gjelder for alle vareavgiftene. For å unngå gjentakelser i alle kapitlene om vareavgiftene, foreslås at disse reglene samles i ett felles kapittel om særavgifter på varer.

§ 2-1 Kapitlets virkeområde

Dette kapitlet gjelder for særavgiftene i kapitlene 3 til 12.

Til § 2-1 Kapitlets virkeområde

Bestemmelsen regulerer kapitlets virkeområde og fastsetter at kapittel 2 gjelder for særavgiftene i kapitlene 3 til 12, det vil si de såkalte vareavgiftene. Bestemmelsene i kapitlene 3 til 12 om de enkelte avgiftene må dermed leses i sammenheng med bestemmelsene i kapittel 2. For eksempel suppleres bestemmelsen om registrering for alkoholavgiften i § 4-2 av registreringsbestemmelsen i § 2-3. Dersom Stortinget vedtar nye særavgifter, kan lovbestemmelsene for disse bli plassert slik at virkeområde for kapittel 2 må justeres.

§ 2-2 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for varer som produseres i og varer som innføres til særavgiftsområdet.

For varer som produseres og legges på et lokale som er registrert etter § 2-5, skal avgiften beregnes når varene tas ut av lokalet.

For varer som innføres skal avgiften beregnes når varene går over til fri disponering, jf. tollavgiftsloven § 2-1 første ledd første punktum. Dersom den avgiftspliktige er registrert i Særavgiftsregisteret og varene legges på et lokale som er registrert etter § 2-5, skal avgiften beregnes når varene tas ut av lokalet.

Det skal beregnes avgift dersom vilkår for avgiftsfritak eller redusert sats ikke oppfylles. Det skal også beregnes avgift ved brudd på vilkår eller plikter nevnt i tollavgiftsloven § 2-1 andre og tredje ledd.

Til § 2-2 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang og når avgiften skal beregnes.

Etter *første ledd* skal det beregnes avgift for varer som produseres i og varer som innføres til særavgiftsområdet. I dag er dette fastsatt i Stortingets avgiftsvedtak. At avgiftsplikten er knyttet til innførsel og innenlandsk produksjon innebærer at vareavgiftene er førsteleddsavgifter, sml. merverdiavgiften som skal beregnes i alle omsetningsledd.

Tidspunktet for når avgiften skal beregnes følger av *andre og tredje ledd*. I dag reguleres dette i særavgiftsforskriften § 2-1 gjennom regler om *når avgiftsplikten oppstår*. I lovforslaget er denne formuleringen erstattet med *når avgiften skal beregnes*, se høringsnotatet punkt 10.5.

Andre ledd fastsetter at for varer som produseres og legges på et lokale som er registrert etter § 2-5, skal avgiften beregnes når varene tas ut av lokalet. Etter lovforslaget § 2-3 første ledd skal produsenter av avgiftspliktige varer registreres i Særavgiftsregisteret. Det er virksomheter som er registrert i Særavgiftsregisteret som skal registrere lokaler hos skattemyndighetene, se merknad til § 2-5. For registrerte produsenter vil dermed avgiftsplikten oppstå ved uttak fra produsentens lokale. Forslaget viderefører hovedregelen i særavgiftsforskriften § 2-1 første ledd bokstav a om at avgiftsplikten for registrerte virksomheter oppstår ved uttak fra virksomhetens lokaler.

At avgiften skal beregnes når varene tas ut av registrerte lokaler, gjelder etter ordlyden alle uttak. Gjeldende avgiftsvedtak fastsetter avgiftsfritak for varer som kommer i retur til produsents eller importørs lager. Fritaket er nærmere regulert i særavgiftsforskriften § 2-4. Etter departementets oppfatning er det naturlig å betrakte retur til virksomhetens lager som korrigering av avgiftsberegningen, hvor tidligere betalt avgift føres til fradrag. Returen tas med i skattemeldingen for særaggift for den perioden som varene kommer i retur. Nærmere regler om avgiftsberegningen for returvarer vil bli fastsatt i forskrift.

Tredje ledd regulerer varer som innføres. *Første punktum* gjelder generelt og kommer til anvendelse med mindre den avgiftspliktige er registrert i Særavgiftsregisteret og varene legges på registrert lokale, se *andre punktum*. Etter *første punktum* skal avgiften beregnes når varene går over til fri disponering, se tollavgiftsloven § 2-1 første ledd første punktum. Etter tollavgiftsloven § 2-1 første ledd første punktum skal tollavgift beregnes når en vare går over til fri disponering etter vareførselsloven § 4-1. Det er også tatt inn i vareførselsloven § 4-1 andre ledd at tollavgift og andre innførselsavgifter skal beregnes ved overgang til fri disponering. Bestemmelsen innebærer ingen plikt til å beregne avgift, men er tatt inn for å få fram at bruk av prosedyren overgang til fri disponering har betydning for plikten til å beregne innførselsavgifter (særaggifter, merverdiavgift og tollavgift).

En vare anses dermed i utgangspunktet ikke som innført med avgiftsmessig virkning før den går over til fri disponering, det vil si at det er først når varen går over til fri disponering at avgiftsplikten oppstår. Dette innebærer for eksempel at dersom en vare ligger på tollager når en ny avgift innføres, skal det beregnes avgift for varen hvis den går over til fri disponering etter avgiftens ikrafttredelsestidspunkt.

Etter lovforslaget § 1-3 andre ledd skal avgiften for varer som innføres og ikke legges på lokale som er registrert etter § 2-5, beregnes etter de satser og regler som gjelder på det tidspunktet som følger av tollavgiftsloven § 2-2. Når særavgiftsregelverket her viser til tollavgiftsregelverket unngås at varer som både er tollavgifts- og særavgiftspliktige reguleres forskjellig. Dette er en videreføring av gjeldende rett.

Tredje ledd andre punktum fastsetter at dersom den avgiftspliktige er registrert i Særavgiftsregisteret og varene legges på et lokale som er registrert etter § 2-5, skal avgiften beregnes når varene tas ut av lokalet. Etter særavgiftsforskriften § 2-2 kan registrerte virksomheter overføre avgiftspliktige varer uten at avgiftsplikten oppstår til egne og andres godkjente lokaler. Bestemmelsen vil bli videreført i forskrift.

For registrerte importører som legger varene på et registrert lokale, gjelder dermed den samme regelen som for produsenter, se merknaden til *andre ledd*. Det innebærer for eksempel at dersom det innføres varer i 2024 som tas ut fra det registrerte lokalet i 2025, oppstår avgiftsplikten i 2025 og avgiften skal beregnes med de satser som gjelder for 2025, se lovforslaget § 1-3 som fastsetter at det skal beregnes avgift etter de satser og regler som gjelder på det tidspunkt avgiften etter denne loven skal beregnes.

Etter *fjerde ledd første punktum* skal det beregnes avgift dersom vilkårene for avgiftsfritak eller redusert sats ikke oppfylles. De fleste vilkår for avgiftsfritak og redusert sats vil bli fastsatt i forskrift. Brudd på vilkår for avgiftsfritak kan foreligge både hos den avgiftspliktige og hos en bruker som er fritatt for avgift, se merknaden til § 2-4 fjerde ledd. Bestemmelsen gjelder både når vilkårene for fritak aldri har vært oppfylt og når vilkårene brytes på et senere tidspunkt. Bestemmelsen er en delvis videreføring av særavgiftsforskriften § 2-1 femte ledd. Selv om bestemmelsen kan anses overflødig, er det hensiktsmessig at det uttrykkelig framgår at det skal beregnes avgift dersom vilkårene for avgiftsfritak eller redusert sats ikke er oppfylt.

Fjerde ledd andre punktum fastsetter at det også skal beregnes avgift ved brudd på vilkår eller plikter nevnt i tollavgiftsloven § 2-1 andre og tredje ledd. Tollavgiftsloven § 2-1 andre ledd fastsetter at det skal beregnes tollavgift for en vare som er innført under en prosedyre etter vareførselsloven §§ 4-2 til 4-8, dersom vilkårene for bruk av prosedyren ikke er oppfylt. Tollavgiftsloven § 2-1 tredje ledd fastsetter at det skal beregnes avgift ved brudd på plikter etter vareførselsloven kapittel 2 som fører til at en vare ikke blir tollbehandlet. Det foreslås at disse bestemmelsene skal gjelde tilsvarende for særavgift ved innførsel av varer.

Særavgiftsforskriften § 2-1 regulerer flere særtilfeller om når avgiften skal beregnes, blant annet opphør av registrering og konkurs. Disse vil bli vurdert fastsatt i forskrift, se forskriftshjemmelen i § 1-6 første ledd bokstav c.

§ 2-3 Registrering i Særavgiftsregisteret

Produsenter av avgiftspliktige varer skal registreres i Særavgiftsregisteret.

Importører av avgiftspliktige varer kan registreres hvis ikke annet følger av loven.

Til § 2-3 Registrering i Særavgiftsregisteret

Bestemmelsen regulerer registrering i Særavgiftsregisteret, og er en videreføring av deler av særavgiftsforskriften §§ 5-1 og 5-2. Se også høringsnotatet punkt 10.4.

I *første ledd* fastsettes at produsenter av avgiftspliktige varer skal registreres i Særavgiftsregisteret.

Andre ledd fastsetter at importører kan registreres med mindre annet følger av loven. Med *kan* registreres menes at de har rett til registrering dersom de ønsker det, forutsatt at vilkårene for registrering ellers er oppfylt. Med *annet* siktes det til at det kan foreligge registreringsplikt. Slik plikt er fastsatt i lovforslaget § 4-2, som fastsetter registreringsplikt for importører av alkoholholdige drikkevarer og teknisk etanol og § 7-2 som fastsetter registreringsplikt for importører av drivstoff og leverandører av naturgass og LPG. Importør i denne sammenheng er den som etter vareførselsloven er deklarasjonspliktig når varen deklarerer ved overgang til fri disponering etter vareførselsloven § 4-1. Nærmere regler vil bli fastsatt i forskrift, se forskriftsfullmakten § 1-6 bokstav g.

§ 2-4 Avgiftspliktig

Avgiften skal beregnes av den som er eller skal være registrert i Særavgiftsregisteret.

For varer som innføres til særavgiftsområdet av andre enn registrerte, skal avgiften beregnes av den som etter vareførselsloven er deklarasjonspliktig når varen deklarerer for overgang til fri disponering.

Tollavgiftsloven § 2-3 andre og tredje ledd og §§ 2-4 til 2-6 om brudd på vilkår og ansvar for avgift gjelder tilsvarende for varer som innføres.

Brukere av avgiftsfrie varer eller varer med redusert sats skal beregne avgift dersom vilkårene for avgiftsfritaket eller den reduserte satsen ikke oppfylles.

Til § 2-4 Avgiftspliktig

Bestemmelsen regulerer hvem som skal beregne avgiften, det vil si hvem som er avgiftspliktig (avgiftssubjekt). I gjeldende særavgiftsregelverk er det ikke uttrykkelig fastsatt hvem som skal beregne avgiften og innbetale avgiften til skattemyndighetene, men i praksis er det lagt til grunn at registreringsplikten i særavgiftsforskriften § 5-1 innebærer en plikt til å beregne og betale avgiften.

Etter *første ledd* skal avgiften beregnes av den som er eller skal være registrert i Særavgiftsregisteret. Registrering i Særavgiftsregisteret er regulert i lovforslaget § 2-3. Det gjelder for alle vareavgiftene at produsenter av avgiftspliktige varer har plikt til å registrere seg mens det for importører i utgangspunktet er frivillig å registrere seg. Etter skatteforvaltningsloven § 8-4 første ledd er det den som er registrert i medhold av særavgiftsloven som skal levere skattemelding for særavgifter med opplysninger som har betydning for fastsetting av særavgifter. Skatteleggingsperioden og leveringsfristen for skattemelding som gjelder de enkelte avgiftene er fastsatt i skatteforvaltningsforskriften §§ 8-4-1 og 8-4-2.

Etter *andre ledd* skal avgiften for varer som innføres av andre enn registrerte, beregnes av den som etter vareførselsloven er deklarasjonspliktig når varen deklarerer for overgang til fri disponering. Forslaget henger sammen med bestemmelsen i skatteforvaltningsloven § 8-4 femte ledd, som fastslår at skattepliktig som ikke er registrert i medhold av særavgiftsloven, skal levere skattemelding med opplysninger som har betydning for fastsettingen av særavgift som oppstår ved innførsel. Skatteforvaltningsforskriften § 8-4-2 femte ledd viser til leveringsfristene for deklarasjonen for prosedyren overgang til fri disponering gitt i eller i medhold av vareførselsloven kapittel 3. Bestemmelsene i skatteforvaltningsregelverket legger til rette for at den som ikke er registrert skal oppfylle plikten til å levere skattemelding ved å fastsette grunnlaget for og beregne særavgift ved innførsel på toll-deklarasjonen og betale avgift ved innførsel, se Prop. 38 L (2015–2016) *Lov om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven)* punkt 14.5. Etter tollavgiftsloven § 2-3 første ledd er det den som leverer melding for tollavgift etter tollavgiftsloven § 9-2 som er tollavgiftspliktig. Etter § 9-2 første ledd skal melding for tollavgift leveres av den deklarasjonspliktige når en vare deklarerer for prosedyren overgang til fri disponering etter vareførselsloven § 4-1.

Tollavgiftsloven § 2-3 andre og tredje ledd og §§ 2-4 til 2-6 har bestemmelser om hvem som er tollavgiftspliktig og har medansvar for tollavgift ved brudd på vilkår og plikter ved innførsel av varer. Det foreslås at disse skal gjelde tilsvarende for særavgift ved innførsel av varer, se lovforslaget *tredje ledd*.

Første og andre ledd innebærer at det er produsent og importør som er avgiftspliktige. Avgiftsfritak kan være knyttet enten til forhold ved disse, til selve produktet eller til brukere eller bruken av produktet. Eksempler på det sistnevnte er avgiftsfritaket for bruk som gir kvotepliktig utslipp (særavgiftsforskriften § 3-6-6) og redusert sats for gass til veksthusnæringen (særavgiftsforskriften § 3-6-9). Bruker kan være sluttbruker eller forhandler. Disse brukerne er ikke avgiftspliktige som produsenter eller importører, og det er derfor behov for en regel om at det er bruker som skal beregne avgiften dersom vilkårene for avgiftsfritaket ikke oppfylles, se lovforslaget *fjerde ledd*. Bestemmelsen er en videreføring av skattebetalingsloven § 16-42 første punktum, se også høringsnotatet punkt 10.5. Dersom den avgiftspliktige leverer varer avgiftsfritt selv om vedkommende visste eller burde ha visst at vilkårene for avgiftsfritak ikke var oppfylt, kan denne bli holdt ansvarlig for avgiften. Dette ansvaret er en videreføring av skattebetalingsloven § 16-42 andre punktum og vil bli nærmere regulert i forskrift, se forskriftsfullmakten i § 1-6 bokstav d.

§ 2-5 Registrering av lokaler

Den som er registrert i Særavgiftsregisteret skal registrere lokaler som brukes til produksjon eller lagring av avgiftspliktige varer hos skattemyndighetene.

Til § 2-5 Registrering av lokaler

Bestemmelsen fastsetter plikt for den som er registrert i Særavgiftsregisteret til å registrere lokaler som brukes til produksjon eller lagring av avgiftspliktige varer hos skattemyndighetene. Den som er registrert i Særavgiftsregisteret, se § 2-3, kan innføre og produsere avgiftspliktige varer uten at det oppstår avgiftsplikt dersom varene legges på et registrert lokale, se § 2-2. Bestemmelsen er en videreføring av særavgiftsforskriften § 5-7 første ledd første punktum som lyder: «Når avgiftsplikten ikke har oppstått, skal produksjon og lagring av avgiftspliktige varer bare foregå i lokaler som er godkjent av skattekontoret.» Det foreslås en ordlyd som tydeliggjør at det er en plikt til å registrere lokalene. Nærmere regler om registrering av lokalet vil bli fastsatt i forskrift, se forskriftsfullmakten i § 1-6 bokstav h.

§ 2-6 Avgiftsfritak ved utførsel

Varer som utføres fra særavgiftsområdet til utlandet, Svalbard, Jan Mayen og de norske bilandene, er fritatt for avgift. Fritaket gjelder også varer som legges på tollager og skal utføres.

Til § 2-6 Avgiftsfritak ved utførsel

Første punktum fastsetter avgiftsfritak for varer som utføres fra særavgiftsområdet til utlandet, Svalbard, Jan Mayen og de norske bilandene. Avgiftsfritak for varer som utføres til utlandet følger i dag av Stortingets avgiftsvedtak og er nærmere regulert i særavgiftsforskriften § 2-7. I særavgiftsforskriften § 2-7 første ledd første punktum likestilles Svalbard og Jan Mayen med utlandet. Det er ikke grunn til å behandle de norske bilandene annerledes, se også lovforslaget § 1-1 tredje ledd som unntar Svalbard, Jan Mayen og de norske bilandene fra lovens virkeområde.

I særavgiftsforskriften § 2-7 første ledd andre punktum er *utføres til utlandet* definert som utførsel av varer fra merverdiavgiftsområdet til en annen stats landterritorium. Definisjonen vil bli videreført i forskrift (utførsel fra særavgiftsområdet til annen stats landterritorium). Det er derfor ikke tilstrekkelig for fritak at varene føres ut av særavgiftsområdet, slik det for eksempel er for merverdiavgiften, se merverdiavgiftsloven § 6-21.

Vilkår for fritak vil bli fastsatt i forskrift. Etter særavgiftsforskriften § 2-7 første ledd første punktum gjelder fritaket for registrerte virksomheter ved at disse kan føre vare som utføres uten avgift i skattemeldingen. Importører som ikke er registret kan søke refusjon, se § 2-7 andre ledd.

Etter *andre punktum* gjelder fritaket også varer som legges på tollager og skal utføres. Bestemmelsen er en videreføring av fritak i gjeldende avgiftsvedtak, se også særavgiftsforskriften § 2-7 første ledd tredje punktum.

§ 2-7 Avgiftsfritak ved deklarasjonsunntak

Varer som med hjemmel i vareførselsloven § 4-1 tredje ledd er unntatt fra deklarasjonsplikt ved innførsel til særavgiftsområdet, er fritatt for avgift.

Til § 2-7 Avgiftsfritak ved deklarasjonsunntak

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for varer som med hjemmel i vareførselsloven § 4-1 tredje ledd er unntatt fra deklarasjonsplikt ved innførsel til særavgiftsområdet, se også høringsnotatet punkt 13.4.

Bestemmelsen innebærer blant annet avgiftsfritak for reisegods og forbruksvarer i transportmidler. Videre omfatter den mat-, drikke, og tobakksvarer til salg eller bruk om bord på fartøy (proviand) som innføres. Bestemmelsen gjelder kun ved innførsel. Varer som leveres som proviand er imidlertid fritatt også ved levering fra registrerte virksomheter, altså ved innenlands levering. Fritakene om proviand er derfor også fastsatt i de kapitler for de avgifter de er aktuelle, se forslaget §§ 3-2, 3-3, 4-

6, 4-7, 5-5, 5-6 og 6-4. Disse fritakene er i dag nærmere regulert i særavgiftsforskriften kapitlene 4-10, 4-11, 4-13 og 4-14. Særavgiftsforskriften viser til vilkår og avgrensninger som er fastsatt i vareførselsforskriften. Disse vil bli videreført i forskrift.

For tollavgift og merverdiavgift er tilsvarende fritak fastsatt i henholdsvis tollavgiftsloven § 6-1 og merverdiavgiftsloven § 7-2 første ledd.

§ 2-8 Avgiftsfritak ved destruksjon

Varer som destrueres, er fritatt for avgift.

Til § 2-8 Avgiftsfritak ved destruksjon

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for varer som destrueres. Gjeldende avgiftsvedtak fastsetter ikke avgiftsfritak ved destruksjon, men særavgiftsforskriften § 2-5 regulerer dette nærmere. Det foreslås at fritaket lovfestes.

Avgift på tobakk mv.

Avgiften på tobakk mv. skal skaffe staten inntekter og bidra til å redusere forbruket av tobakk. Det er ulike avgiftssatser for de forskjellige tobakksproduktene. Avgiften omfatter også enkelte varer som ikke inneholder tobakk, blant annet e-væske med nikotin. Avgiften skal betales av den som innfører og produserer tobakksvarer mv. Se ellers Prop. 1 LS (2024-202) *Skatter og avgifter 2025* punkt 10.3. Avgiften er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel 3-2.

Stortingets vedtak om avgift på tobakk mv.

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales avgift for tobakk mv. etter satsene i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats

Det skal betales avgift med følgende satser:

a. sigarer:	kr x,xx per gram
b. sigaretter:	kr x,xx per stykk
c. røyke- og råtobakk:	kr x,xx per gram
d. skråtobakk:	kr x,xx per gram
e. snus:	kr x,xx per gram
f. sigarettpapir og -hylser:	kr x,xxxx per stykk
g. tobakk til oppvarming:	kr x,xx per gram
h. e-væske med nikotin:	kr x,xx per ml
i. andre varer med nikotin:	kr x,xxxx per gram

Særavgiftsloven kapittel 3 Avgift på tobakk mv.

Til særavgiftsloven kapittel 3 Avgift på tobakk mv.

Lovforslaget kapittel 3 regulerer avgiften på tobakk mv. Avgiften er en vareavgift og bestemmelsene i kapittel 2 gjelder dermed i tillegg, sammen med bestemmelsene i kapitlene 1 og 26.

§ 3-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for sigarer, sigaretter, røyke- og råtobakk, skråtobakk, snus som inneholder tobakk og nikotin, sigarettpapir og -hylser, tobakk til oppvarming, samt e-væske og andre varer med nikotin.

Departementet kan gi forskrift om at det skal beregnes avgift for varer som er til bruk som tobakksvare mv.

Til § 3-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen fastsetter avgiftspliktens omfang.

Etter *første ledd* skal det beregnes avgift for sigarer, sigaretter, røyke- og råtobakk, skråtobakk, snus som inneholder tobakk og nikotin, sigarettpapir og -hylser, tobakk til oppvarming, samt e-væske og andre varer med nikotin. Dette følger også av forslag til avgiftsvedtak § 2. Etter gjeldende forvaltningspraksis gjelder avgiftsplikten for snus kun for snus med tobakk og nikotin. Det foreslås at dette lovfestes. Nærmere regler om avgiftspliktens omfang er i dag fastsatt i særavgiftsforskriften § 3-1-1.

Etter *andre ledd* kan departementet gi forskrift om at det skal beregnes avgift for varer som er til bruk som tobakksvare mv., det vil si de såkalte erstatningsvarene. I dag er det fastsatt avgiftsplikt for urtesigaretter og vannpipemelasse av urter, se særavgiftsforskriften § 3-1-1 tiende ledd.

Etter gjeldende avgiftsvedtak § 1 andre ledd kan departementet gi forskrift om forenklet beregning av avgift for tobakk mv. som innføres som reisegods. Bestemmelser om dette er fastsatt i særavgiftsforskriften § 3-1-2. Hjemmel til å gi slik forskrift følger av lovforslaget § 1-6 bokstav b.

§ 3-2 Avgiftsfritak for proviant

Tobakk mv. som innføres til særavgiftsområdet eller leveres til salg eller bruk som proviant i fartøy eller luftfartøy som skal forlate særavgiftsområdet, er fritatt for avgift.

Til § 3-2 Avgiftsfritak for proviant

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for tobakk mv. som innføres eller leveres til salg eller bruk om bord som proviant i fartøy eller luftfartøy som skal forlate særavgiftsområdet, se merverdiavgiftsloven §§ 6-31 og 7-5 første ledd bokstav a. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 3 første ledd bokstav a nr. 2 med nærmere regulering i særavgiftsforskriften kapittel 4-10.

Bestemmelsen er av praktisk betydning for innførsel til særavgiftsområdet av tobakk mv. som proviant i sjøfartøy, mens innførsel i luftfartøy omfattes av lovforslaget § 2-7 (avgiftsfritak ved deklarasjonsunntak). Bestemmelsen er også av praktisk betydning for den som er registrert i Særavgiftsregisteret og leverer tobakk mv. til bruk som proviant om bord i sjøfartøy eller luftfartøy som skal forlate særavgiftsområdet.

§ 3-3 Avgiftsfritak for utsalg på flyplass

Tobakk mv. til tollavgiftsfritt utsalg på lufthavn, er fritatt for avgift.

Til § 3-3 Avgiftsfritak for utsalg på flyplass

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for tobakk mv. til tollavgiftsfritt utsalg på flyplass, det vil si tollager C (tax free). Tollager C er regulert i vareførselsforskriften § 4-4-11. Etter bestemmelsens andre og tredje ledd kan slike varer kun selges til de som reiser til eller fra særavgiftsområdet. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 3 første ledd bokstav a nr. 3 med nærmere regulering i særavgiftsforskriften kapittel 4-11.

Avgift på alkohol

Avgiften på alkohol skal skaffe staten inntekter og bidra til å redusere forbruket av alkohol. Avgiften legges på alkoholholdige drikkevarer og teknisk etanol. Alkoholholdige drikkevarer omfatter brennevin (brennevinsbaserte drikkevarer som inneholder over 0,7 volumprosent alkohol), vin (annen alkoholholdig drikk som inneholder over 4,7 til og med 22 volumprosent alkohol) og øl (annen alkoholholdig drikk som inneholder til og med og over 4,7 volumprosent alkohol). Avgiften avhenger av alkoholinnholdet. Vin og øl som inneholder over 4,7 volumprosent (sterkøl) har samme avgiftssats per volumprosent per liter. Brennevin har høyere avgiftssats per volumprosent per liter enn de øvrige alkoholholdige drikkevarene. Teknisk etanol har samme satser som de alkoholholdige drikkevarene. For gjærede drikkevarer som er produsert av små bryggerier skal det betales avgift med redusert sats. Avgiften skal betales av den som innfører og produserer alkohol.

Alkohol er en samlebetegnelse som omfatter mange organiske forbindelser, hvorav etanol er den eneste som brukes som rusmiddel. Avgiften på alkohol gjelder kun etanol, og andre typer alkoholer som metanol og propanoler omfattes ikke av avgiften. I dagligtale benyttes alkohol om etanolholdig drikkevare. I lovforslaget videreføres gjeldende begrepsbruk, hvor de avgiftspliktige produktene ment for konsum omtales som alkoholholdige drikkevarer, mens avgiftspliktige varer til andre formål omtales som etanol til teknisk bruk.

Avgiftsplikten er generelt utformet, men med omfattende fritak som i praksis fritar det meste av alkoholen som skal brukes til annet enn drikk. Reguleringen av fritakene er mer omfattende enn det som er vanlig for de øvrige særavgiftene. Dette må ses på bakgrunn av avgiftens rolle som alkoholpolitisk virkemiddel.

Se ellers Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter 2025* punkt 10.2. Se også høringsnotatet punkt 6.3 om forholdet til alkoholloven. Avgiften er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel 3-3.

Stortingets vedtak om avgift på alkohol

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales avgift for alkoholholdige drikkevarer og etanol til teknisk bruk etter satsene i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats for gjærede drikkevarer

For gjærede alkoholholdige drikkevarer skal det betales avgift med følgende satser per liter:

- a. over 0,7 til og med 2,7 volumprosent: kr x,xx
- b. over 2,7 til og med 3,7 volumprosent: kr x,xx
- c. over 3,7 til og med 4,7 volumprosent: kr x,xx
- d. over 4,7 til og med 22 volumprosent: kr x,xx per volumprosent alkohol

§ 3 Avgiftssats for gjærede drikkevarer fra små bryggerier

For gjærede alkoholholdige drikkevarer som inneholder over 3,7 til og med 4,7 volumprosent alkohol og som er produsert av små bryggerier, skal det betales avgift med følgende satser per liter:

- a. for volum til og med 50 000 liter årlig: kr x
- b. for volum over 50 000 liter til og med 100 000 liter årlig: kr x
- c. for volum over 100 000 liter til og med 150 000 liter årlig: kr x
- d. for volum over 150 000 liter til og med 200 000 liter årlig: kr x

§ 4 Avgiftssats for brennevinsbaserte drikkevarer

For brennevinsbaserte drikkevarer som inneholder over 0,7 volumprosent alkohol, skal det betales avgift med kr x,xx per volumprosent alkohol per liter.

§ 5 Avgiftssats for etanol til teknisk bruk

For etanol til teknisk bruk som inneholder over 0,7 volumprosent alkohol, skal det betales avgift med kr x,xx per volumprosent alkohol per liter.

Særavgiftsloven kapittel 4 Avgift på alkohol

Til særavgiftsloven kapittel 4 Avgift på alkohol

Lovforslaget kapittel 4 regulerer avgiften på alkohol. Alkoholavgiften er en vareavgift og bestemmelsene i kapittel 2 gjelder dermed i tillegg, sammen med bestemmelsene i kapitlene 1 og 26.

§ 4-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for alkoholholdige drikkevarer og etanol til teknisk bruk med over 0,7 volumprosent alkohol.

Det skal ikke beregnes avgift for alkoholholdige drikkevarer som produseres privat til egen bruk.

Departementet kan gi forskrift om produksjon, lagring, transport, denaturering, omsetning og etanol til teknisk bruk.

Til § 4-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen fastsetter avgiftspliktens omfang.

Etter *første ledd* skal det beregnes avgift for alkoholholdige drikkevarer og etanol til teknisk bruk med over 0,7 volumprosent alkohol. Dette følger også av forslag til avgiftsvedtak, se også særavgiftsforskriften § 3-2-1 første ledd første punktum.

Det skal ikke beregnes avgift for alkoholholdige drikkevarer som produseres privat til egen bruk, se *andre ledd*. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav g og særavgiftsforskriften § 3-2-1 første ledd andre punktum. Etter alkoholloven er det kun tillatt å produsere øl og vin til egen bruk, ikke brennevin.

Tredje ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift om produksjon, lagring, transport, denaturering, omsetning og etanol til teknisk bruk. Dette er en videreføring av særavgiftsloven § 1 andre punktum. Slike bestemmelser er i dag fastsatt i særavgiftsforskriften kapittel 3-3 *Omsetning, bruk og avgift på teknisk etanol (etylalkohol) og etanolholdige preparater*. Disse bestemmelsene er i første rekke alkoholpolitisk begrunnet og har liten betydning for alkoholavgiften. Departementet vil vurdere om bestemmelsene bør fastsettes i en egen forskrift, eventuelt av helsemyndighetene.

Gjeldende avgiftsvedtak § 1 andre ledd gir departementet hjemmel til å gi forskrift om forenklet beregning av avgift for alkohol som innføres som reisegods. Bestemmelser om dette er fastsatt i særavgiftsforskriften § 3-2-2. Hjemmel til å gi slik forskrift følger av lovforslaget § 1-6 bokstav b.

I gjeldende regelverk brukes begrepet gjærede drikkevarer for å avgrense drikkevarer som omfattes av redusert sats for små bryggerier. Med gjærede drikkevarer menes alkohol som ikke er spritbasert, typisk vin, øl og sider. Det foreslås at begrepet brukes generelt for å fastsette avgiftsatser for ikke-spritbasert alkohol, se forslag til avgiftsvedtak § 2 og § 3.

§ 4-2 Registrering i Særagiftsregisteret

Importører av alkoholholdige drikkevarer og etanol til teknisk bruk med alkoholstyrke over 2,5 volumprosent skal registreres i Særagiftsregisteret, med mindre importøren har tillatelse til innførsel etter alkoholloven § 2-1.

Til § 4-2 Registrering i Særagiftsregisteret

Bestemmelsen regulerer registrering i Særagiftsregisteret og gjelder i tillegg til § 2-3. Det følger av lovforslaget § 2-3 at produsenter skal registreres i Særagiftsregisteret og at importører har adgang til å registrere seg. Alkoholavgiften avviker fra dette ved at importører er registreringspliktige, se Ot.prp. nr. 86 (2003–2004) punkt 4.7.1. Etter lovforslaget § 4-2 skal importører av alkoholholdige drikkevarer med alkoholstyrke over 2,5 volumprosent registreres i Særagiftsregisteret med mindre importøren har tillatelse til innførsel etter alkoholloven § 2-1. Bestemmelsen er en videreføring av særagiftsforskriften § 5-1 bokstav e.

§ 4-3 Avgiftsfritak for råstoff

Etanol som brukes i produksjon av andre varer, er fritatt for avgift.

Til § 4-3 Avgiftsfritak for råstoff

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for råstoff ved framstilling av andre varer. Fritaket omfatter både alkoholholdige drikkevarer og etanol til teknisk bruk. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav f. Ordlyden er samordnet med ordlyden i tilsvarende fritak i CO₂-avgiften og avgiftene på sukker og smørleolie.

§ 4-4 Avgiftsfritak for proviant

Alkoholholdige drikkevarer som innføres til særagiftsområdet eller leveres til salg eller bruk som proviant i fartøy eller luftfartøy som skal forlate særagiftsområdet, er fritatt for avgift.

Til § 4-4 Avgiftsfritak for proviant

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for alkoholholdige drikkevarer som innføres eller leveres til salg eller bruk om bord som proviant i fartøy eller luftfartøy som skal forlate særagiftsområdet, se merverdiavgiftsloven § 6-31 og § 7-5 første ledd bokstav a. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav a nr. 2 med nærmere regulering i særagiftsforskriften kapittel 4-10. Bestemmelsen er av praktisk betydning for innførsel til særagiftsområdet av alkoholholdige drikkevarer som proviant i sjøfartøy, mens innførsel i luftfartøy omfattes av lovforslaget § 2-7 (avgiftsfritak ved deklarasjonsunntak). Bestemmelsen er også av praktisk betydning for den som er registrert i Særagiftsregisteret og leverer alkoholholdige drikkevarer til bruk som proviant om bord i sjøfartøy eller luftfartøy som skal forlate særagiftsområdet.

§ 4-5 Avgiftsfritak for utsalg på flyplass

Alkoholholdige drikkevarer til tollavgiftsfritt utsalg på flyplass, er fritatt for avgift.

Til § 4-5 Avgiftsfritak for utsalg på flyplass

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for alkoholholdige drikkevarer som leveres til tollavgiftsfritt utsalg på flyplass, det vil si tollager C (tax free). Tollager C er regulert i vareførselsforskriften § 4-4-11. Etter bestemmelsens andre og tredje ledd kan slike varer kun selges til de som reiser til og fra særagiftsområdet. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav a nr. 3 med nærmere regulering i særagiftsforskriften kapittel 4-11.

§ 4-6 Avgiftsfritak for denaturert etanol

Etanol som er denaturert, er fritatt for avgift.

Til § 4-6 Avgiftsfritak for denaturert etanol

Etter gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav e er etanol som leveres til teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk og som er gjort utjenlig til drikk (denaturert) eller på annen måte finnes garantert mot å bli brukt til drikk, fritatt for avgift. I praksis forstås bestemmelsen som to separate fritak, med fritak for etanol som gjennom nærmere definerte tilsetninger er gjort udrikkelig (denaturert), og fritak for etanol som på annen måte er garantert mot å bli brukt til drikk. Det siste er en henvisning til det særskilte omsetningsregimet som gjelder for etanol til teknisk bruk, hvor det blant annet reguleres hvem som kan motta udenaturert etanol og krav om registrering av brukerne. Fritakene foreslås regulert i to bestemmelser, se lovforslaget § 4-6 om fritak for denaturert etanol og § 4-7 om fritak for teknisk bruk. Nærmere regler om denaturering av etanol og omsetning av ren etanol vil bli fastsatt i forskrift.

§ 4-7 Avgiftsfritak for teknisk bruk

Etanol til teknisk bruk, er fritatt for avgift.

Til § 4-7 Avgiftsfritak for teknisk bruk

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for alkohol til teknisk bruk. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav e. I gjeldende vedtak brukes ordlyden *teknisk, vitenskapelig eller medisinsk bruk*. *Teknisk bruk anses* å omfatte også vitenskapelig og medisinsk bruk. Se ellers merknad til § 4-6 og forslag til tilsvarende utforming av § 12-7. Fritaket er i dag nærmere regulert i særavgiftsforskriften kapittel 3-3.

Avgifter på drikkevareemballasje

Det skal betales to avgifter på drikkevareemballasje: miljøavgift og grunnavgift. Avgiftene skal betales av den som innfører og den som produserer emballasje som inneholder drikkevarer.

Miljøavgiften skal prise kostnadene ved at drikkevareemballasje havner som søppel i naturen. Emballasje av i) glass og metall, ii) plast og iii) kartong og papp har ulike avgiftssatser avhengig av miljøskade. Avgiften er gradert slik at emballasje som inngår i godkjente retursystemer får redusert miljøavgiftssats avhengig av returandelen. Ved returandel på 95 pst. eller høyere, faller avgiften helt bort.

Grunnavgiften legges på engangsemballasje for drikkevarer. Med engangsemballasje menes emballasje som ikke kan brukes om igjen i sin opprinnelige form. Avgiften var opprinnelig begrunnet med at ombruk ble ansett som mer miljøvennlig enn materialgjenvinning. I dag skal avgiften først og fremst skaffe staten inntekter. Se ellers Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter 2025* punkt 10.17.

Avgiftene er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel 3-5.

Stortingets vedtak om avgifter på drikkevareemballasje

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales miljø- og grunnavgift for emballasje som inneholder drikkevarer etter satsene i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats – miljøavgift

Det skal betales miljøavgift for emballasje med følgende satser per emballasjeeenhet:

- a. Glass og metall: kr x,xx
- b. Plast: kr x,xx
- c. Kartong og papp: kr x,xx

§ 3 Avgiftssats – grunnavgift

Det skal betales grunnavgift for emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form med kr x,xx per emballasjeeenhet.

Særavgiftsloven kapittel 5 Avgifter på drikkevareemballasje

Til særavgiftsloven kapittel 5 Avgifter på drikkevareemballasje

Lovforslaget kapittel 5 regulerer avgiftene på drikkevareemballasje. Avgiftene er vareavgifter og bestemmelsene i kapittel 2 gjelder dermed i tillegg, sammen med bestemmelsene i kapitlene 1 og 26.

Etter gjeldende avgiftsvedtak § 4 første ledd bokstav c, jf. § 4 andre ledd, er emballasje med varer i pulverform, fritatt for avgift. Det følger av forslag til avgiftsvedtak og lovforslaget § 5-1 at avgiftsplikten kun omfatter emballasje til drikkevarer, altså varer i flytende form. At det ikke skal beregnes avgift for emballasje til pulverprodukter, anses som en overflødig presisering og foreslås ikke videreført.

§ 5-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes miljøavgift for emballasje som inneholder drikkevarer.

For emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form skal det i tillegg beregnes grunnavgift.

Det skal ikke beregnes avgift for emballasje som rommer fire liter eller mer.

Til § 5-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen fastsetter avgiftspliktens omfang.

Etter *første ledd* skal det beregnes miljøavgift for emballasje som inneholder drikkevarer. Etter *andre ledd* skal det for emballasje som ikke kan gjenbrukes i sin opprinnelige form, også beregnes grunnavgift. Plikten til å beregne miljø- og grunnavgift for emballasje som inneholder drikkevarer følger også av forslag til avgiftsvedtak, se også særavgiftsforskriften § 3-5-1.

Etter *tredje ledd* skal det ikke beregnes avgift for emballasje som rommer fire liter eller mer. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 5 første ledd bokstav e. Sistnevnte bestemmelse fastsetter fritak for avgiftsplikt, men er i realiteten en avgrensning av avgiftsplikten, se særavgiftsforskriften § 3-5-1 andre ledd, og foreslås lovfestet.

§ 5-2 Avgiftsfritak for returemballasje

Emballasje som inngår i et retursystem, er fritatt for miljøavgift etter returandel.

Til § 5-2 Avgiftsfritak for returemballasje

Etter bestemmelsen er emballasje som inngår i et retursystem fritatt for miljøavgift etter returandel. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 andre ledd. Sistnevnte bestemmelse er formulert som en fullmakt for departementet til å gi forskrift om fritak dersom emballasjen inngår i et retursystem. Det foreslås at bestemmelsen omformuleres slik at fritaket framkommer uttrykkelig av lovbestemmelsen. Vilkår for fritak, herunder vilkår om returandel, vil som i dag bli fastsatt i forskrift, se særavgiftsforskriften § 3-5-3 og § 3-5-4.

§ 5-3 Avgiftsfritak for melkeprodukter mv.

Emballasje som inneholder melk og melkeprodukter og produkter som er laget av korn og soya til erstatning for slike produkter, er fritatt for grunnavgift.

Til § 5-3 Avgiftsfritak for melkeprodukter mv.

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for emballasje som inneholder melk og melkeprodukter og produkter som er laget av korn og soya til erstatning for slike produkter. Fritaket for melk og melkeprodukter er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 4 første ledd bokstav a. Fritaket for erstatningsprodukter er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 4 første ledd bokstav d og e.

§ 5-4 Avgiftsfritak for kakaoprodukter mv.

Emballasje som inneholder drikkevarer av kakao og sjokolade, er fritatt for grunnavgift.

Til § 5-4 Avgiftsfritak for kakaoprodukter mv.

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for emballasje som inneholder drikkevarer av kakao og sjokolade og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 4 første ledd bokstav b.

§ 5-5 Avgiftsfritak for proviant

Emballasje med drikkevarer som innføres til særavgiftsområdet eller leveres til salg eller bruk som proviant i fartøy eller luftfartøy som skal forlate særavgiftsområdet, er fritatt for miljø- og grunnavgift.

Til § 5-5 Avgiftsfritak for proviant

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for emballasje med drikkevarer som innføres eller leveres til salg eller bruk som proviant i fartøy eller luftfartøy som skal forlate særavgiftsområdet, se merverdiavgiftsloven § 6-31 og § 7-5 første ledd bokstav a. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 5 første ledd bokstav a nr. 2 med nærmere regulering i særavgiftsforskriften kapittel 4-10. Bestemmelsen er av praktisk betydning for innførsel til særavgiftsområdet av emballasje med drikkevarer som proviant i sjøfartøy, mens innførsel i luftfartøy omfattes av lovforslaget § 2-7 (avgiftsfritak ved deklarasjonsunntak). Bestemmelsen er også av praktisk betydning for den som er registrert i Særavgiftsregisteret og leverer emballasje med drikkevarer til bruk som proviant i sjøfartøy eller luftfartøy som skal forlate særavgiftsområdet.

§ 5-6 Avgiftsfritak for utsalg på flyplass

Emballasje med drikkevarer til tollavgiftsfritt utsalg på flyplass, er fritatt for miljø- og grunnavgift.

Til § 5-6 Avgiftsfritak for utsalg på flyplass

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for varer til tollavgiftsfritt utsalg på flyplass, det vil si tollager C (tax free). Tollager C er regulert i vareførselsforskriften § 4-4-11. Etter bestemmelsens andre og tredje ledd kan slike varer kun selges til de som reiser til og fra særavgiftsområdet. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 5 første ledd bokstav a nr. 3 med nærmere regulering i særavgiftsforskriften kapittel 4-11.

§ 5-7 Avgiftsfritak for utdeling på veldedig grunnlag

Emballasje med drikkevarer som leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag, er fritatt for miljø- og grunnavgift.

Til § 5-7 Avgiftsfritak for utdeling på veldedig grunnlag

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for emballasje til produkter som leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 5 første ledd bokstav f med nærmere regulering i særavgiftsforskriften kapittel 4-12.

Avgift på sukker mv.

Avgiften på sukker skal skaffe staten inntekter og bidra til å redusere forbruket av sukker. Avgiften legges på rent sukker, det vil si at den ikke gjelder sukker som er en del av andre varer som for eksempel is, sjokolade og brus. Avgiften skal betales av den som innfører og produserer sukker. Se ellers Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter 2025* punkt 10.16. Avgiften er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel 3-16.

Stortingets vedtak om avgift på sukker mv.

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales avgift for sukker mv. etter satsen i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats

Det skal betales avgift med kr xx per kilo.

Særavgiftsloven kapittel 6 Avgift på sukker mv.

Til særavgiftsloven kapittel 6 Avgift på sukker mv.

Lovforslaget kapittel 6 regulerer avgiften på sukker mv. Avgiften er en vareavgift og bestemmelsene i kapittel 2 gjelder dermed i tillegg, sammen med bestemmelsene i kapitlene 1 og 26.

§ 6-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for sukker mv.

Til § 6-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang og fastsetter avgiftsplikt for sukker mv. Dette følger også av forslag til avgiftsvedtak. I gjeldende avgiftsvedtak presiseres at avgiftsplikten omfatter sirup og sukkeroppløsninger, se særavgiftsforskriften § 3-16-1. Det foreslås at den nærmere avgrensning av avgiftsplikten fastsettes i forskrift.

§ 6-2 Avgiftsfritak for råstoff

Sukker som brukes i produksjon av andre varer, er fritatt for avgift.

Det gis tilskudd for avgift på sukker som brukes i produksjon av honning.

Til § 6-2 Avgiftsfritak for råstoff

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for sukker som brukes som råstoff.

Første ledd fastsetter fritak for sukker som brukes i produksjon av andre varer. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav e. Nærmere regulering er i særavgiftsforskriften § 3-16-3. Ordlyden er samordnet med ordlyden i tilsvarende fritak for CO₂-avgiften og avgiftene på alkohol og smøreolje. Etter gjeldende avgiftsvedtak gjelder fritaket bare sukker til *ervervsmessig* produksjon. Det vil bli vurdert om presiseringen skal fastsettes i forskrift. Fritaket gjennomføres ved at sukkeret kan kjøpes uten avgift av registrert virksomhet mot erklæring om at sukkeret er til avgiftsfri bruk, se særavgiftsforskriften § 3-16-3 tredje ledd, og § 2-3 første ledd. Dersom sukkeret kjøpes av virksomhet som ikke er registrert, det vil si at sukkeret kjøpes med avgift, gjennomføres fritaket ved refusjon, se særavgiftsforskriften § 2-3 tredje ledd. Etter særavgifts-

forskriften § 2-3 andre ledd kan brukere dessuten innføre sukker uten at avgiftsplikten oppstår dersom vedkommende er registret som bruker. Særavgiftsforskriften § 2-3 vil bli videreført i forskrift.

Etter særavgiftsforskriften § 3-16-3 andre ledd er sukker til institusjoner, hoteller, serveringssteder, forretninger o.l. ikke omfattet av fritaket. Avgrensningen vil bli videreført i forskrift.

Andre ledd fastsetter at det gis tilskudd for avgift på sukker som brukes i produksjon av honning (bi-røkt). Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav f med nærmere regulering i særavgiftsforskriften § 3-16-4. Det gis tilskudd for en maksimal mengde, det vil si at det ikke nødvendigvis gis full refusjon. De nærmere regler om ordningen vil bli videreført i forskrift.

§ 6-3 Avgiftsfritak for dyrefôr

Sukker som ikke er egnet til å konsumeres av mennesker og brukes som dyrefôr, er fritatt for avgift.

Til § 6-3 Avgiftsfritak for dyrefôr

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for sukker som ikke er egnet til å konsumeres av mennesker og brukes som dyrefôr.

Etter lovforslaget § 2-9 er varer som destrueres fritatt for avgift. Bestemmelsen omfatter også sukker. Etter forvaltningspraksis er det avgiftsfritak for sukker som er skadet e.l. og er uegnet for ordinær omsetning, men som i stedet for destruksjon leveres som dyrefôr. Det foreslås at fritaket lovfestes.

§ 6-4 Avgiftsfritak for proviant

Sukker mv. som innføres til særavgiftsområdet eller leveres til salg eller bruk som proviant i fartøy eller luftfartøy som skal forlate særavgiftsområdet, er fritatt for avgift.

Til § 6-4 Avgiftsfritak for proviant

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for sukker mv. som innføres eller leveres til salg eller bruk om bord som proviant i fartøy eller luftfartøy som skal forlate særavgiftsområdet, se merverdiavgiftsloven § 6-31 og § 7-5 første ledd bokstav a. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav a nr. 2 med nærmere regulering i særavgiftsforskriften kapittel 4-10. Bestemmelsen er av praktisk betydning for innførsel til særavgiftsområdet av sukker mv. som proviant i sjøfartøy, mens innførsel i luftfartøy omfattes av lovforslaget § 2-7 (fritak ved deklarasjonsunntak). Bestemmelsen er også av praktisk betydning for den som er registrert i Særavgiftsregisteret og leverer sukker mv. til bruk som proviant om bord i sjøfartøy eller luftfartøy som skal forlate særavgiftsområdet.

§ 6-5 Avgiftsfritak for utdeling på veldedig grunnlag

Sukker som leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag, er fritatt for avgift.

Til § 6-5 Avgiftsfritak for utdeling på veldedig grunnlag

Bestemmelsen fastsetter fritak for sukker som leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav g med nærmere regulering i særavgiftsforskriften kapittel 4-12.

Veibruksavgift på drivstoff

Veitrafikken påfører samfunnet kostnader i form av ulykker, kø, støy, veislitasje og helse- og miljøskadelige utslipp. Veibruksavgiften skal gi bilistene et økonomisk insentiv til å ta hensyn til disse ulempene. I tillegg skal avgiften skaffe staten inntekter. Avgiften gjelder bensin, mineralolje (diesel), bioetanol, biodiesel, LPG og naturgass. Avgiften skal betales av den som innfører og produserer disse produktene. Se ellers Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter 2025* punkt 10.5. Avgiften er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapitlene 3-9 (bensin og bioetanol), 3-11 (mineralolje og biodiesel) og 3-21 (naturgass og LPG).

Stortingets vedtak om veibruksavgift på drivstoff

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales veibruksavgift for drivstoff etter satsene i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats

Det skal betales avgift med følgende satser:

a. mineralolje:	kr x per liter
b. biodiesel:	kr x per liter
c. bensin:	kr x per liter
d. bioetanol:	kr x per liter
e. naturgass:	kr x per Sm ³
f. LPG:	kr x per kilo.

Særavgiftsloven kapittel 7 Veibruksavgift på drivstoff

Til særavgiftsloven kapittel 7 Veibruksavgift på drivstoff

Lovforslaget kapittel 7 regulerer veibruksavgiften på drivstoff. Avgiften er en vareavgift og bestemmelsene i kapittel 2 gjelder dermed i tillegg, sammen med bestemmelsene i kapitlene 1 og 26.

Avgiften skal i utgangpunktet treffe drivstoff som benyttes til vei og det er derfor fritak for drivstoff som benyttes til andre formål. Dette gjelder ikke for bensin hvor avgiftsplikten er tilnærmet generell. Dette er dels historisk betinget, og må ses i sammenheng med at bensin i all hovedsak benyttes til vei, samt at det rent praktisk vil være krevende å ikke avgiftslegge bensin som benyttes til andre formål.

For mineralolje og biodiesel gjennomføres avgiftsfritak ved et merkesystem. Drivstoff som benyttes til annet enn vei, må være merket fysisk med angitt farge og sporstoff og avgiftsfritak er knyttet til bruk av merket olje, se gjeldende avgiftsvedtak § 3. For naturgass og LPG er avgiftsplikten begrenset til gass som leveres til autogassanlegg og andre fyllestasjoner, med fritak for drivstoff som leveres videre fra autogassanlegg og andre fyllestasjoner til annet enn veibruk. I lovforslaget er fritakene for mineralolje, biodiesel, bioetanol, naturgass og LPG formulert i likelydende bestemmelser selv om det gjennomføres på forskjellig måte. De nærmere reglene om gjennomføringen av fritakene fastsettes i forskrift.

§ 7-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for mineralolje, biodiesel, bensin og bioetanol.

Det skal betales avgift dersom merket mineralolje og merket biodiesel brukes til formål som ikke er fritatt for avgift etter § 7-4 første og andre ledd.

Det skal beregnes avgift for naturgass og LPG som leveres til autogassanlegg. Avgiften skal beregnes når produktene leveres til anlegget.

Departementet kan gi forskrift om beregning og betaling av avgift etter andre ledd.

Til § 7-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang. For naturgass og LPG regulerer den også når avgiften skal beregnes.

Første ledd fastslår at det skal beregnes veibruksavgift for mineralolje, biodiesel, bensin og bioetanol. Dette framgår også av forslag til avgiftsvedtak. For disse produktene følger det av lovforslaget § 2-2 andre og tredje ledd når avgiften skal beregnes.

Etter *andre ledd* skal det betales avgift dersom merkede produkter brukes til formål som ikke er fritatt for avgift etter § 7-4 første og andre ledd. Regelen dekker det som i dag benevnes som urettmessig bruk. Når urettmessig bruk avdekkes kan skattemyndighetene ilegge en særskilt avgift, beregnet etter en sjablong som er basert på motorvognens vekt. Reglene om dette følger av særavgiftsforskriften § 3-11-7, gitt med hjemmel i stortingsvedtaket § 2 andre ledd bokstav b. Etter gjeldende praksis kan bruk av merket olje til formål som ikke er fritatt, tillates i enkelte situasjoner forutsatt at dette rapporteres inn til skattemyndighetene i forkant. Dette er blant annet aktuelt ved såkalt feilfylling. I slike tilfeller beregnes avgift etter ordinære satser basert på oppgitt mengde drivstoff. Andre ledd kodifiserer også disse situasjonene.

Etter *tredje ledd første punktum* skal det beregnes avgift for naturgass og LPG som leveres til autogassanlegg. Avgiftsplikten omfatter ikke gass som leveres til andre aktører, i motsetning til CO₂-avgiften på naturgass og LPG, som gjelder generelt. At avgiftsplikten på naturgass og LPG kun gjelder produkter som leveres til autogassanlegg, følger i dag av særavgiftsforskriften § 3-21-1 første ledd. Autogassanlegg omfatter også andre fyllestasjoner/anlegg som leverer gass til bruk på andre kjøretøy, enn traktorer, anleggskjøretøy og motorredskaper. Etter *andre punktum* skal avgiften på naturgass og LPG beregnes når produktene leveres til autogassanlegget.

Etter *fjerde ledd* kan departementet gi forskrift om beregning og betaling av avgift etter andre ledd. I dag er det gitt regler om dette i særavgiftsforskriften § 3-11-7, se merknaden til andre ledd.

§ 7-2 Registrering i Særavgiftsregisteret

Importører av avgiftspliktig mineralolje, bensin, bioetanol og biodiesel skal registreres i Særavgiftsregisteret.

Leverandører av naturgass og LPG til autogassanlegg skal registreres i Særavgiftsregisteret.

Til § 7-2 Registrering i Særavgiftsregisteret

Bestemmelsen regulerer registrering i Særavgiftsregisteret og gjelder i tillegg til § 2-3.

Det følger av lovforslaget § 2-3 at produsenter skal registreres i Særavgiftsregisteret og at importører kan registreres. For veibruksavgiften er det fastsatt registreringsplikt også for importører av avgiftspliktige produkter, se *første ledd*. Dette er blant annet nødvendig for å unngå at drivstoff, hvor bruken ikke er avklart på innførselstidspunktet, senere omsettes til veibruk gjennom aktører som

ikke er registret for avgiften. Bestemmelsen er en videreføring av særavgiftsforskriften § 5-1 bokstav m.

Etter *andre ledd* skal også leverandører av naturgass og LPG til autogassanlegg, registreres i Særavgiftsregisteret. Dette er en videreføring av særavgiftsforskriften § 5-1 bokstav l. Siden avgiftsplikten for naturgass og LPG først oppstår ved levering til autogassanlegg, er det ikke tilsvarende behov for en generell registreringsplikt for importører av naturgass og LPG.

§ 7-3 Avgiftspliktig

Den som er registrert som eier i Kjøretøyregisteret, skal betale avgiften dersom det brukes merket mineralolje eller merket biodiesel til formål som ikke er fritatt for avgift etter § 7-4 første eller andre ledd. Den som har disposisjonsrett over kjøretøyet, skal betale avgiften dersom vedkommende har hatt fordel av bruken.

Til § 7-3 Avgiftspliktig

Bestemmelsen regulerer hvem som skal beregne avgiften, det vil si hvem som er avgiftspliktig (avgiftssubjekt). Bestemmelsen supplerer lovforslaget § 2-5 første ledd som fastsetter at avgiften skal beregnes av den som er eller skal være registrert i Særavgiftsregisteret. Dette er normalt produsent eller importør.

Etter lovforslaget § 7-1 andre ledd skal det også betales avgift dersom det brukes merket mineralolje eller merket biodiesel til formål som ikke er fritatt for avgift etter § 7-4 første eller andre ledd, for eksempel urettmessig bruk. I så fall vil skattemyndighetene beregne avgiften og rette kravet mot den som er registrert som eier av kjøretøyet i Statens vegvesens kjøretøyregister (Kjøretøyregisteret). Dette følger i dag av særavgiftsforskriften § 3-11-7 tredje ledd og foreslås videreført i § 7-3 *første punktum*.

Etter skattebetalingsloven § 16-41 andre ledd legges avgiftsplikten på brukeren av kjøretøyet dersom det er denne som har hatt fordel av bruken. Reglene om avgiftssubjekt skal reguleres i særavgiftsloven og bestemmelsen foreslås derfor overført fra skattebetalingsloven til særavgiftsloven, som § 7-3 *andre punktum*.

§ 7-4 Avgiftsfritak for mineralolje og biodiesel

Mineralolje og biodiesel som brukes til annet enn som drivstoff på kjøretøy, er fritatt for avgift.

Mineralolje og biodiesel til traktorer, anleggskjøretøy og motorredskaper, er fritatt for avgift. Avgiftsfritak gjennomføres ved bruk av merkede produkter. Departementet kan gi forskrift om merkestoffer, plikt til å merke mineralolje og at fritak for avgift kan gjennomføres på annen måte enn ved bruk av merkede produkter.

Til § 7-4 Avgiftsfritak for mineralolje og biodiesel

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for mineralolje og biodiesel og regulerer bruk av merkede produkter, se merknad til kapittel 7.

Etter *første ledd* er mineralolje og biodiesel som brukes som annet enn som drivstoff på kjøretøy, fritatt for avgift. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 3 bokstav b, jf. § 2 første ledd.

Etter *andre ledd* er mineralolje og biodiesel til traktorer, anleggskjøretøy og motorredskaper, fritatt for avgift. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 3 bokstav a nr. 1, 2 og 3, jf. § 2 første ledd.

Etter *tredje ledd første punktum* gjennomføres avgiftsfritak ved bruk av merkede produkter, se merknad til kapittel 7. *Andre* og *tredje punktum* gir departementet fullmakt til å gi forskrift om merkestoffer, plikt til å merke mineralolje og at fritak for avgift kan gjennomføres på annen måte enn ved bruk av merkede produkter. Disse fullmaktene følger i dag av avgiftsvedtaket § 2.

§ 7-5 Avgiftsfritak for bensin

Bensin til luftfartøy, unntatt Forsvarets luftfartøy, er fritatt for avgift.

Gjenvunnet bensin og bensin med nærmere bestemte helse- og miljømessige egenskaper, er fritatt for avgift.

Det gis tilskudd for avgift på bensin til båter og snøscootere i områder uten vei.

Til § 7-5 Avgiftsfritak for bensin

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak som kun gjelder for bensin.

Etter *første ledd* er bensin til luftfartøy, unntatt Forsvarets luftfartøy, fritatt for avgift. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 5 første ledd bokstav a, nærmere regulert i særavgiftsforskriften kapittel 4-6.

Etter *andre ledd* er gjenvunnet bensin og bensin med nærmere bestemte helse- og miljømessige egenskaper fritatt for avgift. Fritaket for gjenvunnet bensin er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 5 første ledd bokstav e uten presiseringen om at gjenvinningen må skje i et VRU (Vapour Recovery Unit)-anlegg. Det legges til grunn at avgrensningen mot bestemte anlegg ikke har noen praktisk betydning og at all gjenvunnet bensin er fritatt for avgift. Fritaket for bensin med nærmere bestemte helse- og miljømessige egenskaper er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 5 første ledd bokstav d, nærmere regulert i særavgiftsforskriften kapittel 4-7. Krav til egenskapene er fastsatt i særavgiftsforskriften § 4-7-2. Disse vil bli videreført.

Etter *tredje ledd* gis det tilskudd for avgift på bensin til båter og snøscootere i områder uten vei. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 5 første ledd bokstav d. Ordningen er nærmere regulert i særavgiftsforskriften § 3-9-5. Tilskuddssatsene er fastsatt som sjablonger slik at det ikke gis refusjon av avgift krone for krone.

§ 7-6 Avgiftsfritak for bioetanol

Bioetanol som brukes til annet enn som drivstoff på kjøretøy, er fritatt for avgift.

Bioetanol til traktorer, anleggskjøretøy og motorredskaper, er fritatt for avgift.

Til § 7-6 Avgiftsfritak for bioetanol

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak som kun gjelder for bioetanol.

Etter *første ledd* er bioetanol som brukes som annet enn som drivstoff på kjøretøy, fritatt for avgift. Fritaket for er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 6 første ledd bokstav b. Etter *andre ledd* er bioetanol til traktorer, anleggskjøretøy og motorredskaper fritatt for avgift. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 6 første ledd bokstav a nr. 1, 2 og 3.

§ 7-7 Avgiftsfritak for naturgass og LPG

Biokomponenter i naturgass og LPG, er fritatt for avgift.

Andel hydrogen i naturgass og LPG, er fritatt for avgift.

Naturgass og LPG som leveres fra autogassanlegg og som brukes til annet enn som drivstoff på kjøretøy, er fritatt for avgift.

Naturgass og LPG som leveres fra autogassanlegg til traktorer, anleggskjøretøy og motorredskaper, er fritatt for avgift.

Til § 7-7 Avgiftsfritak for naturgass og LPG

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak som kun gjelder for naturgass og LPG.

Første ledd fastsetter avgiftsfritak for biokomponenter i naturgass og LPG og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 1 andre ledd. Sistnevnte bestemmelse er utformet som et unntak (inngår ikke i avgiftsgrunnlaget), men praktiseres som et fritak. Det foreslås at dette kodifiseres. Det samme gjelder fritaket for andel hydrogen i naturgass og LPG, se *andre ledd*. Dette unntaket framgår i dag av særavgiftsforskriften § 3-21-3 tredje ledd andre punktum.

Tredje ledd fastsetter avgiftsfritak for naturgass og LPG som leveres fra autogassanlegg til annet enn som drivstoff på kjøretøy. Fritaket for er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 6 første ledd bokstav b. Etter *fjerde ledd* er naturgass som leveres fra autogassanlegg til bruk på traktorer, anleggskjøretøy og motorredskaper, fritatt for avgift. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 6 første ledd bokstav a nr. 1, 2 og 3. Fritakene i tredje og fjerde ledd gjelder kun ved levering fra autogassanlegg direkte til bruker. Autogassanlegget krediteres da avgiften fra den avgiftspliktige leverandøren.

Svovelavgift

Avgiften skal bidra til å redusere utslippene av svoveldioksid (SO₂). Avgiften legges på mineralolje og omfatter blant annet fyringsparafin, lett fyringsolje, diesel og tungolje. Avgiften skal betales av den som innfører og produserer mineralolje. Det refunderes avgift dersom utslippet av svovel til atmosfæren er mindre enn svovelinnholdet i det benyttede produktet skulle tilsi. Se ellers Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter 2025* punkt 10.10. Avgiften er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel 3-7.

Stortingets vedtak om svovelavgift

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales svovelavgift for mineralolje etter satsen i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats

Det skal betales avgift med xx,x øre per liter for hver påbegynt 0,1 pst. vektandel svovel i mineraloljen.

Særavgiftsloven kapittel 8 Svovelavgift

Til særavgiftsloven kapittel 8 Svovelavgift

Lovforslaget kapittel 8 regulerer svovelavgiften. Avgiften er en vareavgift og bestemmelsene i kapittel 2 gjelder dermed i tillegg, sammen med bestemmelsene i kapitlene 1 og 26.

§ 8-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for mineralolje som inneholder svovel.

Til § 8-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang og fastsetter at det skal beregnes svovelavgift for mineralolje. Dette følger også av forslag til avgiftsvedtak. Etter gjeldende avgiftsvedtak § 1 skal det betales avgift for mineralolje som inneholder over 0,05 pst. vektandel svovel. Nedre grense for avgiftsplikt vil bli fastsatt i forskrift. Etter særavgiftsforskriften § 3-7-1 første ledd tredje punktum skal det ikke beregnes avgift for mineralolje som er avgiftspliktig som smøreolje. Bestemmelsen vil bli videreført i forskrift.

§ 8-2 Redusert avgift ved rensing

Avgiften reduseres forholdsmessig dersom svovelutslippet reduseres på grunn av rensing.

Til § 8-2 Redusert avgift ved rensing

Etter bestemmelsen reduseres avgiften forholdsmessig dersom svovelutslippet reduseres på grunn av rensing. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav i. I sistnevnte bestemmelse er det vilkåret for fritak formulert slik at utslippet av svovel til atmosfæren må være mindre enn det svovelinnholdet i mineraloljen skulle tilsi. I særavgiftsforskriften § 3-7-4 forutsettes det imidlertid at det reduserte svovelinnholdet skyldes rensing. Det foreslås at denne ordlyden benyttes i lovbestemmelsen. Nærmere bestemmelser om fritaket følger også av særavgiftsforskriften §§ 3-7-5 og 3-7-6.

§ 8-3 Avgiftsfritak for biokomponenter

Biokomponenter i mineralolje, er fritatt for avgift.

Til § 8-3 Avgiftsfritak for biokomponenter

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for biokomponenter i mineralolje. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 andre ledd.

§ 8-4 Avgiftsfritak for skip i utenriksfart

Mineralolje til skip i utenriksfart, er fritatt for avgift.

Til § 8-4 Avgiftsfritak for skip i utenriksfart

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for mineralolje til skip i utenriksfart. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav f, nærmere regulert i særavgiftsforskriften kapittel 4-4.

§ 8-5 Avgiftsfritak for luftfartøy i utenriksfart

Mineralolje til luftfartøy i utenriksfart, er fritatt for avgift.

Til § 8-5 Avgiftsfritak for luftfartøy i utenriksfart

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for mineralolje til luftfartøy i utenriksfart og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav g, nærmere regulert i særavgiftsforskriften kapittel 4-6.

§ 8-6 Avgiftsfritak for fiske og fangst

Mineralolje til fartøy som driver fiske og fangst i fjerne farvann, er fritatt for avgift.

Til § 8-6 Avgiftsfritak for fiske og fangst

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for mineralolje til fartøy som driver fiske og fangst i fjerne farvann. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav h, nærmere regulert i særavgiftsforskriften kapittel 4-4.

Avgift på smøreolje

Avgiften på smøreolje skal bidra til å redusere uheldig disponering og forbrenning av spillolje. Avgiften skal betales av den som innfører og produserer smøreolje. Det gis tilskudd ved innlevering av spillolje til godkjent innsamler. Ordningen blir ofte omtalt som refusjon av smøreoljeavgift, selv om det ikke er noen direkte kobling mellom avgiften og tilskuddet. Ordningen hører inn under Klima- og miljødepartementet og reguleres ikke i særavgiftsregelverket. Se for øvrig Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter 2025* punkt 10.8. Avgiften er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel 3-8.

Stortingets vedtak om avgift på smøreolje

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales avgift for smøreolje etter satsen i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats

Det skal betales avgift med kr x,xx per liter.

Særavgiftsloven kapittel 9 Avgift på smøreolje

Til særavgiftsloven kapittel 9 Avgift på smøreolje

Lovforslaget kapittel 9 regulerer avgiften på smøreolje. Avgiften er en vareavgift og bestemmelsene i kapittel 2 gjelder dermed i tillegg, sammen bestemmelsene i kapitlene 1 og 26.

Gjeldende avgiftsvedtak fastsetter avgiftsfritak for smøreolje som omsettes i forbrukerpakninger med innhold mindre enn 0,15 liter og smøreolje som er påfylt kjøretøy, maskiner o.l. ved inn- og utførsel, se vedtaket § 2 første ledd bokstav k og l. Etter lovforslaget § 1-6 bokstav f kan departementet gi forskrift om avgiftsfritak av avgiftstekniske grunner. Det tas sikte på å fastsette fritakene i forskrift.

§ 9-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for mineraloljebaserte smøreoljer og tilsvarende oljer av annen opprinnelse. Det skal ikke beregnes avgift for prosess-, transformator- og bryteroljer.

Til § 9-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang. Nærmere avgrensning, se særavgiftsforskriften § 3-8-1 første ledd, vil bli fastsatt i forskrift.

Etter *første punktum* skal det beregnes avgift for mineraloljebaserte smøreoljer og tilsvarende oljer av annen opprinnelse. Bestemmelsen er en videreføring av særavgiftsforskriften § 3-8-1 andre ledd. Etter *andre punktum* skal det ikke beregnes avgift for prosess-, transformator- og bryteroljer. Bestemmelsen er en videreføring av særavgiftsforskriften § 3-8-1 tredje ledd.

§ 9-2 Avgiftsfritak for skip utenriksfart

Smøreolje til skip i utenriksfart, er fritatt for avgift.

Til § 9-2 Avgiftsfritak for skip i utenriksfart

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for smøreolje til skip i utenriksfart. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav f, nærmere regulert i særavgiftsforskriften kapittel 4-4.

§ 9-3 Avgiftsfritak for luftfartøy

Smøreolje til luftfartøy, unntatt Forsvarets luftfartøy, er fritatt for avgift.

Til § 9-3 Avgiftsfritak for luftfartøy

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for smøreolje til luftfartøy, unntatt Forsvarets luftfartøy. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav i, nærmere regulert i særavgiftsforskriften kapittel 4-6.

§ 9-4 Avgiftsfritak for fiske og fangst

Smøreolje til fiske og fangst i fjerne farvann, er fritatt for avgift.

Til § 9-4 Avgiftsfritak for fiske og fangst

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for smøreolje til fiske og fangst i fjerne farvann. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav g, nærmere regulert i særavgiftsforskriften kapittel 4-4.

§ 9-5 Avgiftsfritak for petroleumsvirksomheten

Smøreolje til petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen og forsyningsskip i slik virksomhet, er fritatt for avgift.

Til § 9-5 Avgiftsfritak for petroleumsvirksomheten

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for smøreolje til petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen og forsyningsskip i slik virksomhet. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav h, nærmere regulert i særavgiftsforskriften kapittel 4-4.

§ 9-6 Avgiftsfritak for råstoff

Smøreolje som brukes i produksjon av andre varer, er fritatt for avgift.

Til § 9-6 Avgiftsfritak for råstoff

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for smøreolje som brukes som råstoff i produksjon av andre varer og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav j. Ordlyden er samordnet med ordlyden i tilsvarende fritak i CO₂-avgiften og avgiftene på alkohol og sukker. Etter gjeldende avgiftsvedtak gjelder fritaket bare råstoff i *industriell virksomhet* og dersom oljen *i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt*. Det vil bli vurdert om disse presiseringene skal fastsettes i forskrift.

Avgift på HFK og PFK

Hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) er grupper med moderate til kraftige klimagasser som påvirker den globale oppvarmingen av jordkloden. Hvor stor påvirkning hver enkelt gass har på den globale oppvarmingen, måles ved gassens GWP (Global Warming Potential)-verdi.

Avgiften på HFK og PFK skal bidra til å redusere bruken av disse gassene. Gassene brukes hovedsakelig til kjøling i kjøleskap, fryser og luftkjølingsanlegg. Avgiften gjelder både for ren HFK og PFK og HFK og PFK som inngår i andre produkter. Avgiften skal betales av den som innfører og produserer HFK og PFK. Det gis refusjon for HFK og PFK som innleveres til godkjent anlegg for destruksjon. Denne ordningen hører inn under Klima- og miljødepartementet og reguleres ikke i særavgiftsregelverket. Se ellers Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter 2025* punkt 10.9.7. Avgiften er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel 3-18.

Stortingets vedtak om avgift på HFK og PFK

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales avgift for hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) etter satsen i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats

Det skal betales avgift med kr 0,xxx per kg multiplisert med gassens GWP-verdi.

Særavgiftsloven kapittel 10 Avgift på HFK og PFK

Til særavgiftsloven kapittel 10 Avgift på HFK og PFK

Lovforslaget kapittel 10 regulerer avgiften på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK). Avgiften er en vareavgift og bestemmelsene i kapittel 2 gjelder dermed i tillegg, sammen med bestemmelsene i kapitlene 1 og 26.

§ 10-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), også HFK og PFK i andre produkter.

Til § 10-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang.

Etter bestemmelsen skal det beregnes avgift for hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK), også HFK og PFK i andre produkter. Dette er en presisering av forslag til avgiftsvedtak § 1. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 1 første ledd første punktum og deler av § 2. Det legges til grunn at presiseringene i gjeldende avgiftsvedtak § 2 om at gjenvunnet HFK og PFK og blandinger av HFK og PFK er omfattet av avgiftsplikten, er overflødige. Disse foreslås derfor ikke videreført i loven.

Hvilke produkttyper som omfattes av avgiftsplikten og deres GWP-verdi vil bli fastsatt i forskrift, se særavgiftsforskriften § 3-18-1. I særavgiftsforskriften § 3-18-2 er det fastsatt faste satser (sjablonger) for produkter som inneholder HFK og PFK. Også disse vil bli videreført i forskrift. Hjemmelen til å fastsette sjablonger følger av lovforslaget § 1-6 bokstav b som gir departementet hjemmel til å gi forskrift om avgiftsgrunnlag og -beregning. Dette omfatter forenklet avgiftsberegning etter sjablonger.

Gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav f fastsetter avgiftsfritak for HFK og PFK som gjenvinnes. Etter lovforslaget § 2-2 første ledd skal det beregnes avgift for varer som produseres i og innføres til særavgiftsområdet. Fritaket for HFK og PFK som gjenvinnes gjennomføres i praksis ved at gjenvinning ikke anses som produksjon. Det skal dermed ikke beregnes avgift ved gjenvinningen. Fritaket er dermed overflødig og foreslås ikke videreført. Nærmere regler om hva som skal anses som avgiftspliktig produksjon vil fastsettes i forskrift. Forslaget innebærer dermed ingen materiell endring.

Avgift på SF₆

SF₆ (svovelheksafluorid) er en klimagass med stor global klimapåvirkning. Avgiften skal bidra til å redusere bruken av gassen. SF₆ benyttes først og fremst som isolasjonsmedium i elektriske anlegg i kraftsektoren. Avgiften gjelder både ren SF₆ og SF₆ som inngår som bestanddel i produkter, med hver sin sats. Avgiften skal betales av den som innfører og produserer SF₆ og SF₆-holdige produkter. Se ellers Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter 2025* punkt 10.9.8. Avgiften er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel 3-27.

Stortingets vedtak om avgift på SF₆

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales avgift for SF₆ (svovelheksafluorid) etter satsene i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats

Det skal betales avgift med kr xx per kg. For SF₆ i andre produkter skal det betales avgift med kr xx per kg.

Særavgiftsloven kapittel 11 Avgift på SF₆

Til særavgiftsloven kapittel 11 Avgift på SF₆

Lovforslaget kapittel 11 regulerer avgiften på SF₆. Avgiften er en vareavgift og bestemmelsene i kapittel 2 gjelder dermed i tillegg, sammen med bestemmelsene i kapitlene 1 og 26.

§ 11-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for SF₆ (svovelheksafluorid), også for SF₆ i andre produkter.

Det skal ikke beregnes avgift for SF₆ som tappes fra SF₆-isolerte anlegg og gjenbrukes.

Til § 11-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang.

Etter *første ledd* skal det beregnes avgift for SF₆ (svovelheksafluorid), også SF₆ i andre produkter. Dette følger også av forslag til avgiftsvedtak. Som det følger av vedtaket, er det ulike satser for ren SF₆ og SF₆ i andre produkter. Dette framgår ikke av lovforslaget. Avgiftspliktens omfang er i dag nærmere regulert i særavgiftsforskriften § 3-27-1.

Etter *andre ledd* skal det ikke beregnes avgift for SF₆ som gjenbrukes etter tapping fra SF₆-isolerte anleggs som tas ut av drift. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 1 andre ledd, jf. særavgiftsforskriften § 3-27-1 fjerde ledd bokstav c. Avgiften skal beregnes ved innførsel og innenlands produksjon. Det kan anføres at tapping av SF₆ ikke er en avgiftspliktig produksjon og at unntaket derfor er overflødig. Departementet vil vurdere dette nærmere.

§ 11-2 Avgiftsfritak for høyspentanlegg

SF₆ som første gang fylles på nye høyspentanlegg, er fritatt for avgift.

Til § 11-2 Avgiftsfritak for høyspentanlegg

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for SF₆ som første gang fylles på nye høyspentanlegg og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav f, jf. særavgiftsforskriften § 3-27-3.

CO₂-avgift på mineralske produkter

Det er to CO₂-avgifter: CO₂-avgift på mineralske produkter og CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen. Avgiftene skal bidra til kostnadseffektive reduksjoner i utslippene av CO₂. CO₂-avgiften på mineralske produkter er en vareavgift, mens CO₂-avgiften i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen også er en utslippsavgift. Avgiftene reguleres i dag av hver sin lov, henholdsvis lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter og lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen. Det foreslås at avgiftene reguleres i hvert sitt avgiftsvedtak og hvert sitt kapittel i særavgiftsloven, henholdsvis kapittel 12 og kapittel 13. Se nærmere om CO₂-avgiften på mineralske produkter i Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter 2025* punkt 10.9.4. Avgiften er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel 3-6.

Stortingets vedtak om CO₂-avgift på mineralske produkter

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales CO₂-avgift for mineralske produkter etter satsene i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats for mineralolje

Det skal betales avgift for mineralolje med kr x per liter. For mineralolje som gir utslipp som er kvotepliktig etter klimakvoteloven, skal det betales avgift med kr x per liter.

For mineralolje til luftfartøy i innenriksfart, skal det betales avgift med kr x per liter. For mineralolje til luftfartøy i innenriks kvotepliktig fart, skal det betales avgift med kr x per liter.

For mineralolje til fiske og fangst i fjerne farvann, skal det betales avgift med kr x per liter.

§ 3 Avgiftssats for bensin

Det skal betales avgift for bensin med kr x per liter.

§ 4 Avgiftssats for naturgass

Det skal betales avgift for naturgass med kr x per standardkubikkmeter. For naturgass som gir utslipp som er kvotepliktig etter klimakvoteloven, skal det betales avgift med kr x per standardkubikkmeter.

For naturgass til kjemisk reduksjon og til elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser, skal det betales avgift med kr x per standardkubikkmeter.

For naturgass til veksthusnæringen, skal det betales avgift med kr x per standardkubikkmeter.

For naturgass til fiske og fangst i fjerne farvann, skal det betales avgift med kr x per liter.

§ 5 Avgiftssats for LPG

Det skal betales avgift for LPG med kr x per kg. For LPG som gir utslipp som er kvotepliktig etter klimakvoteloven, skal det betales avgift med kr x per kg.

For LPG til kjemisk reduksjon og til elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser, skal det betales avgift med kr x per standardkubikkmeter.

For LPG til veksthusnæringen, skal det betales avgift med kr x per standardkubikkmeter.

For LPG til fiske og fangst i fjerne farvann, skal det betales avgift med kr x per liter.

§ 6 Refusjonssats for karbonfangst og -lagring

For mineralske produkter som er fritatt for avgift fordi utslippet av CO₂ fra produktene er fanget og lagret, refunderes avgift med kr x per tonn CO₂.

Særavgiftsloven kapittel 12 CO₂-avgift på mineralske produkter

Til særavgiftsloven kapittel 12 CO₂-avgift på mineralske produkter

Lovforslaget kapittel 12 regulerer CO₂-avgiften på mineralske produkter. Avgiften er en vareavgift og bestemmelsene i kapittel 2 gjelder dermed i tillegg, sammen med bestemmelsene i kapitlene 1 og 26.

§ 12-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for mineralolje, bensin, naturgass og LPG.

Til § 12-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang og fastsetter at det skal beregnes avgift for mineralolje, bensin, naturgass og LPG. Dette følger også av forslag til avgiftsvedtak. Nærmere avgrensning av avgiftsplikten vil bli fastsatt i forskrift, se særavgiftsforskriften § 3-6-1.

§ 12-2 Avgiftsfritak for biokomponenter

Biokomponenter i mineralske produkter, er fritatt for avgift.

Til § 12-2 Avgiftsfritak for biokomponenter

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for biokomponenter i mineralske produkter. Dette er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 3 andre ledd, § 4 andre ledd og § 5 andre ledd. Fritaket er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften § 3-6-2.

§ 12-3 Avgiftsfritak for skip i utenriksfart

Mineralske produkter til skip i utenriksfart, er fritatt for avgift.

Til § 12-3 Avgiftsfritak for skip i utenriksfart

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for mineralske produkter til skip i utenriksfart og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 3 første ledd bokstav b og § 5 første ledd bokstav b, regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel § 4-4. Bensin brukes i dag ikke til skip og gjeldende avgiftsvedtak fastsetter ikke avgiftsfritak for bensin til slik bruk. Det er ikke grunn til å behandle produktene ulikt og det foreslås at fritaket gjelder generelt for alle de mineralske produktene. Dersom det senere blir aktuelt å benytte bensin til skip i utenriksfart, vil bensinen dermed være fritatt på linje med andre mineralske produkter.

§ 12-4 Avgiftsfritak for luftfartøy i utenriksfart

Mineralske produkter til luftfartøy i utenriksfart, er fritatt for avgift.

Til § 12-4 Avgiftsfritak for luftfartøy i utenriksfart

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for mineralske produkter til luftfartøy i utenriksfart og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 3 første ledd bokstav d og § 5 første ledd bokstav c, regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel § 4-6.

I dag brukes ikke bensin til luftfartøy og gjeldende avgiftsvedtak fastsetter ikke avgiftsfritak for bensin til slik bruk. Det er ikke grunn til å behandle produktene ulikt og det foreslås å at fritaket gjelder generelt for alle de mineralske produktene. Dersom det senere blir aktuelt å benytte bensin til luftfartøy i utenriks fart vil bensinen dermed være fritatt på linje med andre mineralske produkter.

§ 12-5 Avgiftsfritak for karbonfangst og -lagring

Mineralske produkter er fritatt for avgift dersom CO₂-utslippet fra produktene fanges og lagres permanent.

Til § 12-5 Avgiftsfritak for karbonfangst og -lagring

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for tilfeller der CO₂-utslippet fra produktene fanges og lagres permanent. Fritaket gjennomføres ved refusjon etter den refusjonssats som er fastsatt i avgiftsvedtaket, se forslag til avgiftsvedtak § 6. Dette er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav g og § 1 andre ledd og særavgiftsforskriften § 3-6-13.

§ 12-6 Avgiftsfritak for råstoff

Mineralske produkter som brukes i produksjon av andre varer, er fritatt for avgift dersom det ikke oppstår utslipp av karbon i forbindelse med produksjonen.

Til § 12-6 Avgiftsfritak for råstoff

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for mineralske produkter som brukes som råstoff i produksjon av andre varer dersom det ikke oppstår utslipp av karbon i forbindelse med produksjonen. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 bokstav g, nærmere regulert i særavgiftsforskriften § 3-6-3, jf. § 2-3. Ordlyden er samordnet med ordlyden i tilsvarende fritak i avgiftene på alkohol, sukker og smøreolje. Etter gjeldende avgiftsvedtak gjelder fritaket kun råstoff i industriell virksomhet. Det vil bli vurdert å presisere dette i forskrift.

§ 12-7 Avgiftsfritak for bensin

Bensin til teknisk bruk, er fritatt for avgift.

Gjenvunnet bensin og bensin med nærmere bestemte helse- og miljømessige egenskaper, er fritatt for avgift.

Til § 12-7 Avgiftsfritak for bensin

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak som kun gjelder for bensin.

Etter *første ledd* er bensin til teknisk bruk fritatt for avgift. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 4 første ledd bokstav b. I gjeldende vedtak brukes ordlyden *tekniske og medisinske* formål. *Tekniske* formål anses å omfatte også medisinske. *Formål* foreslås erstattet av *bruk*. Se ellers tilsvarende forslag i § 4-7.

Andre ledd fastsetter avgiftsfritak for gjenvunnet bensin og bensin med nærmere bestemte helse- og miljømessige egenskaper. Fritaket for gjenvunnet bensin er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 4 første ledd bokstav e uten presiseringen om at gjenvinningen må skje i et VRU (Vapour Recovery Unit)-anlegg. Fritaket er nærmere regulert i særavgiftsforskriften § 3-6-5. Det legges til grunn at avgrensningen mot bestemte produksjonsanlegg ikke har noen praktisk betydning. Fritaket for bensin med nærmere bestemte helse- og miljømessige egenskaper er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 4 første ledd bokstav c, nærmere regulert i særavgiftsforskriften kapittel 4-7. Krav til egenskapene er fastsatt i forskriften § 4-7-2. Disse vil bli videreført.

§ 12-8 Avgiftsfritak for naturgass og LPG

Andel hydrogen i naturgass og LPG, er fritatt for avgift.

Naturgass som er avgiftspliktig etter § 13-1, er fritatt for avgift.

Til § 12-8 Avgiftsfritak for naturgass og LPG

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak som kun gjelder for naturgass og LPG.

Første ledd fastsetter avgiftsfritak for andel hydrogen i naturgass og LPG. Dette er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 5 andre ledd. Fritaket er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften § 3-6-2.

Etter *andre ledd* er naturgass som er avgiftspliktig etter § 13-1, fritatt for avgift. Kapittel 13 gjelder CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten. Det legges til grunn at § 13-1 vil regulere avgiftspliktens omfang. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 5 første ledd bokstav e og er nærmere regulert i særavgiftsforskriften § 3-6-11.

CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten

Det er to CO₂-avgifter: CO₂-avgift på mineralske produkter og CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen. Avgiftene skal bidra til kostnadseffektive reduksjoner i utslippene av CO₂. CO₂-avgiften på mineralske produkter er en vareavgift, mens CO₂-avgiften i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen også er en utslippsavgift. Avgiftene reguleres i dag av hver sin lov, henholdsvis lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter og lov 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen. Det foreslås at avgiftene reguleres i hvert sitt plenarvedtak og i hvert sitt kapittel i særavgiftsloven, henholdsvis kapitlene 12 og 13.

Forvaltningsansvaret for CO₂-avgiften i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen ligger hos Energidepartementet og Søkeldirektoratet. Det er foreslått å overføre ansvaret til Finansdepartementet og Skatteetaten og å knytte avgiften til særavgiftsloven, se I Prop. 1 LS (2023-2024) *Skatter og avgifter 2024* punkt 7.10.8 og Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter 2024* punkt 10.9.5. Dette krever endringer i særavgiftsregelverket, noe det arbeides med. Det foreslår dermed ikke konkrete lovbestemmelser om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten, men det er satt av plass til avgiften i lovforslaget.

Særavgiftsloven kapittel 13 CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten

Avgift på avfallsforbrenning

Avgiften på avfallsforbrenning setter en pris på utslipp av klimagasser, og skal bidra til å redusere klimagassutslipp. Avgiften beregnes etter en nasjonal utslippsfaktor (tonn fossilt CO₂ per tonn innlevert avfall), og betales av forbrenningsanleggene. For at avgiften skal gi insentiver til å redusere utslippene gjennom for eksempel sortering av avfall, kan det enkelte forbrenningsanlegg søke miljømyndighetene om å benytte en anleggsspesifikk utslippsfaktor ved beregning av avgiften. Se ellers Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter 2025* punkt 19.9.6. Avgiften er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel 3-13.

Stortingets vedtak om avgift på avfallsforbrenning

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales avgift for forbrenning av avfall etter satsen i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats

Det skal betales avgift med kr xxx per tonn CO₂.

Særavgiftsloven kapittel 14 Avgift på avfallsforbrenning

Til særavgiftsloven kapittel 14 Avgift på avfallsforbrenning

Avgiften på avfallsforbrenning reguleres av lovforslaget kapittel 14, i tillegg til kapitlene 1 og 26.

§ 14-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for forbrenning av avfall som inneholder fossilt materiale. Avgiften skal beregnes når avfallet leveres til forbrenningsanlegget.

Til § 14-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang og når avgiften skal beregnes.

Etter *første ledd* skal det beregnes avgift for forbrenning av avfall som inneholder fossilt materiale. Dette er en presisering av forslag til avgiftsvedtak § 1. I gjeldende regelverk er dette formulert som at avgiften ikke omfatter utslipp fra forbrenning av avfall som ikke inneholder fossilt materiale, se Stortingets avgiftsvedtak § 1 andre ledd og særavgiftsforskriften § 3-13-1 andre ledd. Det følger av nevnte forskriftsbestemmelse at dette avfallet må være positivt utsortert for å være unntatt fra avgiftsplikten. Vilkåret vil bli videreført i forskrift.

Avgiften skal beregnes per tonn fossilt CO₂. Dette følger i dag av særavgiftsforskriften § 3-13-4 første ledd og vil bli videreført i ny forskrift.

Etter *andre ledd* skal avgiften beregnes når avfallet leveres til forbrenningsanlegget. Dette følger i dag av særavgiftsforskriften § 3-13-2.

§ 14-2 Registrering i Særavgiftsregisteret

Anlegg som forbrenner avgiftspliktig avfall, skal registreres i Særavgiftsregisteret.

Til § 14-2 Registrering i Særavgiftsregisteret

Bestemmelsen regulerer registrering i Særagiftsregisteret og fastsetter at anlegg som forbrenner avgiftspliktig avfall skal registreres. Bestemmelsen er en videreføring av særagiftsforskriften § 5-1 bokstav p.

§ 14-3 Avgiftspliktig

Avgiften skal beregnes av den som er eller skal være registrert i Særagiftsregisteret.

Til § 14-3 Avgiftspliktig

Bestemmelsen regulerer hvem som er avgiftspliktig (avgiftssubjekt), det vil si hvem som skal beregne avgiften.

Bestemmelsen fastsetter at det er den som er eller skal være registrert i Særagiftsregisteret som skal beregne avgiften. I gjeldende særagiftsregelverk er det ikke uttrykkelig fastsatt hvem som er avgiftspliktig og dermed skal beregne og innbetale avgiften til skattemyndighetene. I praksis er det lagt til grunn at registreringsplikten også innebærer en plikt til å beregne og betale avgiften. Den foreslåtte bestemmelsen er dermed en kodifisering av gjeldende rett.

§ 14-4 Avgiftsfritak for farlig avfall

Utslipp av CO₂ fra forbrenning av farlig avfall, er fritatt for avgift.

Til § 14-4 Avgiftsfritak for farlig avfall

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for utslipp av CO₂ fra forbrenning av farlig avfall og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav a med nærmere regulering i særagiftsforskriften § 3-13-5.

§ 14-5 Avgiftsfritak for fangst og lagring

Utslipp av CO₂ fra forbrenning av avfall og som fanges og lagres, er fritatt for avgift.

Til § 14-5 Avgiftsfritak for fangst og lagring

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for utslipp av CO₂ fra forbrenning av avfall og som fanges og lagres, og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav b med nærmere regulering i særagiftsforskriften § 3-13-6.

Flypassasjeravgift

Avgiften skal skaffe staten inntekter, men den kan også ha en klimaeffekt ved at den reduserer etter-spørselen etter flyreiser. Avgiften omfatter ervervsmessig flyging av passasjerer fra norske luft-havner. Avgiften er differensiert etter flygingens lengde ved to ulike satser, henholdsvis i og ut av Europa. Avgiften skal betales av flyselskapene. Se ellers Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter* 2025 punkt 10.18. Avgiften er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel 3-22.

Stortingets vedtak om flypassasjeravgift

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales avgift for flypassasjerer etter satsene i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats

Det skal betales avgift med kr x per passasjer for flyreiser med sluttdestinasjon i Europa. For andre flyreiser skal det betales avgift med kr x per passasjer.

Særavgiftsloven kapittel 15 Flypassasjeravgift

Til særavgiftsloven kapittel 15 Flypassasjeravgift

Flypassasjeravgiften reguleres av lovforslaget kapittel 15, i tillegg til kapitlene 1 og 26.

§ 15-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for passasjerer på ervervsmessige flyginger.
Avgiften skal beregnes når luftfartøyet tar av.

Til § 15-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang og når avgiften skal beregnes.

Etter bestemmelsens *første ledd* skal det beregnes avgift for passasjerer på ervervsmessige flyginger. Dette er en presisering av forslag til avgiftsvedtak § 1 og er en videreføring av gjeldende avgifts-vedtak § 1. Betegnelsen *ervervsmessig* knytter seg til flyselskapet. Om flypassasjerer reiser i fritids-eller jobbsammenheng, er uten betydning for avgiftsplikten. Etter særavgiftsforskriften § 3-22-1 første ledd gjelder avgiftsplikten ikke ved flyginger fra kontinentalsokkelen, Svalbard, Jan Mayen og de norske bilandene. Dette følger allerede av lovforslaget § 1-1 som fastsetter at loven gjelder i sær-avgiftsområdet og at dette ikke omfatter områder utenfor territorialgrensen, Svalbard, Jan Mayen og de norske bilandene. Det anses derfor ikke nødvendig å videreføre særavgiftsforskriften § 3-22-1 første ledd.

I særavgiftsforskrift § 3-22-1 første ledd er det også fastsatt at avgiftsplikten gjelder flyginger fra *luft-havn*. Etter forvaltningspraksis er det avgjørende kriterium for avgiftsplikt at det skjer en ervervs-messig flyging av passasjerer, uavhengig av om landingsplassen oppfyller de formelle kravene til å være lufthavn eller ikke. Det foreslås at vilkåret om lufthavn ikke videreføres i loven.

I *andre ledd* fastsettes at avgiften skal beregnes når flyet tar av. Dette er en presisering av særavgifts-forskriften § 3-22-3 som fastsetter at avgiftsplikten oppstår når flygingen påbegynnes.

Etter gjeldende avgiftsvedtak § 1 andre ledd kan departementet gi forskrift om blant annet hvilke land og områder som omfattes av de ulike satsene. Dette er fastsatt i særavgiftsforskriften § 3-22-1

andre ledd. Fullmakten til å gi forskrift om området for redusert avgift, anses dekket av forskriftsfullmakten i lovforslaget § 1-6 bokstav e.

§ 15-2 Registrering i Særavgiftsregisteret

Luftfartsselskaper som utfører avgiftspliktige flyginger, skal registreres i Særavgiftsregisteret. Luftfartsselskaper som ikke har forretningssted eller hjemsted i særavgiftsområdet, skal registreres ved representant.

Til § 15-2 Registrering i Særavgiftsregisteret

Bestemmelsen regulerer registrering i Særavgiftsregisteret.

I *første punktum* fastsettes at luftfartsselskaper er registreringspliktige. Bestemmelsen er en videreføring av særavgiftsforskriften § 5-1 bokstav h. Dagens betegnelse *virksomheter som utfører flyginger* foreslås erstattet av *luftfartsselskaper*. I *andre punktum* fastsettes at utenlandske luftfartsselskaper skal registreres ved representant. Plikten til å ha representant følger indirekte av særavgiftsforskriften § 5-1 bokstav i. Det foreslås at dette framkommer uttrykkelig av loven.

§ 15-3 Avgiftspliktig

Avgiften skal beregnes av den som er eller skal være registrert i Særavgiftsregisteret. Luftfartsselskaper som ikke har forretningssted eller hjemsted i særavgiftsområdet og deres representanter, er solidarisk ansvarlige for avgiften.

Til § 15-3 Avgiftspliktig

Bestemmelsen regulerer hvem som er avgiftspliktig (avgiftssubjekt), det vil si hvem som skal beregne avgiften.

I *første punktum* fastsettes det at avgiften skal beregnes av den som er eller skal være registrert i Særavgiftsregisteret. I gjeldende særavgiftsregelverk er det ikke uttrykkelig fastsatt hvem som er avgiftspliktig og dermed skal beregne avgiften og innbetale avgiften til skattemyndighetene. I praksis er det lagt til grunn at registreringsplikten også innebærer en plikt til å beregne og betale avgiften. Den foreslåtte bestemmelsen er dermed en kodifisering av gjeldende rett.

Etter *andre punktum* er luftfartsselskap som ikke har forretningssted eller hjemsted i særavgiftsområdet og representanten, solidarisk ansvarlige for avgiften. Solidaransvar var forutsatt da avgiften ble innført, uten at dette ble forskriftsfestet. Det foreslås at ansvaret lovfestes – på samme måte som for NO_x-avgiften, se lovforslaget § 16-3.

§ 15-4 Avgiftsfritak for transitt- og transferpassasjerer

Passasjerer som reiser i transitt eller transfer, er fritatt for avgift.

Til § 15-4 Avgiftsfritak for transitt- og transferpassasjerer

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for passasjerer som reiser i transitt og transfer og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav c, jf. særavgiftsforskriften § 3-22-5.

§ 15-5 Avgiftsfritak for ansatte

Luftfartsselskapets ansatte på tjenestereise, er fritatt for avgift.

Til § 15-5 Avgiftsfritak for ansatte

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for luftfartøyets ansatte på tjenestereise og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav a (luftbefordrerens ansatte på tjenestereise). I praksis anses fritaket også å omfatte flyginger som bringer den ansatte til det sted hvor den aktuelle flygingen starter. Det vil bli vurdert å fastsette dette i forskrift.

§ 15-6 Avgiftsfritak for barn

Barn under to år, er fritatt for avgift.

Til § 15-6 Avgiftsfritak for barn

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for barn under to år og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav b, jf. særavgiftsforskriften § 3-22-4.

Avgift på NO_x

Avgiften skal bidra til kostnadseffektive reduksjoner i utslippene av NO_x og til å oppfylle Norges utslippsforpliktelse etter Gøteborgprotokollen. Avgiften legges på utslipp av NO_x fra i) framdriftsmaskineri, ii) motorer, kjeler og turbiner og iii) flammetårn (fakler). Avgiften skal betales av den som er eier av disse. Utslipp som er omfattet av miljøavtale med staten om reduksjon av NO_x-utslipp, er fritatt for avgift. Det alt vesentligste av utslipp som er omfattet av NO_x-avgiften, er omfattet av dette fritaket. Se for øvrig Prop. 1 LS (2024-2024) *Skatter og avgifter 2025* punkt 10.11. Avgiften er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel 3-19.

Stortingets vedtak om avgift på NO_x

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales avgift etter satsen i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven for utslipp av NO_x (nitrogenoksider) ved energiproduksjon i framdriftsmaskineri, motorer, kjeler, turbiner og flammetårn som angitt i særavgiftsloven § 16-1.

§ 2 Avgiftssats

Det skal betales avgift med kr xxx per kg.

Særavgiftsloven kapittel 16 Avgift på NO_x

Til særavgiftsloven kapittel 16 Avgift på NO_x

Avgiften på NO_x reguleres av lovforslaget kapittel 16, i tillegg til kapitlene 1 og 26.

§ 16-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for utslipp av NO_x ved energiproduksjon i følgende kilder:

- a. framdriftsmaskineri med effekt over 750 kW
- b. motorer, kjeler og turbiner med effekt over 10 MW
- c. flammetårn.

For fartøy skal det beregnes avgift også for utslipp fra fart mellom havner i særavgiftsområdet, og mellom havner i særavgiftsområdet og Svalbard, Jan Mayen, bilandene og innretninger på kontinentalsokkelen.

For norskregistrerte fartøy skal det beregnes avgift for utslipp fra fart innenfor 250 nautiske mil.

For luftfartøy skal det beregnes avgift også for utslipp fra fart mellom landingsplasser i særavgiftsområdet og landingsplasser på Svalbard, Jan Mayen, bilandene og kontinentalsokkelen. For fly skal det bare beregnes avgift for utslipp ved avgang og landing.

For innretninger som driver virksomhet på kontinentalsokkelen, skal det beregnes avgift for utslipp på kontinentalsokkelen.

Avgiften skal beregnes når utslippet skjer.

Til § 16-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang og når avgiften skal beregnes. Loven gjelder i særavgiftsområdet, jf. § 1-2. At det dermed skal beregnes avgift av utslipp i særavgiftsområdet gjentas ikke her. Utslipp i særavgiftsområdet omfatter utslipp fra fartøy innenfor norsk territorialfarvann (særavgiftsforskriften § 3-19-2 første ledd bokstav a), utslipp fra luftfartøy i fart mellom norske landingsplasser (forskriften § 3-19-2 andre ledd første punktum), utslipp fra kjøretøy (særavgiftsforskriften § 3-19-2 tredje ledd) og utslipp fra energianlegg på norsk fastland (særavgiftsforskriften § 3-19-2 fjerde ledd).

Første ledd angir hvilke utslipp det skal beregnes avgift av. Dette er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 1 første ledd og særavgiftsforskriften § 3-19-1 første ledd. Etter *bokstav a* skal det beregnes avgift for utslipp fra framdriftsmaskineri med motoreffekt over 750 kW og etter *bokstav b* skal det beregnes avgift for utslipp fra motorer, kjeler og turbiner med effekt på mer enn 10 MW. I gjeldende vedtak § 1 bokstav a og b er det presisert om de nevnte utslippskildene at det er henholdsvis *samlet installert effekt og samlet installert innfyrte effekt* som skal legges til grunn. Presiseringene vil bli vurdert fastsatt i forskrift. Etter gjeldende vedtak § 1 bokstav c skal det beregnes avgift for utslipp fra fakler på norsk kontinentalsokkel og anlegg på land. Betegnelsen *fakler* foreslås endret til *flammetårn*, som anses mer presist. Bestemmelsen omfatter flammetårn både på innretninger på kontinentalsokkelen og på anlegg på land.

I *andre ledd* foreslås det å videreføre gjeldende regler om at avgiftsplikten for fartøy også gjelder utslipp fra fart mellom havner i særavgiftsområdet, og mellom havner i særavgiftsområdet og Svalbard, Jan Mayen, bilandene og kontinentalsokkelen, samt at avgiftsplikten for norskregistrerte fartøy i tillegg gjelder utslipp fra fart innenfor 250 nautiske mil (særavgiftsforskriften § 3-19-2 første ledd bokstav b og c). Dette er en utvidelse av lovens alminnelige geografiske virkeområde, se lovforslaget § 1-2 og merknaden til bestemmelsen. Begrepet nære farvann (området innenfor 250 nautiske mil fra grunnlinjene, se særavgiftsforskriften §§ 3-19-2 første ledd, bokstav c og 3-19-3 bokstav e, foreslås ikke videreført.

Tilsvarende presiseres det i *tredje ledd* at avgiftsplikten for luftfartøy også gjelder utslipp fra fart mellom landingsplasser i særavgiftsområdet og landingsplasser på Svalbard, Jan Mayen, bilandene og kontinentalsokkelen. Dette er en videreføring av særavgiftsforskriften § 3-19-2 andre ledd tredje punktum. Gjeldende presisering av at avgiftsplikten for fly bare omfatter utslipp ved avgang og landing (særavgiftsforskriften § 3-19-2 andre ledd andre og fjerde punktum), foreslås videreført i forslagets fjerde ledd andre punktum.

Fjerde ledd angir at avgiftsplikten for innretninger som driver virksomhet på kontinentalsokkelen, omfatter utslipp på kontinentalsokkelen. Også dette innebærer en utvidelse av lovens alminnelige geografiske virkeområde, se lovforslaget § 1-2 første ledd og merknaden til bestemmelsen. Dette er en videreføring av den delen av særavgiftsforskriften § 3-19-2 fjerde ledd som gjelder utslipp på norsk kontinentalsokkel. Bestemmelsen omfatter utslipp både fra faste og flyttbare innretninger som driver virksomhet på norsk sokkel. Etter gjeldende ordlyd omfatter bestemmelsen både utslipp fra petroleumsvirksomhet og fra annen virksomhet. Dette foreslås videreført. At alle NO_x-utslipp på kontinentalsokkelen behandles avgiftsmessig likt, er i samsvar med Norges utslippsforpliktelser etter Gøteborgprotokollen, som NO_x-avgiften skal bidra til å oppfylle. Det anses unødvendig å presisere at bestemmelsen gjelder *norsk kontinentalsokkel*.

I *femte ledd* foreslås det presisert at avgiften skal beregnes når utslippet skjer. Dette er en videreføring av dagens regel om at avgiftsplikten oppstår ved utslippet av NO_x (særavgiftsforskriften § 3-19-4). I forskriften §§ 3-16-6 til 3-19-9 er det fastsatt tre alternative måter å beregne avgiften på, etter henholdsvis faktiske utslipp, kildespesifikk utslippsfaktor eller sjablongfaktorer. Gjeldende regler om avgiftsberegning, samt reglene om dokumentasjon for avgiftsberegning (forskriften § 3-19-10), vil bli videreført i forskrift.

§ 16-2 Registrering i Særavgiftsregisteret

Eiere av avgiftspliktige enheter skal registreres i Særavgiftsregisteret. Dette gjelder ikke for enheter som bare har avgiftsfrie utslipp, med mindre de er omfattet av miljøavtale med staten.

Operatører av avgiftspliktige enheter på kontinentalsokkelen, skal registreres i Særavgiftsregisteret.

Eiere og operatører som ikke har forretningssted eller hjemsted i særavgiftsområdet, skal registreres ved representant.

Til § 16-2 Registrering i Særagiftsregisteret

Bestemmelsen regulerer registrering i Særagiftsregisteret.

Det følger av *første ledd første punktum* at eiere av avgiftspliktige enheter skal registreres i Særagiftsregisteret. Det følger av *andre punktum* at dette ikke gjelder dersom enheten bare har avgiftsfrie utslipp. Dette er en videreføring av gjeldende rett, se særagiftsforskriften § 5-1 bokstav f. Andre punktum gjelder imidlertid ikke for enheter som er omfattet av miljøavtale med staten. Eiere av slike enheter er derfor registreringspliktige selv om enheten bare har avgiftsfrie utslipp. Dette følger av fast forvaltningspraksis.

Etter *andre ledd* skal operatører av avgiftspliktige enheter på kontinentalsokkelen registreres i Særagiftsregisteret. Bestemmelsen er en videreføring av særagiftsforskriften § 5-1 bokstav g.

Etter *tredje ledd* skal eiere og operatører som ikke har forretningssted eller hjemsted i særagiftsområdet, registreres ved representant. Særagiftsforskriften § 5-2 bokstav c fastsetter at representant for utenlandsk virksomhet som eier NO_x-avgiftspliktige fartøy eller luftfartøy *kan* registreres. Særagiftsforskriften § 3-19-13 første ledd fastsetter imidlertid at utenlandsk eier som ikke har forretningssted eller hjemsted i Norge, *skal* betale avgift ved representant som er registrert etter § 5-2 bokstav c. Forskriften forstås dermed slik at eiere og operatører som ikke har forretningssted eller hjemsted i Norge, plikter å registrere seg. Dette foreslås lovfestet uttrykkelig.

§ 16-3 Avgiftspliktig

Avgiften skal beregnes av den som er eller skal være registrert i Særagiftsregisteret. Eiere og operatører som ikke har forretningssted eller hjemsted i særagiftsområdet og deres representanter, er solidarisk ansvarlige for avgiften.

Til § 16-3 Avgiftspliktig

Bestemmelsen regulerer hvem som er avgiftspliktig (avgiftssubjekt), det vil si hvem som skal beregne avgiften.

I *første punktum* fastsettes at avgiften skal beregnes av den som er eller skal være registrert i Særagiftsregisteret. I gjeldende særagiftsregelverk er det ikke uttrykkelig fastsatt hvem som er avgiftspliktig og dermed skal beregne avgiften og innbetale avgiften til skattemyndighetene. I praksis er det lagt til grunn at registreringsplikten også innebærer en plikt til å beregne og betale avgiften. Første punktum er dermed en kodifisering av gjeldende rett.

Etter *andre punktum* er eier som ikke har forretningssted eller hjemsted i særagiftsområdet og dennes representant, solidarisk ansvarlige for avgiften. Bestemmelsen er en videreføring av særagiftsforskriften § 3-19-13 tredje ledd.

§ 16-4 Avgiftsfritak ved miljøavtale

Utslipp fra enheter som er omfattet av miljøavtale med staten om reduksjon av NO_x-utslipp er fritatt for avgift.

Til § 16-4 Avgiftsfritak ved miljøavtale

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for utslipp fra enheter som er omfattet av miljøavtale med staten, og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav d, se også særagiftsforskriften § 3-19-12.

§ 16-5 Avgiftsfritak for utenriksfart

Utslipp fra fartøy og luftfartøy i utenriksfart er fritatt for avgift for hele farten.

Til § 16-5 Avgiftsfritak for utenriksfart

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for utslipp fra fartøy og luftfartøy i utenriksfart. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav a og c, som fastsetter avgiftsfritak for utslipp fra fartøy og luftfartøy som går i utenriksfart. Se også særavgiftsforskriften § 3-19-11 første ledd.

§ 16-6 Avgiftsfritak for fiske og fangst

Utslipp fra fartøy som driver fiske eller fangst er fritatt for avgift for utslipp utenfor 250 nautiske mil fra grunnlinjen.

Til § 16-6 Avgiftsfritak for fiske og fangst

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for utslipp fra fartøy som driver fiske og fangst i fjerne farvann, og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav b, se også særavgiftsforskriften § 3-19-11 andre ledd. Gjeldende fritak forstås og praktiseres slik at fritaket kun gjelder det utslipp som skjer i de områder som ligger utenfor 250 nautiske mil. Det foreslår at denne presiseringen fastsettes uttrykkelig. Selve betegnelsen *fjerne farvann*, foreslås ikke videreført.

Avgift på elektrisk kraft

Avgift på elektrisk kraft skal først og fremst skaffe staten inntekter, men kan også bidra til å redusere forbruket av elektrisk kraft. Elektrisk kraft blant annet til industrien og næringsvirksomhet i innsatssonen (tidligere «tiltakssonen»), ilegges avgift med redusert sats. Avgrensning av redusert sats skjer etter SSBs næringskoder. Kraftintensive industriprosesser er fritatt for avgift. Avgiften skal betales av de som transporterer den elektriske kraften, det vil si nettselskapene. Se for øvrig Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter 2025* punkt 10.6. Avgiften er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel 3-12.

Stortingets vedtak om avgift på elektrisk kraft

§ 1 Avgiftsplikt

I 202x skal det betales avgift for elektrisk kraft etter satsene i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats

Fra 1. januar til og med 31. mars skal det betales avgift med x,xxx øre per kWh. Fra 1. april til og med 31. desember skal det betales avgift med x,xxx øre per kWh.

Fra 1. januar skal det betales redusert sats med x,xxx øre per kWh for elektrisk kraft til

- a. industri
- b. bergverk
- c. fjernvarme
- d. produksjon av energiprodukter
- e. skip i næring
- f. næringsvirksomhet i innsatssonen.

Særavgiftsloven kapittel 17 Avgift på elektrisk kraft

Til særavgiftsloven kapittel 17 Avgift på elektrisk kraft

Avgiften på elektrisk kraft reguleres av lovforslaget kapittel 17, i tillegg til kapitlene 1 og 26. Elektrisk kraft er en vare, men siden avgiften på elektrisk kraft er utformet på en annen måte enn de øvrige vareavgiftene, er avgiften ikke omfattet av lovforslaget kapittel 2.

§ 17-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for elektrisk kraft.

Avgiften skal beregnes når kraften leveres til forbruker.

Til § 17-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang og når avgiften skal beregnes.

I *første ledd* slås det fast at det skal beregnes avgift for elektrisk kraft. Dette følger også av forslag til avgiftsvedtak § 1. Det skal betales avgift også når elektrisk kraft tas ut til eget bruk, se gjeldende avgiftsvedtak § 1 tredje ledd, og særavgiftsforskriften § 3-12-1 andre ledd. Dette vil bli videreført i forskrift.

I gjeldende avgiftsvedtak § 1 første ledd er det fastsatt at det skal betales avgift på elektrisk kraft som leveres *her i landet*. Etter lovforslaget § 1-1 gjelder loven i særavgiftsområdet. Presiseringen *her i landet* anses derfor overflødig.

Etter *andre ledd* skal avgiften beregnes når kraften leveres til forbruker. Bestemmelsen er en videreføring av særavgiftsforskriften § 3-12-2 første ledd.

§ 17-2 Registrering i Særavgiftsregisteret

Nettselskaper skal registreres i Særavgiftsregisteret. Med nettselskaper menes transportører av elektrisk kraft.

Produsenter av avgiftspliktig kraft som leverer eller tar ut avgiftspliktig kraft skal registreres i Særavgiftsregisteret.

Til § 17-2 Registrering i Særavgiftsregisteret

Bestemmelsen regulerer registrering i Særavgiftsregisteret.

Første ledd fastsetter registreringsplikt for transportører av avgiftspliktig kraft og er en videreføring av særavgiftsforskriften § 5-1 bokstav d.

Andre ledd fastsetter registreringsplikt for produsenter som leverer eller tar ut avgiftspliktig kraft og er en videreføring av særavgiftsforskriften § 5-1 bokstav a. Etter sistnevnte bestemmelse gjelder registreringsplikten ikke mikrokraftverk, energigjenvinningsanlegg som leverer elektrisk kraft direkte til sluttbruker, produsenter av elektrisk kraft som ikke har avgiftspliktig uttak og produsenter av kraft fra solceller som bruker all solkraften direkte selv. Unntakene fra registreringsplikten vil bli fastsatt i forskrift.

§ 17-3 Avgiftspliktig

Avgiften skal beregnes av den som er eller skal være registrert i Særavgiftsregisteret.

Brukere av avgiftsfri elektrisk kraft eller elektrisk kraft med redusert sats skal beregne avgift dersom vilkårene for avgiftsfritaket eller den reduserte satsen ikke oppfylles.

Til § 17-3 Avgiftspliktig

Bestemmelsen regulerer hvem som er avgiftspliktig (avgiftssubjekt), det vil si hvem som skal beregne avgiften.

Første ledd fastsetter at avgiften skal beregnes av den som er eller skal være registrert i Særavgiftsregisteret. I gjeldende særavgiftsregelverk er det ikke uttrykkelig fastsatt hvem som er avgiftspliktig og dermed skal beregne avgiften og innbetale avgiften til skattemyndighetene. I praksis er det lagt til grunn at registreringsplikten også innebærer en plikt til å beregne og betale avgiften. Bestemmelsen er dermed en kodifisering av gjeldende rett.

Etter *andre ledd* skal brukere av avgiftsfri elektrisk kraft eller elektrisk kraft med redusert sats beregne avgift dersom vilkårene for avgiftsfritaket eller den reduserte satsen ikke oppfylles. Bestemmelsen er en videreføring av skattebetalingsforskriften § 16-42-1 første ledd første punktum. Tilsvarende bestemmelse er foreslått for vareavgiftene i lovforslaget § 2-4 fjerde ledd, se merknaden til bestemmelsen, samt høringsnotatet punkt 10.5.

§ 17-4 Avgiftsfritak for innsatssonen

Elektrisk kraft til husholdninger og offentlig forvaltning i innsatssonen, er fritatt for avgift.

Til § 17-4 Avgiftsfritak for innsatssonen

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for elektrisk kraft til husholdninger og offentlig forvaltning i innsatssonen (tidligere «tiltakssonen»). Med innsatssonen menes Finnmark fylke og kommunene Karlsøy, Kvæangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord i Troms fylke. Bestemmelsen

er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 3 første ledd bokstav a. Definisjonen vil bli videreført i forskrift.

§ 17-5 Avgiftsfritak for enkelte produksjonsanlegg

Elektrisk kraft som produseres i energigjenvinningsanlegg, mikrokraftverk, nødstrømsaggregat og mottrykksanlegg, er fritatt for avgift.

Til § 17-5 Avgiftsfritak for enkelte produksjonsanlegg

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for enkelte produksjonsanlegg.

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for elektrisk kraft som produseres i *energigjenvinningsanlegg*. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav a, se særavgiftsforskriften § 3-12-12. Etter gjeldende avgiftsvedtak er det et vilkår for fritak at kraften leveres direkte til sluttbruker. Vilkåret vil bli videreført i forskrift.

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for elektrisk kraft som produseres i *mikrokraftverk*. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav b som fastsetter avgiftsfritak for kraft produsert i aggregat med generator som har merkeytelse mindre enn 100 kVA. Fritaket er nærmere regulert i særavgiftsforskriften § 3-12-12 – som benytter betegnelsen mikrokraftverk på slike anlegg. Det foreslås å bruke denne betegnelsen i loven og at det defineres i forskrift. Etter gjeldende avgiftsvedtak er det et vilkår for fritak at kraften leveres direkte til sluttbruker. Vilkåret vil bli videreført i forskrift.

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for elektrisk kraft som produseres i *nødstrømsaggregat* og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav c. Gjeldende avgiftsvedtak fastsetter at det er et vilkår for fritak at den normale elektrisitetsforsyningen har sviktet. Vilkåret vil bli videreført i forskrift.

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for elektrisk kraft som produseres i *mottrykksanlegg* og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav d.

§ 17-6 Avgiftsfritak for enkelte bruksområder

Elektrisk kraft til produksjon av elektrisk kraft, er fritatt for avgift.

Elektrisk kraft til kjemisk reduksjon og til elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser, er fritatt for avgift.

Elektrisk kraft til veksthusnæringen, er fritatt for avgift.

Elektrisk kraft til skinnegående transportmidler og trolleybuss, er fritatt for avgift.

Til § 17-6 Avgiftsfritak for enkelte bruksområder

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for enkelte bruksområder for elektrisk kraft.

Første ledd fastsetter avgiftsfritak for elektrisk kraft til produksjon av elektrisk kraft og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 3 første ledd bokstav f. I gjeldende avgiftsvedtak er det et vilkår om at kraften brukes i direkte sammenheng med produksjon av elektrisk kraft. Vilkåret vil bli videreført i forskrift.

Andre ledd fastsetter avgiftsfritak for elektrisk kraft til kjemisk reduksjon og elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 3 første ledd bokstav d. Fritaket er gjentatt i særavgiftsforskriften § 3-12-13.

Tredje ledd fastsetter avgiftsfritak for elektrisk kraft til veksthusnæringen. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 3 første ledd bokstav e og er nærmere regulert i særavgiftsforskriften § 3-12-14.

Fjerde ledd fastsetter avgiftsfritak for elektrisk kraft til skinnegående transportmidler og trolleybuss og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 3 første ledd bokstav g. I sistnevnte bestemmelse er det presisert at fritaket omfatter elektrisk kraft til oppvarming av og belysning i transportmiddelet. Dette vil bli videreført i forskrift. I særavgiftsforskriften er fritaket nærmere regulert i § 3-12-16.

§ 17 -7 Avgiftsfritak for fornybar kraft

Elektrisk kraft som produseres i solceller, er fritatt for avgift.

Elektrisk kraft som produseres fra fornybare energikilder og som brukes på eiendommen hvor den er produsert, er fritatt for avgift.

Til § 17-7 Avgiftsfritak for fornybar kraft

Første ledd fastsetter avgiftsfritak for elektrisk kraft som produseres i *solceller* og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav e, jf. særavgiftsforskriften § 3-12-17. Gjeldende rett avgrenser fritaket til *solcelleanlegg*. Ordlyden foreslås endret til kraft som produseres i *solceller*. Etter gjeldende avgiftsvedtak er det et vilkår at kraften brukes direkte av produsenten selv. I praksis innebærer dette krav om at kraften skal være produsert fra egne solceller, at den må være til eget bruk og at den leveres direkte via internt ledningsnett fra solcellene til forbrukerens bygning. Se omtale i Prop. 1 LS (2017–2018) *Skatter, avgifter og toll 2018* punkt 9.6. Vilkår for fritak vil bli videreført i forskrift.

Andre ledd fastsetter avgiftsfritak for elektrisk kraft som produseres fra *fornybare energikilder* og som brukes på eiendommen hvor den er produsert. Dette er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav f. Se omtale av fritaket i Prop. 1 LS (2021–2022) *Skatter, avgifter og toll 2022* punkt 9.6. Fritaket er nærmere regulert i særavgiftsforskriften § 3-12-18. Eiendom er der definert som kommune-, gårds-, bruksnummer og eventuelt festenummer som produksjonsanlegget befinner seg på. Dette vil bli videreført i forskrift.

Avgift på vindkraft

Avgiften gjelder elektrisk kraft som produseres i vindkraftverk på land. Avgiften skal først og fremst skaffe staten inntekter. Inntektene går til statskassen, men det er forutsatt at Stortinget påfølgende år skal bevilge et beløp tilsvarende avgiftsinntektene og fordele beløpet til vertskommuner. Avgiften skal betales av den som har konsesjon til å drive vindkraftverket. Se ellers Prop. 1 LS (2023-2024) *Skatter og avgifter og toll 2024* punkt 10.7. Avgiften er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel 3-26.

Stortingets vedtak om avgift på vindkraft

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales avgift for elektrisk kraft som produseres i vindkraftverk på land etter satsen i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats

Det skal betales avgift med x øre per kWh.

Særavgiftsloven kapittel 18 Avgift på vindkraft

Til særavgiftsloven kapittel 18 Avgift på vindkraft

Avgiften på vindkraft reguleres av lovforslaget kapittel 18, i tillegg til kapitlene 1 og 26. Elektrisk kraft er en vare, men siden avgiften på vindkraft er utformet på en annen måte enn de øvrige vareavgiftene, er avgiften ikke omfattet av lovforslaget kapittel 2.

§ 18-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for elektrisk kraft som produseres i konsesjonspliktige vindkraftverk på land.

Avgiften skal beregnes når kraften produseres.

Til § 18-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang og når avgiften skal beregnes.

Etter *første ledd* skal det beregnes avgift for elektrisk kraft som produseres i konsesjonspliktige vindkraftverk på land. Dette følger også av forslag til avgiftsvedtak § 1. Det følger av særavgiftsforskriften § 3-26-1 første ledd at avgiftsplikten er avgrenset til vindkraftverk som er konsesjonspliktige etter energiloven § 3-1. Presisering av avgiftsplikten vil bli videreført i forskrift. Energiloven gjelder ut til og med grunnlinjene. Med vindkraftverk *på land* menes derfor vindkraftverk på landterritoriet innenfor grunnlinjene. Se også merknad til lovforslaget § 1-2.

Etter *andre ledd* skal avgiften beregnes når kraften produseres. Bestemmelsen er en videreføring av særavgiftsforskriften § 3-26-2.

§ 18-2 Registrering i Særavgiftsregisteret

Produsenter av avgiftspliktig vindkraft, skal registreres i Særavgiftsregisteret.

Til § 18-2 Registrering i Særavgiftsregisteret

Etter bestemmelsen skal produsenter av avgiftspliktig vindkraft registreres i Særavgiftsregisteret. Bestemmelsen er en videreføring av særavgiftsforskriften § 5-1 bokstav q.

§ 18-3 Avgiftspliktig

Avgiften skal beregnes av den som er eller skal være registrert i Særavgiftsregisteret.

Til § 18-3 Avgiftspliktig

Bestemmelsen regulerer hvem som er avgiftspliktig (avgiftssubjekt), det vil si hvem som skal beregne avgiften.

Bestemmelsen fastsetter at avgiften skal beregnes av den som er eller skal være registrert i Særavgiftsregisteret. I gjeldende særavgiftsregelverk er det ikke uttrykkelig fastsatt hvem som er avgiftspliktig og dermed skal beregne avgiften og innbetale avgiften til skattemyndighetene. I praksis er det lagt til grunn at registreringsplikten også innebærer en plikt til å beregne og betale avgiften. Bestemmelsen er dermed en kodifisering av gjeldende rett.

Avgift på oppdrettsfisk

Avgiften gjelder produksjon av laks, ørret og regnbueørret. Avgiften skal først og fremst skaffe staten inntekter. Inntektene går til statskassen, men det er lagt til grunn at Stortinget påfølgende år skal bevilge et beløp tilsvarende avgiftsinntektene til Havbruksfondet. Havbruksfondet fordeler beløpet videre til vertskommuner og -fylker. Avgiften skal betales av den som har tillatelse til å drive slik akvakultur etter akvakulturloven. Se ellers Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter 2025* punkt 10.14. Avgiften er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel 3-24.

Stortingets vedtak om avgift på oppdrettsfisk

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales avgift for laks, ørret og regnbueørret etter satsen i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats

Det skal betales avgift med kr x,xx per kilo.

Særavgiftsloven kapittel 19 Avgift på oppdrettsfisk

Til særavgiftsloven kapittel 19 Avgift på oppdrettsfisk

Avgiften på oppdrettsfisk reguleres av lovforslaget kapittel 19, i tillegg til kapitlene 1 og 26.

§ 19-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for laks, ørret og regnbueørret som produseres i territorialfarvannet. Avgiften skal beregnes når fisken slaktes.

Til § 19-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang og når avgiften skal beregnes.

Første ledd fastsetter at det skal beregnes avgift for laks, ørret og regnbueørret. Dette følger også av forslag til avgiftsvedtak § 1. Det følger av særavgiftsforskriften at avgiftsplikten omfatter akvakultur i territorialfarvannet som har eller skal ha tillatelse etter akvakulturloven kapittel II, se særavgiftsforskriften § 3-24-1 og § 5-1 bokstav n. Presiseringen av avgiftsplikten vil bli foreslått videreført i forskrift. Avgiften skal beregnes per kilo fisk, se forslag til avgiftsvedtak § 2. Særavgiftsforskriften § 3-24-2 fastsetter at avgiften skal beregnes per kilo *sløyd fisk*. Med sløyd fisk menes at fiskens innvoller mv. er fjernet. Dersom fisken ikke er sløyd, kan vekten av fisken omregnes fra ikke-sløyd tilstand til sløyd fisk basert på faktorer fastsatt i en tabell. Disse bestemmelsene vil bli videreført i forskrift.

Akvakulturloven gjelder både landterritoriet og territorialfarvannet, se akvakulturloven § 3 bokstav a. Avgiftsplikten gjelder imidlertid kun for produksjon i territorialfarvannet, det vil si at avgiften ikke gjelder produksjon i hele særavgiftsområdet, se også merknad til lovforslaget § 1-2.

Etter *andre ledd* skal avgiften beregnes når fisken slaktes. Bestemmelsen er en videreføring av særavgiftsforskriften § 3-24-3.

§ 19-2 Registrering i Særavgiftsregisteret

Produsenter av avgiftspliktig fisk, skal registreres i Særavgiftsregisteret.

Til § 19-2 Registrering i Særavgiftsregisteret

Bestemmelsen fastslår registreringsplikt for produsenter av laks, ørret og regnbueørret og er en videreføring av særavgiftsforskriften § 5-1 bokstav n. I forskriftsbestemmelsen presiseres at registreringsplikten gjelder virksomheter som har produksjonstillatelse og at dette også gjelder når tillatelsen er gitt til særlige formål, unntatt enkelte tillatelser. Dette vil bli videreført i forskrift.

§ 19-3 Avgiftspliktig

Avgiften skal beregnes av den som er eller skal være registrert i Særavgiftsregisteret.

Til § 19-3 Avgiftspliktig

Bestemmelsen regulerer hvem som er avgiftspliktig (avgiftssubjekt), det vil si hvem som skal beregne avgiften.

Bestemmelsen fastsetter at avgiften skal beregnes av den som er eller skal være registrert i Særavgiftsregisteret. I gjeldende særavgiftsregelverk er det ikke uttrykkelig fastsatt hvem som er avgiftspliktig og dermed skal beregne avgiften og innbetale avgiften til skattemyndighetene. I praksis er det lagt til grunn at registreringsplikten også innebærer en plikt til å beregne og betale avgiften. Bestemmelsen er dermed en kodifisering av gjeldende rett.

§ 19-4 Avgiftsfritak for utdeling på veldedig grunnlag

Fisk som leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag, er fritatt for avgift.

Til § 19-4 Avgiftsfritak for utdeling på veldedig grunnlag

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for fisk som leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav d og er i dag nærmere regulert i særavgiftsforskriften kapittel § 4-12.

Avgift på viltlevende marine ressurser

Avgiften skal først og fremst skaffe staten inntekter. Avgiften gjelder viltlevende marine ressurser som høstes av norskregistrerte fartøy og som førstehåndsomsettes i samsvar med fiskesalslagslova. Med viltlevende marine ressurser menes fisk, sjøpattedyr med helt eller delvis tilhold i sjøen, andre marine organismer og planter med tilhold i sjøen eller på eller under havbunnen. Avgiften skal betales av fiskesalgslaget. Se ellers Prop. 1 LS (2023-2024) *Skatter og avgifter 2024* punkt 10.15. Avgiften er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel 3-25.

Stortingets vedtak om avgift på viltlevende marine ressurser

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales avgift for høsting av viltlevende marine ressurser etter satsen i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats

Det skal betales avgift med x,xx pst. av avgiftsgrunnlaget.

Særavgiftsloven kapittel 20 Avgift på viltlevende marine ressurser

Til særavgiftsloven kapittel 20 Avgift på viltlevende marine ressurser

Avgiften på viltlevende marine ressurser reguleres av lovforslaget kapittel 20, i tillegg til kapitlene 1 og 26.

§ 20-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for viltlevende marine ressurser som høstes av norskregistrerte fartøy.

Avgiften skal beregnes når ressursene omsettes i førstehånd i samsvar med fiskesalslagslova.

Til § 20-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang og når avgiften skal beregnes.

Avgiftssatsen fastsettes som en prosent av avgiftsgrunnlaget, se forslag til avgiftsvedtak § 2. Etter gjeldende avgiftsvedtak § 1 er avgiftsgrunnlaget brutto salgsbeløp minus den avgift som skal betales til fiskesalgslaget etter fiskesalslagslova. Bestemmelsen om avgiftsgrunnlaget foreslås videreført i forskrift.

Etter *første ledd* skal det beregnes avgift for viltlevende marine ressurser som er høstet av norskregistrerte fartøy og som førstehåndsomsettes i samsvar med fiskesalslagslova. Dette er en presisering av forslag til avgiftsvedtak § 1. Bestemmelsen er en videreføring av særavgiftsforskriften § 3-25-1.

Etter *andre ledd* skal avgiften beregnes når ressursene omsettes i førstehånd. Bestemmelsen er en videreføring av særavgiftsforskriften § 3-25-3.

§ 20-2 Registrering i Særavgiftsregisteret

Fiskesalgslag som førstehåndsomsetter marine ressurser og er godkjent etter fiskesalslagslova § 4, skal registreres i Særavgiftsregisteret.

Til § 20-2 Registrering i Særavgiftsregisteret

Bestemmelsen regulerer registrering i Særavgiftsregisteret og fastsetter registreringsplikt for fiske-salgslagene og er en videreføring av særavgiftsforskriften § 5-1 bokstav o.

§ 20-3 Avgiftspliktig

Avgiften skal beregnes av den som er eller skal være registrert i Særavgiftsregisteret.

Til § 20-3 Avgiftspliktig

Bestemmelsen regulerer hvem som er avgiftspliktig (avgiftssubjekt), det vil si hvem som skal beregne avgiften.

Bestemmelsen fastsetter at avgiften skal beregnes av den som er eller skal være registrert i Særavgiftsregisteret. I gjeldende særavgiftsregelverk er det ikke uttrykkelig fastsatt hvem som er avgiftspliktig og dermed skal beregne avgiften og innbetale avgiften til skattemyndighetene. I praksis er det lagt til grunn at registreringsplikten også innebærer en plikt til å beregne og betale avgiften. Bestemmelsen er dermed en kodifisering av gjeldende rett.

§ 20-4 Avgiftsfritak for utdeling på veldedig grunnlag

Viltlevende marine ressurser som leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag, er fritatt for avgift.

Til § 20-4 Avgiftsfritak for utdeling på veldedig grunnlag

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for marine ressurser som leveres vederlagsfritt til mottaker for utdeling på veldedig grunnlag. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav d og er i dag nærmere regulert i særavgiftsforskriften kapittel § 4-12.

Dokumentavgift

Dokumentavgiften skal først og fremst skaffe staten inntekter. Avgiften er dermed ikke ment å dekke statens kostnader ved tinglysing av fast eiendom. Disse kostnadene dekkes av tinglysingsgebyret. Avgiften skal betales når det tinglyses dokument som overfører hjemmel til fast eiendom. Avgiften skal betales av den som grunnbokshjemmelen overføres til. Se ellers Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter 2025* punkt 10.19. Avgiften er i dag regulert nærmere i dokumentavgiftsloven og dokumentavgiftsforskriften.

Stortingets vedtak om dokumentavgift

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales avgift ved tinglysing av dokument som overfører hjemmel som eier til fast eiendom etter satsene i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats

Det skal betales avgift med 2,5 prosent av avgiftsgrunnlaget.

For borettslag og boligaksjeselskaper som oppløses, skal det betales avgift med kr 1 000 per overføring.

Særavgiftsloven kapittel 21 Dokumentavgift

Til særavgiftsloven kapittel 21 Dokumentavgift

Dokumentavgiften reguleres av lovforslaget kapittel 21, i tillegg til kapitlene 1 og 26. Dokumentavgiften skiller seg fra de øvrige særavgiftene ved at verken skatteforvaltningsloven eller skattebetalingsloven gjelder for dokumentavgiften. Sistnevnte forhold medfører at lovforslaget kapittel 21 har flere bestemmelser enn de fleste andre kapitlene i lovforslaget.

Se også høringsnotatet punkt 10.6.2 om fritak for dokumentavgift i annet regelverk.

§ 21-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for dokument som ved tinglysing overfører hjemmel som eier til fast eiendom. Det skal også beregnes avgift ved overføring av hjemmel til bygg mv. på festet grunn.

Til § 21-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang. Bestemmelsen fastsetter ikke uttrykkelig at avgiften skal beregnes ved tinglysing. Dette anses å følge av at avgiftplikten er knyttet til tinglysing. Etter gjeldende stortingsvedtak § 1 første ledd andre punktum skal avgiften betales med minst 250 kr. Minstesats vil bli fastsatt i forskrift.

Etter *første punktum* skal det beregnes avgift for dokument som ved tinglysing overfører hjemmel som eier til fast eiendom. Dette følger også av forslag til avgiftsvedtak § 1. Bestemmelsen fastsetter at det er overføring av hjemmel som formell eier som utløser avgiftsplikt, det vil si at det underliggende reelle eierforholdet er uten betydning. Bestemmelsen omfatter også borettslag og boligaksjeselskaper som oppløses, se forslag til avgiftsvedtak § 2 andre ledd. *Andre punktum* fastsetter at det også skal beregnes avgift ved overføring av hjemmel til bygg mv. på festet grunn. Dette er en presisering av første punktum, se også gjeldende avgiftsvedtak § 1 første ledd første punktum.

Etter gjeldende avgiftsvedtak § 3 skal det ved førstegangs overføring av en selvstendig og i sin helhet nyoppført bygning som ikke er tatt i bruk og overføring av bygg under arbeide, betales avgift bare av salgsverdien av tomta. Bestemmelsen regulerer avgiftsgrunnlaget og vil bli videreført i forskrift sammen med øvrige bestemmelser om avgiftsgrunnlag og -beregning.

§ 21-2 Avgiftspliktig

Avgiften skal betales av den eiendommen overføres til. Den eiendommen overføres til og meglere og andre som krever tinglysing på vegne av denne, er solidarisk ansvarlige for avgiften.

Til § 21-2 Avgiftspliktig

Bestemmelsen regulerer hvem som er avgiftspliktig (avgiftssubjekt), det vil si hvem som skal beregne og betale avgiften.

Etter *første* punktum er det den som eiendommen overføres til som skal betale avgiften. Dokumentavgiften myndighetsfastsettes. Derfor brukes uttrykket *betale* avgift, ikke *beregne* som lovforslagets øvrige kapitler. *Andre punktum* fastsetter ansvar også for meglere og andre som krever tinglysing på vegne av den som skal betale avgiften. Den eiendommen overføres til, samt megler mfl., er solidarisk ansvarlig for avgiften. § 21-1 er en videreføring av dokumentavgiftsloven § 6 andre ledd. Etter § 6 andre ledd siste punktum skal avgiftskravet først sendes den som har begjært dokumentet tinglyst. Bestemmelsen vil bli videreført i forskrift.

§ 21-3 Avgiftsfritak for ektefelle mv.

Overføring av hjemmel til fast eiendom til ektefelle, er fritatt for avgift.

Overføring av hjemmel til felles bolig til samboer ved samlivsbrudd, er fritatt for avgift.

Til § 21-3 Avgiftsfritak for ektefelle mv.

Etter *første ledd* er overføring av hjemmel til fast eiendom til ektefelle fritatt for avgift. Dette er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav e. Av dokumentavgiftsloven § 8 første ledd bokstav a framgår det at fritaket også omfatter overføringer ved en ektefelles død og i forbindelse med separasjon, skilsmisse og konkurs. Bestemmelsen vil bli videreført i forskrift.

Andre ledd fastsetter avgiftsfritak for overføring av hjemmel til felles bolig til samboer ved samlivsbrudd. Bestemmelsen er en videreføring av dokumentavgiftsloven § 8 andre ledd. Sistnevnte bestemmelse definerer samboere og fastsetter vilkår for fritak. Bestemmelsen vil bli videreført i forskrift.

§ 21-4 Avgiftsfritak ved arv

Overføring av ideell arveandel etter loven i den enkelte eiendom ved skifte av arv eller fra uskiftet bo, er fritatt for avgift. Fritaket gjelder ikke ved overføring av eiendom som forskudd på arv.

Overføring av eiendom til testamentsarving er fritatt for avgift dersom eiendommen overføres videre til ny eier samme dag.

Til § 21-4 Avgiftsfritak ved arv

Etter *første ledd første punktum* er overføring av ideell arveandel etter loven i den enkelte eiendom ved skifte av arv eller fra uskiftet bo, fritatt for avgift. Etter *første ledd andre punktum* gjelder ikke fritaket ved overføring av eiendom som forskudd på arv. Av dagens avgiftsvedtak § 2 bokstav f andre punktum framgår det også direkte av ordlyden at testamentarv i den utstrekning den overstiger lovens arveandel ikke omfattes av fritaket. Dette vil bli videreført i forskrift. Paragraf 21-4 første ledd er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav f.

Etter *andre ledd* er overføring av eiendom til testamentsarving fritatt for avgift dersom eiendommen overføres videre til ny eier samme dag. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav j.

§ 21-5 Avgiftsfritak for sameie

Overføring av egen sameieandel ved oppløsning av sameie, er fritatt for avgift.

Til § 21-5 Avgiftsfritak for sameie

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak ved overføring av egen sameieandel ved oppløsning av sameie. Dette er en videreføring av gjeldende rett, se avgiftsvedtaket § 2 første ledd bokstav d. Det har i praksis vært stilt spørsmål knyttet til hvordan fritaket skal praktiseres, se Høyesteretts dom HR 2016-606. For å fjerne tolkningstvil vil det i forskrift bli presisert at det er verdien av eierandelen i det opprinnelige sameie som skal gå til fradrag ved beregning av dokumentavgift.

§ 21-6 Avgiftsfritak for Kongen mfl.

Overføring av hjemmel til fast eiendom mellom Kongen, Dronningen og den nærmeste arveberettigede til tronen, hvert etterfølgende slektsledd og deres ektefeller, samt disses felles barn under 20 år, er fritatt for avgift.

Til § 21-6 Avgiftsfritak for Kongen mfl.

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for overføring av hjemmel mellom Kongen, Dronningen og den nærmeste arveberettigede til tronen, hvert etterfølgende slektsledd og disses ektefeller, samt disses felles barn under 20 år. Den er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav i. Bestemmelsen har sin parallell i skatteloven § 2-30 første ledd bokstav a.

§ 21-7 Avgiftsfritak for gave til det offentlige mv.

Overføring av hjemmel til fast eiendom som gave til det offentlige og nærmere bestemte organisasjoner mv., er fritatt for avgift.

Til § 21-7 Avgiftsfritak for gave til det offentlige mv.

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak ved overføring av hjemmel til fast eiendom som gave til det offentlige og til nærmere bestemte til organisasjoner mv.

Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav a. Sistnevnte bestemmelse omfatter gaver til i) det offentlige, ii) stiftelser og legater med allmennyttige formål og iii) foreninger med allmennyttige formål som har styresete her i landet. Subjektavgrensningen og vilkår for fritak vil bli videreført i forskrift.

§ 21-8 Avgiftsfritak ved omorganisering mv.

Overføring av hjemmel til fast eiendom ved omorganisering som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven § 11-2 til § 11-5, § 11-11 og § 11-20, er fritatt for avgift.

Overføring av hjemmel til fast eiendom ved omdanning etter helseforetaksloven § 50, er fritatt for avgift.

Til § 21-8 Avgiftsfritak ved omorganisering mv.

Etter *første ledd* er overføring av hjemmel til fast eiendom som overføres ved omorganisering som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven § 11-2 til § 11-5, § 11-11 og § 11-

20, fritatt for avgift. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav k første punktum. Fritaket er i dag nærmere regulert i dokumentavgiftsforskriften § 2-4. Gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav k andre punktum fastsetter at omorganiseringen og tinglysingen må ha funnet sted etter 1. januar 2016. Vilåret videreføres i forskrift.

Andre ledd fastsetter avgiftsfritak for overføring av hjemmel til fast eiendom ved omdanning etter helseforetaksloven § 50. Fritaket framkommer i dag av helseforetaksloven . Som omtalt i høringsnotatet punkt 10.6.2 bør fritak for dokumentavgift framgå av særavgiftsregelverket. Det foreslås at fritaket overføres til særavgiftsloven. Forslaget krever endringer i helseforetaksloven .

§ 21-9 Avgiftsfritak etter Finnmarksloven og veglova

Overføring av hjemmel til fast eiendom etter Finnmarksloven § 45 andre ledd, er fritatt for avgift.

Overføring av hjemmel til fast eiendom i forbindelse med overføring av vegmyndighet etter veglova, er fritatt for avgift.

Til § 21-9 Avgiftsfritak etter Finnmarksloven og veglova

Første ledd fastsetter avgiftsfritak ved overføring av hjemmel til fast eiendom etter Finnmarksloven § 45 andre ledd, mens *andre ledd* fastsetter fritak for overføring av hjemmel i forbindelse med overføring av vegmyndighet etter veglova. På samme måte som avgiftsfritaket i helseforetaksloven , se lovforslaget § 21-8 andre ledd, foreslås at fritakene i Finnmarksloven og veglova overføres til særavgiftsloven. Forslaget krever endringer i Finnmarksloven § 45 og veglova § 52.

§ 21-10 Avgiftsfritak for kommunal stiftelse

Overføring av hjemmel til fast eiendom fra kommunal stiftelse til kommunen som opprettet stiftelsen, er fritatt for avgift.

Til § 21-10 Avgiftsfritak for kommunal stiftelse

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak ved overføring av hjemmel til fast eiendom fra kommunal stiftelse til den kommune som opprettet stiftelsen. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav l.

§ 21-11 Avgiftsfritak ved tvangssalg

Overføring av hjemmel til fast eiendom til forrige hjemmelshaver eller dennes ektefelle etter tvangsfullbyrdsloven, er fritatt for avgift.

Til § 21-11 Avgiftsfritak ved tvangssalg

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak ved overføring av hjemmel til fast eiendom til forrige hjemmelshaver eller dennes ektefelle etter tvangsfullbyrdsloven. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav g.

§ 21-12 Avgiftsfritak ved ugyldig avtale

Overføring av hjemmel til fast eiendom på grunnlag av en avtale som var ugyldig på avtaletidspunktet, er fritatt for avgift. Overføring av eiendom tilbake til den opprinnelige eieren, er også fritatt for avgift.

Til § 21-12 Avgiftsfritak ved ugyldig avtale

Etter *første punktum* er overføring av eiendom på grunnlag av en avtale som var ugyldig på avtale-tidspunktet, fritatt for avgift. *Andre punktum* fastsetter avgiftsfritak også ved overføring av eiendom tilbake til den opprinnelige eieren. Avgiftsmessig sett anses dermed overdragelsen ikke å ha funnet sted. Bestemmelsen er en kodifisering av forvaltningspraksis om at det i disse tilfellene innvilges dispensasjon.

§ 21-13 *Forholdet til forvaltningsloven*

Forvaltningsloven gjelder for dokumentavgiften.

Departementet kan gi forskrift som utfyller og fraviker reglene i forvaltningsloven, også om taushetsplikt, opplysningsplikt, kontroll, endring av fastsatt avgift og klageinstans.

Til § 21-13 Forholdet til forvaltningsloven

I motsetning til for alle de andre særavgiftene er det forvaltningsloven som gjelder for dokumentavgiften, ikke skatteforvaltningsloven, se også høringsnotatet punkt 6.1. Av opplysningshensyn foreslås en uttrykkelig bestemmelse om dette i særavgiftsloven, se *første ledd*.

Andre ledd gir departementet fullmakt til å gi forskrift som utfyller og fraviker reglene i forvaltningsloven. Det presiseres at fullmakten omfatter regler om taushetsplikt, opplysningsplikt, kontroll, endring av fastsatt avgift og klageinstans. Slike bestemmelser er fastsatt i gjeldende forskrift om dokumentavgift, blant annet § 1-4 (taushetsplikt), § 2-2 fjerde ledd (opplysningsplikt), § 1-3 (kontroll), § 2-5 (etter- og omberegning av avgift) og § 1-6 (klageinstans).

§ 21-14 *Betaling av avgift*

Departementet kan gi forskrift om betaling av dokumentavgift, også om renter og om bankers plikt til å avvise betalingsoppdrag med mangelfulle opplysninger.

Til § 21-14 Betaling av avgift

Skattebetalingsloven gjelder ikke for dokumentavgiften. § 21-14 gir derfor departementet hjemmel til å gi forskrift om betaling av dokumentavgift. Det presiseres at fullmakten omfatter regler om renter og om bankers plikt til å avvise betalingsoppdrag med mangelfulle opplysninger. Slik fullmakt følger i dag av dokumentavgiftsloven § 2 bokstav e og f.

§ 21-15 *Tilleggsavgift*

Avgiftspliktig som forsettlig eller grovt uaktsomt gir uriktige eller ufullstendige opplysninger til avgiftsmyndighetene, kan ilegges tilleggsavgift når de uriktige eller ufullstendige opplysningene kan føre til avgiftsfordeler.

Tilleggsavgiften beregnes inntil det dobbelte, i gjentakelsestilfelle inntil det firedobbelte, av den unndratte avgiften.

Til § 21-15 Tilleggsavgift

Det følger av *første ledd* at avgiftspliktig som forsettlig eller grovt uaktsomt gir uriktige eller ufullstendige opplysninger, kan ilegges tilleggsavgift når de uriktige eller ufullstendige opplysningene kan føre til avgiftsfordeler. Etter *andre ledd* beregnes tilleggsavgiften inntil det dobbelte, i gjentakelsestilfelle inntil det firedobbelte av den unndratte avgiften. Dette er en videreføring av dokumentavgiftsloven § 4. Etter sistnevnte bestemmelse beregnes avgiften av det pliktige avgiftsbeløp. Det foreslås at tilleggsavgiften begrenses til å gjelde den unndratte avgiften, ikke det totale avgiftsbeløpet.

§ 21-16 *Tvangsgrunnlag*

Krav på avgift og tilleggsavgift er tvangsgrunnlag for utlegg.

Til § 21-16 Tvangsgrunnlag

Bestemmelsen fastsetter at krav på avgift og tilleggsavgift er tvangsgrunnlag for utlegg, se også tvangsfullbyrdelsesloven § 7-2 første ledd bokstav e. Bestemmelsen er en videreføring av dokumentavgiftsloven § 5 første ledd.

§ 21-17 Straff

Den som unnlater å medvirke til kontroll straffes med bot eller fengsel inntil to år.

Til § 21-17 Straff

Bestemmelsen fastsetter at den som unnlater å medvirke til kontroll straffes med bot eller fengsel inntil to år. Bestemmelsen er en videreføring av dokumentavgiftsloven § 5a.

Engangsavgift på motorvogner mv.

Engangsavgiften skal skaffe staten inntekter og stimulere til en mer miljøvennlig bilpark. Avgiften skal betales når en motorvogn registreres for første gang i Statens vegvesens kjøretøyregister (Kjøretøyregisteret) og betales av den som melder kjøretøyet til registrering. Avgiften fastsettes maskinelt av Skatteetaten på bakgrunn av opplysninger fra Kjøretøyregisteret. Avgiften gjelder de fleste typer motorvogner, unntatt store lastebiler og busser. For motorvogner med forbrenningsmotor er kjøretøyene delt inn i seks avgiftsgrupper med ulike satser og beregningsgrunnlag (egenvekt, NO_x-utslipp, CO₂-utslipp/slagvolum). For personbiler mv. skal det i tillegg betales avgift gradert etter vekt. Denne vektavgiften omfatter også elektriske kjøretøy. For brukte motorvogner som importeres, gjøres det fradrag i engangsavgiften basert på motorvognens alder. Tilsvarende refunderes avgiften forholdsmessig når registrerte motorvogner utføres.

For motorvogner som omfattes av engangsavgiften skal det også betales vrakpantavgift. Vrakpantavgiften er organisert som en del av engangsavgiften, og følger med enkelte tilpasninger de samme reglene. Avgiften må ses i sammenheng med vrakpantordningen. Formålet med denne er å sikre en forsvarlig innsamling av bilvrak og gjenvinning av materialer. Vrakpanten utbetales når kjøretøy leveres til godkjent biloppsamlingsplass. Vrakpantavgiften er ikke øremerket vrakpantutbetalingene, men forutsettes om lag å dekke kostnadene ved ordningen. Ordningen hører inn under Klima- og miljødepartementet.

Se ellers Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter 2025* punkt 10.4.2. Nærmere regler om engangsavgift er i dag fastsatt i motorkjøretøy- og båtavgiftsloven, forskrift om engangsavgift på motorvogner, forskrift om endring av motorvogners avgiftsmessige status og forskrift om midlertidig bruk av utenlandsregistrert motorvogn i Norge.

Stortingets vedtak om engangsavgift på motorvogner mv.

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales engangsavgift og vrakpantavgift for motorvogner etter satsene i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats – engangsavgift for personbiler, varebiler klasse 1 og minibusser klasse 1

For personbiler, varebiler klasse 1 og minibusser klasse 1 skal det beregnes engangsavgift med kr x,xx per kg for den delen av egenvekten som overstiger 500 kg.

§ 3 Avgiftssats – engangsavgift for personbiler, varebiler klasse 1 og minibusser klasse 1 med stempeldrevet forbrenningsmotor

For personbiler, varebiler klasse 1 og minibusser klasse 1 med stempeldrevet forbrenningsmotor skal det beregnes engangsavgift med følgende satser:

- a. egenvekt: ...
- b. NO_x-utslipp: ...
- c. CO₂-utslipp, for motorvogner med plikt til å dokumentere CO₂-utslipp: ...
- d. slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO₂-utslipp: ...

§ 4 Avgiftssats – engangsavgift for varebiler klasse 2 og lastebiler klasse 1 med stempeldrevet forbrenningsmotor

For motorvogner varebiler klasse 2 og lastebiler klasse 1 med stempeldrevet forbrenningsmotor skal det beregnes engangsavgift med følgende satser:

- a. egenvekt, 20 prosent av avgiften i § 3 bokstav a: ...
- b. NO_x-utslipp, 75 prosent av avgiften i § 3 bokstav b: ...

- c. CO₂-utslipp, for motorvogner med plikt til å dokumentere CO₂-utslipp: ...
- d. slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO₂-utslipp: ...

§ 5 Avgiftssats – engangsavgift for minibusser klasse 2 med stempeldrevet forbrenningsmotor

For minibusser klasse 2 med stempeldrevet forbrenningsmotor skal det beregnes engangsavgift med følgende satser:

- a. egenvekt, 40 prosent av avgiften i § 3 bokstav a.
- b. NO_x-utslipp, 0 prosent av avgiften i § 3 bokstav b.
- c. CO₂-utslipp for motorvogner med plikt til å dokumentere CO₂-utslipp: ...
- d. slagvolum, for motorvogner uten plikt til å dokumentere CO₂-utslipp: ...

§ 6 Avgiftssats – engangsavgift for campingbiler med stempeldrevet forbrenningsmotor

For campingbiler med stempeldrevet forbrenningsmotor skal det beregnes engangsavgift med følgende satser:

- a. egenvekt, 22 prosent av avgiften i § 3 bokstav a: ...
- b. NO_x-utslipp, 0 prosent av avgiften i § 3 bokstav b: ...
- c. slagvolum: ...

§ 7 Avgiftssats – engangsavgift for motorsykler med stempeldrevet forbrenningsmotor

For motorsykler med stempeldrevet forbrenningsmotor med plikt til å dokumentere CO₂-utslipp skal det beregnes engangsavgift med følgende satser:

- a. CO₂-utslipp, per g/km: ...
- b. slagvolum, per cm³: ...

For motorsykler uten plikt til å dokumentere drivstofforbruk og CO₂-utslipp skal det beregnes engangsavgift med kr xx per enhet (stykkavgift) og

- a. motoreffekt, per kW: ...
- b. slagvolum, per cm³: ...

§ 8 Avgiftssats – engangsavgift for beltemotorsykler med stempeldrevet forbrenningsmotor

For beltemotorsykler med stempeldrevet forbrenningsmotor skal det beregnes engangsavgift med følgende satser:

- a. egenvekt: ...
- b. motoreffekt: ...
- c. slagvolum: ...

§ 9 Avgiftssats – vrakpantavgift

Det skal beregnes vrakpantavgift med følgende satser:

- a. personbiler, varebiler klasse 1 og 2, minibusser klasse 1 og 2, campingbiler: ...
- b. motorsykler og mopeder: ...
- c. lastebiler som ikke omfattes av engangsavgiften: ...
- d. campingvogner:...

Særavgiftsloven kapittel 22 Engangsavgift på motorvogner mv.

Til særavgiftsloven kapittel 22 Engangsavgift på motorvogner mv.

Engangsavgiften og vrakpantavgiften på motorvogner reguleres av lovforslaget kapittel 22, i tillegg til kapitlene 1 og 26. Med mindre annet er presisert i loven, menes det med *avgift* i kapittel 22 både engangsavgift og vrakpantavgift.

I gjeldende avgiftsvedtak gis departementet fullmakt til å gi nærmere regler om beregning av avgift for bruktimporterte motorvogner (bruksfradrag), avgiftsberegning ved endring av motorvognens avgiftsmessige status og forholdsmessig avgift for motorvogner som skal benyttes i Norge i et avgrenset tidsrom. Disse tilfellene dekkes av den generelle forskriftsfullmakten i lovforslaget § 1-6, og videreføres ikke i kapittel 22.

Inndelingen av de ulike kjøretøypene bygger på veimyndighetenes regelverk. I tillegg er det i engangsavgiftsregelverket egne avgiftsmessige definisjoner der dette er nødvendig. I veimyndighetenes regelverk defineres kjøretøy som en innretning som er bestemt til å kjøre på bakken uten skinner, mens motorvogn er definert som kjøretøy som blir drevet fram med motor. De ulike typer kjøretøy og motorvogner er nærmere definert. Med unntak av vrakpantavgiften som også omfatter campingvogner, gjelder engangsavgiften kun motorvogner. I kapitlet her benyttes motorvogn som samlebetegnelse for de kjøretøy som omfattes av avgiften.

§ 22-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for motorvogner som registreres i Kjøretøyregisteret for første gang. Det skal også beregnes avgift for motorvogner som tas i bruk uten pliktig registrering.

Dersom en motorvogn etter registrering endres slik at det påvirker grunnlaget for avgiftsberegningen, skal det beregnes engangsavgift for endringen.

Det skal beregnes avgift dersom vilkår for avgiftsfritak ikke oppfylles.

Til § 22-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang. Bestemmelsen fastsetter ikke uttrykkelig at avgiften skal beregnes ved registrering. Dette anses å følge av at avgiftsplikten er knyttet til registrering.

Etter *første ledd første punktum* skal det beregnes avgift for motorvogner som registreres i Kjøretøyregisteret for første gang. Med Kjøretøyregisteret menes Statens vegvesens kjøretøyregister. Dette følger i dag av avgiftsvedtaket § 1 første ledd, og framgår også av forskrift om engangsavgift § 1-2 nr. 1.

Etter *andre punktum* skal det beregnes avgift for motorvogn som tas i bruk uten pliktig registrering. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 1 bokstav b. Bestemmelsen dekker også situasjoner der oppbygd motorvogn tas i bruk uten ny registrering. Med oppbygget motorvogn menes kjøretøy som har gjennomgått så store endringer at det må registreres på nytt med ny identitet. I gjeldende avgiftsvedtak framgår dette av § 1 første ledd bokstav c. Siden en oppbygget motorvogn per definisjon regnes som en ny motorvogn og derfor er registreringspliktig, er sistnevnte bestemmelse overflødig og foreslås ikke videreført.

Henvisningen til *pliktig registrering* avgrenser avgiftsplikten mot tilfeller hvor særavgiftsregelverket, vareførselsregelverket eller samferdselsmyndighetenes regelverk åpner for bruk av uregistrerte og utenlandskregistrerte kjøretøy. Dette gjelder blant annet midlertidig bruk av utenlandsregistrerte kjøretøy, se forskrift 20 juni 1991 nr. 381 om midlertidig bruk av utenlandsregistrert motorvogn i Norge, og bruk av uregistrert kjøretøy med prøvekjennemerker, og forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy §§ 2-19 flg. Det samme gjelder motorvogn registrert på de særskilte registreringsordningene for turistvogn og eksportvogn, se forskrift 28. mars 1967 nr. 9350 om bruk av utenlandsk motorvogn i riket og om særskilt registrering av motorvogn for midlertidig bruk §§ 4 og 7.

Dersom en motorvogn etter registrering endres slik at det påvirker grunnlaget for avgiftsberegningen, skal det beregnes avgift for endringen, se *andre ledd*. Dette omfatter endringer som innebærer at motorvognen endres til en annen kjøretøytype enn den opprinnelig ble registrert som.

Videre omfattes tilfeller der grunnlaget som avgiften ble beregnet etter, for eksempel vekt, endres etter registreringen. Avgiftsplikten ved endring av avgiftsmessig status og grunnlag følger i dag av forskrift om engangsavgift § 1-2 nr. 3.

Etter *tredje ledd* skal det beregnes avgift ved brudd på vilkår for avgiftsfritak. Dette er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 1 bokstav a og forskrift om engangsavgift § 1-2 nr. 2. Tilsvarende bestemmelse er fastsatt for vareavgiftene i § 2-2 tredje ledd.

§ 22-2 Avgiftspliktig

Avgiften skal betales av den som melder motorvognen til registrering i Kjøretøyregisteret. Dersom det skal beregnes avgift før eller etter registrering, skal avgiften betales av den som eier motorvognen.

Departementet kan gi forskrift om at brukeren av motorvognen skal betale avgiften.

Til § 22-2 Avgiftspliktig

Bestemmelsen regulerer hvem som er avgiftspliktig (avgiftssubjekt), det vil si hvem som skal betale avgiften. Reglene om dette følger i dag av motorkjøretøy- og båtavgiftsloven § 6, se forskrift om engangsavgift § 1-3.

Etter *første ledd første punktum* skal avgiften betales av den som melder motorvognen til registrering i Kjøretøyregisteret. Normalt vil en bilforhandler sørge for registreringen og dermed være avgifts-subjekt.

Etter *første ledd andre punktum* skal avgiften betales av eier dersom det skal beregnes avgift før eller etter registrering. Dette vil for det første være aktuelt dersom motorvogn tas i bruk uten pliktig registrering og for det andre dersom forutsetningen som lå til grunn for avgiftsberegningen endres etter registrering. Dette vil være tilfelle ved fysiske endringer som påvirker motorvognens avgiftsmessige status eller grunnlag, eller dersom motorvognen omdisponeres fra bruk som er fritatt for avgift.

Etter *andre ledd* kan departementet gi forskrift om at brukeren av motorvognen skal betale avgiften. Ved brudd på reglene om midlertidig bruk av utenlandsregistrert kjøretøy, er brukeren ansvarlig for avgiften. Adgangen til å holde bruker ansvarlig for avgiften følger i dag av midlertidigforskriften. Det foreslås at forskriftfullmakten tas inn i loven.

§ 22-3 Tilbakebetaling av avgift ved utførsel

Vrakpantavgiften og en andel av engangsavgiften betales tilbake dersom motorvognen utføres fra særavgiftsområdet.

Departementet kan gi forskrift om beregning av og vilkår for tilbakebetaling av avgift ved utførsel.

Til § 22-3 Tilbakebetaling av avgift ved utførsel

Bestemmelsen fastsetter at vrakpantavgiften og en forholdsmessig andel av engangsavgiften tilbakebetales dersom motorvognen utføres fra særavgiftsområdet. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 6 første ledd. Bruken av betegnelsen tilbakebetaling i stedet for refusjon som benyttes i dagens regelverk, er en rent språklig endring som ikke er ment å ha noen materielle konsekvenser.

Etter *andre ledd* kan departementet gi forskrift om beregning av og vilkår for tilbakebetaling av avgift ved utførsel. Reglene om dette følger i dag av forskrift om engangsavgift §§ 7-1 til 7-4.

§ 22-4 Avgiftsfritak for spesialkjøretøy mv.

Ambulanser, brannbiler, lett pansrede motorvogner til offentlig bruk, begravellesbiler, amatørbygde motorvogner og motorvogner registrert som lisensiert rallybil, trial- eller enduromotorsykkel, er fritatt for engangsavgift.

Til § 22-4 Avgiftsfritak for spesialkjøretøy mv.

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for nærmere angitte spesialkjøretøy mv.

Fritaket for *ambulanser* er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 8 første ledd bokstav f, se forskrift om engangsavgift § 4-1. Fritaket for *brannbiler* er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 8 første ledd bokstav m (spesialutrustede kjøretøy til bruk for brannvesenet), se forskrift om engangsavgift § 4-4. Fritaket for *lett pansrede motorvogner til offentlig bruk* er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 8 første ledd bokstav d. Fritaket for *begravellesbiler* er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 8 første ledd bokstav g (begravelleskjøretøy), se forskrift om engangsavgift § 4-2.

Fritaket for *amatørbygde motorvogner* er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 8 første ledd bokstav n (amatørbygde kjøretøy), se forskrift om engangsavgift § 4-9. Fritaket for motorvogner registrert som *lisensiert rallybil, trial - eller enduromotorsykkel* er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 8 første ledd bokstav e.

Nærmere vilkår for fritak, herunder krav om registrering på bestemte typer virksomheter vil bli videreført i forskrift.

§ 22-5 Avgiftsfritak for motorvogner til enkelte anvendelser

Minibusser klasse 1 og 2 til transport av funksjonshemmede, snøskutere i ambulansetjeneste, motorsykler og snøskutere til bruk i reindriftsnæringen og drosjer tilpasset transport av rullestolbrukere, er fritatt for engangsavgift.

Til § 22-5 Avgiftsfritak for motorvogner til enkelte anvendelser

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for motorvogner til enkelte anvendelser.

Fritaket for *minibusser klasse 1 og 2 til transport av funksjonshemmede* er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 8 første ledd bokstav i. Det er et vilkår for fritak at minibussen er registrert på den institusjon eller organisasjon som tilbyr transporten. Vilkåret vil bli videreført i forskrift.

Fritaket for *snøskutere* (beltemotorsykler) i ambulansetjeneste er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 8 første ledd bokstav h, se forskrift om engangsavgift § 4-3. Etter gjeldende avgiftsvedtak er det et vilkår for fritak at snøskuteren ved første gangs registrering blir registrert på humanitær institusjon som skal benytte kjøretøyet i ambulansetjeneste. Vilkårene vil bli videreført i forskrift.

Fritaket for *motorsykler og snøskutere til bruk i reindriftsnæringen* er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 8 første ledd bokstav o, se forskrift om engangsavgift § 4-10.

Fritaket for *drosjer tilpasset transport av rullestolbrukere* er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 8 bokstav p, se forskrift om engangsavgift § 4-5. Det er vilkår for fritak at drosjen er registrert på innehaver av løyve for persontransport etter yrkestransportlova § 9 og er godkjent etter forskrift om universell utforming av motorvogn i løyvepliktig transport mv. Vilkårene vil bli videreført i forskrift.

§ 22-6 Avgiftsfritak for midlertidig bruk

Motorvogner som innføres til særavgiftsområdet for midlertidig bruk, er fritatt for avgift.

Til § 22-6 Avgiftsfritak for midlertidig bruk

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for motorvogner som innføres til særavgiftsområdet til midlertidig bruk og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 8 første ledd bokstav k, se forskrift om engangsavgift § 4-8 og forskrift om midlertidig bruk av utenlandsregistrert motorvogn i Norge.

§ 22-7 Avgiftsfritak ved arv

Arvede motorvogner som innføres til særavgiftsområdet, er fritatt for engangsavgift.

Til § 22-7 Avgiftsfritak ved arv

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for arvede motorvogner som innføres til særavgiftsområdet og er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 8 første ledd bokstav j, se forskrift om engangsavgift § 4-7.

Omregistreringsavgift

Det skal betales omregistreringsavgift når motorvogner og tilhengere som er registrert i Statens vegvesens kjøretøyregister (Kjøretøyregisteret) blir omregistrert på nye eiere. Kjøretøyene som omfattes av omregistreringsavgiften er delt inn i fire grupper basert på type kjøretøy, og er gradert etter kjøretøyetets alder og vekt. Avgiften fastsettes maskinelt av Skatteetaten på bakgrunn av opplysninger fra Kjøretøyregisteret og salgsmeldingen. Omregistreringsavgiften må ses i sammenheng med at omsetning av kjøretøy som tidligere er registrert, er fritatt for merverdiavgift. Isteden skal det betales omregistreringsavgift. Dette har blant annet sammenheng med at en stor del av bruktbilomsetningen skjer mellom privatpersoner som ikke utløser plikt til å betale merverdiavgift. På samme måte som merverdiavgiften, er formålet med omregistreringsavgiften først og fremst å skaffe staten inntekter. Se ellers Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter 2025* punkt 10.4.5. Se også høringsnotatet punkt 10.6.2 om fritak for omregistreringsavgift. Nærmere regler om omregistreringsavgift er i dag fastsatt i motorkjøretøy- og båtavgiftsloven og forskrift om omregistreringsavgift.

Stortingets vedtak om omregistreringsavgift

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales avgift for kjøretøy som omregistreres etter satsene i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats

Det skal betales avgift med følgende satser:
[tabell]

Særavgiftsloven kapittel 23 Omregistreringsavgift

Til særavgiftsloven kapittel 23 Omregistreringsavgift

Omregistreringsavgiften reguleres av lovforslaget kapittel 23, i tillegg til kapitlene 1 og 26. Avgiften omfatter både motorvogner og tilhengere. I kapitlet her benyttes betegnelsen *kjøretøy* om begge deler med mindre noe annet er angitt.

Se også høringsnotatet punkt 10.6.2 om fritak for omregistreringsavgift i annet regelverk.

§ 23-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for kjøretøy som omregistreres på ny eier i Kjøretøyregisteret.

Til § 23-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen fastsetter at det skal det beregnes avgift for kjøretøy som omregistreres på ny eier i Kjøretøyregisteret. Med Kjøretøyregisteret menes Statens vegvesens kjøretøyregister. Dette følger også av forslag til avgiftsvedtak. Bestemmelsen fastsetter ikke uttrykkelig at avgiften skal beregnes ved omregistreringen. Dette anses å følge av at avgiftplikten er knyttet til omregistrering.

§ 23-2 Avgiftspliktig

Avgiften skal betales av den som melder motorvognen til omregistrering i Kjøretøyregisteret.

Til § 23-2 Avgiftspliktig

Bestemmelsen fastsetter hvem som er avgiftspliktig (avgiftssubjekt), det vil si hvem som skal betale avgiften. Etter motorkjøretøy og båtavgiftsloven § 6 er eier ansvarlig for avgiften. Avgiften må være

betalt før omregistrering på ny eier kan gjennomføres. I praksis stilles det ikke krav til hvem som skal betale avgiften. Ved kjøp fra forhandler vil normalt forhandleren sørge for omregistreringen og betale omregistreringsavgiften. I lovforslaget foreslås at den som melder kjøretøyet til omregistrering i Kjøretøyregisteret, skal betale avgiften. Dette er samme regel som i engangsavgiften, se lovforslaget § 22-2 første ledd første punktum, og reflekterer bedre dagens praksis.

§ 23-3 Avgiftsfritak for ektefelle

Omregistrering av kjøretøy på ektefelle, er fritatt for avgift. Fritaket gjelder også omregistrering av kjøretøy ved separasjon, skilsmisse og dødsfall.

Til § 24-3 Avgiftsfritak for ektefelle

Etter *første punktum* er omregistrering av kjøretøy på ektefelle, fritatt for avgift. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav b. Fritaket er nærmere regulert i forskrift om omregistreringsavgift § 6 nr. 2. Etter denne bestemmelsens andre punktum omfatter fritaket også omregistrering på ektefelle i forbindelse med separasjon, skilsmisse eller dødsfall. Dette foreslås lovfestet i *andre punktum*.

§ 23-4 Avgiftsfritak ved arv

Omregistrering av kjøretøy mellom foreldre og barn ved arv, er fritatt for avgift. Fritaket gjelder ikke omregistrering av kjøretøy ved forskudd på arv.

Til § 23-4 Avgiftsfritak ved arv

Etter *første punktum* er omregistrering av kjøretøy mellom foreldre og barn ved arv, fritatt for avgift. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav c. I *andre punktum* presiseres at fritaket ikke gjelder omregistrering ved forskudd på arv. Dette er i dag fastsatt i forskrift om omregistreringsavgift § 6 nr. 3 andre punktum.

§ 23-5 Avgiftsfritak ved omorganisering mv.

Omregistrering av kjøretøy ved omorganisering som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven §§ 11-2 til 11-5, § 11-11 og § 11-20, er fritatt for avgift.

Omregistrering av kjøretøy ved omdanning etter helseforetaksloven § 50, er fritatt for avgift.

Til § 23-5 Avgiftsfritak ved omorganisering mv.

Første ledd fastsetter fritak for omregistrering av kjøretøy ved omorganisering som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet etter skatteloven §§ 11-2 til 11-5, § 11-11 og § 11-20. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav k.

Andre ledd fastsetter avgiftsfritak for omregistrering av kjøretøy ved omdanning etter helseforetaksloven § 50. Fritaket framkommer i dag av helseforetaksloven. Som omtalt i høringsnotatet punkt 10.6.2 bør fritak for dokumentavgift framgå av særavgiftsregelverket. Det samme gjelder omregistreringsavgiften. Det foreslås at fritaket overføres til særavgiftsloven, se lovforslaget § 23-5. Forslaget krever endringer i helseforetaksloven.

§ 23-6 Avgiftsfritak ved kortvarig registrering

Omregistrering av kjøretøy på ny eier innen to måneder, er fritatt for avgift.

Til § 23-6 Avgiftsfritak ved kortvarig registrering

Etter bestemmelsen er omregistrering av kjøretøy på ny eier innen to måneder, fritatt for avgift. Dette er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav i, se forskrift om omregistreringsavgift § 6 nr. 7.

§ 23-7 Avgiftsfritak ved heving mv.

Omregistrering av kjøretøy i forbindelse med heving eller omlevering, er fritatt for avgift.

Til § 23-7 Avgiftsfritak ved heving mv.

Bestemmelsen fastsetter at omregistrering av kjøretøy i forbindelse med heving eller omlevering, er fritatt for avgift. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav j. Fritaket er i dag nærmere regulert i forskrift om omregistreringsavgift § 6 nr. 8 og nr. 9. Etter § 6 nr. 8 andre ledd gis det fritak også ved omregistrering på ny eier. Dette dekkes også av bestemmelsen.

§ 23-8 Avgiftsfritak for eldre kjøretøy

Omregistrering av kjøretøy som er 30 år eller eldre, er fritatt for avgift.

Til § 23-8 Avgiftsfritak for eldre kjøretøy

Bestemmelsen fastsetter fritak for omregistrering av kjøretøy som er 30 år eller eldre, såkalte veterankjøretøy. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 2 første ledd bokstav d. Fritaket er i dag nærmere regulert i forskrift om omregistreringsavgift § 6 nr. 4.

Avgift på tunge kjøretøy

Vektårsavgiften er en avgift på tunge kjøretøy. Det foreslås at dette framgår av avgiftens betegnelse slik at betegnelsen *vektårsavgift* utgår. Avgiften skal skaffe staten inntekter, men den er også begrunnet med at bruk av kjøretøy har miljø- og helsekostnader i form av veislitasje og lokale utslipp. Vektårsavgift pålegges motorvogner og kombinasjoner av kjøretøy (vogntog) med tillatt totalvekt på minst 7 500 kg. I kombinasjoner av kjøretøy inngår trekkvogn og den tilhenger trekkvognen er registrert med i Kjøretøyregisteret.

Avgiften består av en vektgradert og en miljødifferensiert avgift. Den vektgraderte avgiften er differensiert etter kjøretøyets totalvekt, type fjæringssystem og antall aksler. Den miljødifferensierte årsavgiften, som kun gjelder for dieseldrevne kjøretøy, graderes etter kjøretøyets tillatte totalvekt og etter hvilke utslippskrav kjøretøyet oppfyller. Skatteetaten beregner og skriver ut avgiften i to terminer hvert år, med halv avgift per termin. For kjøretøy som registreres i løpet av året, skal det beregnes forholdsmessig avgift basert på gjenstående tid av terminen. Det beregnes ikke avgift for kjøretøy som er avregistrert i Statens vegvesens kjøretøyregister (Kjøretøyregisteret). Se ellers Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter 2025* punkt 10.4.4. Nærmere regler om avgiftene er i dag fastsatt i motorkjøretøy- og båtavgiftsloven og forskrift om vektårsavgift.

Stortingets vedtak om avgift på tunge kjøretøy

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det for motorvogner og kombinasjoner av kjøretøy (vogntog) med tillatt totalvekt over 7 500 kg betales vektgradert årsavgift og miljødifferensiert årsavgift etter satsene i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats – vektgradert årsavgift

Det skal betales vektgradert årsavgift med følgende beløp:
[tabell]

§ 3 Avgiftssats – miljødifferensiert årsavgift

For dieseldrevne motorvogner og kombinasjoner av kjøretøy (vogntog) skal det også betales miljødifferensiert årsavgift med følgende beløp:
[tabell]

Særavgiftsloven kapittel 24 Avgift på tunge kjøretøy

Til særavgiftsloven kapittel 24 Avgift på tunge kjøretøy

Avgift på tunge kjøretøy reguleres av lovforslaget kapittel 24, i tillegg til kapitlene 1 og 26. Avgiften betegnes i dag som vektårsavgift. Avgift på tunge kjøretøy anses som en mer forklarende betegnelse.

§ 24-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes vektgradert årsavgift for motorvogner og kombinasjoner av kjøretøy (vogntog) med tillatt totalvekt over 7 500 kg som er registrert i Kjøretøyregisteret. For kjøretøy med dieselmotor, skal det i tillegg beregnes miljødifferensiert årsavgift.

Til § 24-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang.

Etter *første punktum* skal det betales vektgradert årsavgift for tunge motorvogner og kombinasjoner av kjøretøy (vogntog) med tillatt totalvekt over 7 500 kr som er registrert i Kjøretøyregisteret. Med Kjøretøyregisteret menes Statens vegvesens kjøretøyregister. Etter *andre punktum* skal det for kjøretøy med dieselmotor i tillegg beregnes miljødifferensiert årsavgift. Det følger av tabellen i gjeldende avgiftsvedtak § 2 at den vektgraderte avgiften beregnes etter antall aksler, type fjæringssystem og tillatt totalvekt. Av tabellen i vedtaket § 3 følger at den miljødifferensierte avgiften beregnes etter motorvognens avgasskravnivå og tillatt totalvekt. Avgiftene beregnes på grunnlag av Kjøretøyregisterets opplysninger om kjøretøyet.

§ 24-2 Avgiftspliktig

Avgiften skal betales av den som er registrert som eier i Kjøretøyregisteret.

Til § 24-2 Avgiftspliktig

Bestemmelsen regulerer hvem som er avgiftspliktig (avgiftssubjekt), det vil si hvem som skal betale avgiften.

I bestemmelsen fastslås at avgiften skal betales av den som er registrert som eier i Kjøretøyregisteret. Dette følger i dag av motorkjøretøy- og båtavgiftsloven § 6 første ledd, se forskrift om vektårsavgift § 2, hvor det framgår at faktura for avgiften skal *sendes registrert eier*.

§ 24-3 Avgiftsfritak for traktorer mv.

Traktorer, anleggskjøretøy og motorredskaper, er fritatt for avgift.

Til § 24-3 Avgiftsfritak for traktorer mv.

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for traktorer, anleggskjøretøy og motorredskaper. Fritaket for *traktorer* er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 5 første ledd bokstav a. Fritaket for *anleggskjøretøy* er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 5 første ledd bokstav b som benytter betegnelsen *kjøretøy registrert på kjennemerker med lysegule typer på sort bunn*. Fritaket for *motorredskaper* er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 5 første ledd bokstav c.

§ 24-4 Avgiftsfritak for eldre kjøretøy

Kjøretøy som er 30 år eller eldre, er fritatt for avgift.

Til § 24-4 Avgiftsfritak for eldre kjøretøy

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for kjøretøy som er 30 år eller eldre, såkalte veterankjøretøy. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 5 første ledd bokstav d.

Avgift på trafikforsikringer

Trafikkforsikringsavgiften skal skaffe staten inntekter. Trafikkforsikringsavgiften ble innført i 2018 og erstattet den tidligere årsavgiften. Omleggingen var i første rekke teknisk. Nivået og satsstrukturen i årsavgiften ble videreført. Avgiften legges på forsikringsavtaler om lovbestemt trafiktrygd (ansvarsforsikringer) for norskregistrerte motorvogner med tillatt totalvekt under 7 500 kg. Avgiften beregnes per døgn motorvognen er forsikret, og er delt inn i avgiftsgrupper med ulike satser avhengig av type motorvogn. Trafikkforsikringsavgiften skal betales av forsikringsselskapene. Avgiften skal beregnes etter de satser som gjelder når forsikringen tegnes eller fornyes (hovedforfall), og gjelder for hele forsikringsperioden. For å tilpasse avgiften til selskapenes systemer for utsendelse av premiekrav, gjelder de satser som Stortinget vedtar for neste års budsjett for forsikringer som fornyes eller begynner å løpe fra 1. mars. Det må derfor vedtas to sett med avgiftssatser, det vil si for forsikringer som tegnes eller fornyes henholdsvis før og etter 1. mars. Det må også vedtas et sett med satser for forsikringer med ikrafttredelsestidspunkt før 1. mars foregående år. Forsikringsselskapene betaler inn avgift samlet for det antall forsikringsdøgn de har omsatt foregående skattleggingsperiode.

Dersom det ikke er tegnet pliktig ansvarforsikring, ilegges eieren av motorvognen et døgnbasert gebyr for perioden fram til kjøretøyet forsikres eller avregistreres. Gebyret, som utstedes av Trafikkforsikringsforeningen, skal motivere til oppfyllelse av forsikringsplikten. Trafikkforsikringsforeningen skal betale avgift for det antall dager det mottas gebyr for. Det skal ikke betales avgift eller gebyr for motorvogner som er meldt avregistrert i Statens vegvesens kjøretøyregister (Kjøretøyregisteret).

Se ellers Prop. 1 LS (2024-2025) *Skatter og avgifter 2025* punkt 10.4.3. Avgiften er i dag regulert nærmere i særavgiftsforskriften kapittel 3-23.

Stortingets vedtak om avgift på trafikforsikringer

§ 1 Avgiftsplikt

Fra 1. januar 202x skal det betales avgift for trafikforsikringer og for gebyrer for manglende forsikring etter satsene i dette vedtaket og reglene i særavgiftsloven.

§ 2 Avgiftssats

Det skal betales avgift for trafikforsikringer og gebyrer for uforsikrede kjøretøyer med følgende beløp per døgn:
[tabell]

Særavgiftsloven kapittel 25 Avgift på trafikforsikringer

Til særavgiftsloven kapittel 25 Avgift på trafikforsikringer

Avgiften på trafikforsikringer reguleres av lovforslaget kapittel 25, i tillegg til kapitlene 1 og 26.

§ 25-1 Avgiftsplikt

Det skal beregnes avgift for trafikforsikringer for motorvogner som er registrert i Kjøretøyregisteret, jf. bilansvarslova § 15, og for gebyrer for uforsikrede motorvogner som er mottatt av Trafikkforsikringsforeningen, jf. bilansvarslova § 17a.

Det skal ikke beregnes avgift for trafikforsikringer og gebyrer som gjelder motorvogner som er avgiftspliktige etter § 24-1.

For trafikforsikringer skal avgiften beregnes når forsikringsselskapets ansvar begynner å løpe. For gebyrer skal avgiften beregnes når Trafikkforsikringsforeningen har mottatt gebyret.

Til § 25-1 Avgiftsplikt

Bestemmelsen regulerer avgiftspliktens omfang og når avgiften skal beregnes.

Etter *første ledd* skal det beregnes avgift for trafikkforsikringer for motorvogner som er registrert i Kjøretøyregisteret, jf. bilansvarslova § 15, og for gebyrer for uforsikrede motorvogner som er mottatt av trafikkforsikringsforeningen, jf. bilansvarslova § 17a. Med Kjøretøyregisteret menes Statens vegvesens kjøretøyregister. Bestemmelsen utfyller Stortingets avgiftsvedtak § 1. Bilansvarslova § 15 slår fast at eier av motorvogn skal tegne ansvarsforsikring. Dersom motorvognen ikke har slik forsikring, skal eieren betale et gebyr til Trafikkforsikringsforeningen, se bilansvarslova § 17a. Dette er for eksempel aktuelt dersom forsikringsforholdet opphører som følge av manglende betaling eller dersom det ikke tegnes ny forsikring i forbindelse med eierskifte. Dette framgår i dag av avgiftsvedtaket og vil bli videreført i forskrift.

Etter *andre ledd* skal det ikke beregnes avgift for trafikkforsikringer og gebyrer som gjelder motorvogner som er avgiftspliktige etter § 24-1. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 1 andre ledd. Avgiften omfatter kun motorvogner som er forsikret i henhold til bilansvarslova. Utenlandskregistrerte kjøretøy og kjøretøy utstyrt med tollskilte er forsikret gjennom andre ordninger og omfattes ikke av avgiften. Dette følger i dag av forskrift og reguleres ikke av lovforslaget.

Tredje ledd regulerer når avgiften skal beregnes. Etter *første punktum* skal avgiften for trafikkforsikringer beregnes når forsikringsselskapets ansvar begynner å løpe. I praksis vil selskapene beregne avgiften samlet for det antall døgn de har forsikret de enkelte kjøretøy foregående skattleggingsperiode. For gebyrer skal avgiften beregnes når Trafikkforsikringsforeningen har mottatt gebyret, se *andre punktum*. Tredje ledd er en videreføring av særavgiftsforskriften § 3-23-3.

§ 25-2 Registrering i Særavgiftsregisteret

Trafikkforsikringsforeningen og forsikringsselskaper som skal være medlem av Trafikkforsikringsforeningen, skal registreres i Særavgiftsregisteret. Forsikringsselskaper som ikke har forretningssted eller hjemsted i særavgiftsområdet, skal registreres ved representant.

Til § 25-2 Registrering i Særavgiftsregisteret

Bestemmelsen regulerer registrering i Særavgiftsregisteret.

Første punktum fastsetter registreringsplikt for Trafikkforsikringsforeningen og forsikringsselskaper som skal være medlem av Trafikkforsikringsforeningen. I *andre punktum* fastsettes at utenlandske forsikringsselskaper skal registreres ved representant. Bestemmelsen er en videreføring av særavgiftsforskriften § 5-1 bokstav j og k.

§ 25-3 Avgiftspliktig

Avgiften skal beregnes av den som er eller skal være registrert i Særavgiftsregisteret. Forsikringsselskaper som ikke har forretningssted eller hjemsted i særavgiftsområdet og deres representanter, er solidarisk ansvarlige for avgiften.

Til § 25-3 Avgiftspliktig

Bestemmelsen regulerer hvem som er avgiftspliktig (avgiftssubjekt), det vil si hvem som skal beregne avgiften.

Etter *første punktum* skal avgiften beregnes av den som er eller skal være registrert i Særagiftsregisteret. I gjeldende særagiftsregelverk er det ikke uttrykkelig fastsatt hvem som er avgiftspliktig og dermed skal beregne avgiften og innbetale avgiften til skattemyndighetene. I praksis er det lagt til grunn at registreringsplikten også innebærer en plikt til å beregne og betale avgiften. Bestemmelsen er dermed en kodifisering av gjeldende rett.

Etter *andre punktum* er forsikringsselskaper som ikke har forretningssted eller hjemsted i særagiftsområdet og representanten solidarisk ansvarlige for avgiften. Bestemmelsen er en videreføring av særagiftsforskriften § 3-23-9 andre ledd.

§ 25-4 Avgiftsfritak for Svalbard

Trafikksforsikringer og gebyrer som gjelder motorvogn som er registrert til bruk på Svalbard, er fritatt for avgift.

Til § 25-4 Avgiftsfritak for Svalbard

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for trafikksforsikringer og gebyrer som gjelder motorvogn som er registrert til bruk på Svalbard. Svalbard er utenfor særagiftsområdet, men motorvogn til bruk der registreres i Kjøretøyregisteret og er dermed i utgangspunktet omfattet av avgiften. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 3 første ledd bokstav d.

§ 25-5 Avgiftsfritak for stjålet motorvogn

Trafikksforsikringer og gebyrer som gjelder motorvogn som er stjålet, er fritatt for avgift.

Til § 25-5 Avgiftsfritak for stjålet motorvogn

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for trafikksforsikringer og gebyrer som gjelder motorvogn som er stjålet. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 3 første ledd bokstav e.

§ 25-6 Avgiftsfritak for tapte krav

Trafikksforsikringer er fritatt for avgift dersom kravet på forsikringspremie er endelig tapt.

Til § 25-6 Avgiftsfritak for tapte krav

Bestemmelsen fastsetter avgiftsfritak for trafikksforsikringer dersom kravet på forsikringspremie er endelig tapt. Fritaket er en videreføring av gjeldende avgiftsvedtak § 3 første ledd bokstav f. For gebyrer oppstår ikke avgiftsplikten før gebyret er mottatt av Trafikksforsikringsforeningen, og tap på fordringer er derfor ingen problemstilling.

Særavgiftsloven kapittel 26 Sluttbestemmelser

Til særavgiftsloven kapittel 26 Sluttbestemmelser

Kapittel 26 gjelder for alle særavgifter som omfattes av loven, det vil si avgiftene i kapitlene 2 til 25.

Som nevnt innledningsvis inneholder kapittel 1 flere bestemmelser som det kunne ha vært naturlig å plassere i lovens siste kapittel. Ved å plassere bestemmelsene i kapittel 1, legges det til rette for at eventuelle nye særavgifter tas inn som lovens nest siste kapittel, mens lovens siste kapittel – som kun inneholder bestemmelser om ikrafttredelse og endringer i andre lover – eventuelt kan renummeres.

§ 26-1 Ikrafttredelse

Loven trer i kraft fra det tidspunkt Kongen bestemmer. Fra samme tidspunkt oppheves

- a. lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter
- b. lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter
- c. lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift.

Til § 26-1 Ikrafttredelse

Etter *første punktum* trer loven i kraft fra det tidspunkt Kongen bestemmer. Det tas sikte på at loven trer i kraft 1. januar 2027. Fra samme tidspunkt oppheves lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter, lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter og lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift, se *andre punktum*.

§ 26-2 Endringer i andre lover

Fra det tidspunkt loven trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 1. juli 1927 nr. 1 om registrering av elektriske kraftledninger [kraftledningsregisterloven] gjøres følgende endring:

§ 14 oppheves.

Til § 26-2 nr. 1 - kraftledningsregisterlova

Etter kraftledningsregisterlova § 14 skal det ikke svares stempelavgift av dokumenter ved overdragelse av registrert kraftledning. Stempelavgiften ble opphevet da dokumentavgiften ble innført 1. januar 1975. Kraftledningsregisterlova § 14 anses utdatert og foreslås opphevet.

2. I lov 21. juni 1963 nr. 23 om vegar (veglova) gjøres følgende endring:

§ 52 andre ledd andre punktum skal lyde:

Det skal ikke betales rettsgebyr etter tinglysingsloven § 12 b ved overføringa.

Til § 26-2 nr. 2 - veglova

Etter veglova § 52 andre ledd andre punktum skal det ikke betales dokumentavgift etter § 6 i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift eller rettsgebyr etter § 21 i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr ved overføring av veimyndighet.

Det foreslås at fritaket for dokumentavgift overføres fra veglova til særavgiftsloven, se høringsnotatet punkt 10.6.2 og lovforslaget § 21-9 andre ledd. Fritaket for dokumentavgift i veglova § 52 andre ledd andre punktum foreslås dermed fjernet.

Lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 21 er opphevet og erstattet av en ny bestemmelse i tinglysingsloven § 12 b. Det foreslås at henvisningen i veglova § 52 andre ledd andre punktum til rettsgebyrloven 21 erstattes av en henvisning til tinglysingsloven § 12 b.

3. I lov 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak m.m. (helseforetaksloven) gjøres følgende endringer:

§ 50 tredje ledd skal lyde:

Det skal ikke rettsgebyr etter tinglysingsloven § 12 b i forbindelse med omdanninger i medhold av denne bestemmelsen

§ 52 nr. 8 oppheves.

Til § 26-2 nr. 3 - helseforetaksloven

Etter helseforetaksloven § 50 tredje ledd skal det ikke betales dokumentavgift etter § 6 i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift, omregistreringsavgift etter § 1 i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende kjøretøy og båter eller rettsgebyr etter § 21 i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr i forbindelse med omdanninger i medhold av denne bestemmelsen. Det foreslås at fritakene for dokumentavgift og omregistreringsavgift tas ut av helseforetaksloven og overføres til særavgiftsloven, se høringsnotatet punkt 10.6.2 og lovforslaget § 21-8 andre ledd og § 23-5 andre ledd. Fritakene for dokumentavgift og omregistreringsavgift i helseforetaksloven § 50 tredje ledd foreslås dermed fjernet.

Rettsgebyrloven § 21 er opphevet og erstattet av en ny bestemmelse i tinglysingsloven § 12 b. Det foreslås at henvisningen i helseforetaksloven § 50 tredje ledd til rettsgebyrloven 21 erstattes av en henvisning til tinglysingsloven § 12 b.

Helseforetaksloven § 52 nr. 8 fastsetter overgangsbestemmelser om dokumentavgift, omregistreringsavgift og rettsgebyr. Bestemmelsen er ikke lenger aktuell og foreslås opphevet.

4. I lov 17. juni 2005 nr. 85 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark (Finnmarksloven) gjøres følgende endring:

§ 45 andre ledd skal lyde:

For rettigheter som er *fastslått* i en rettskraftig dom fra utmarksdomstolen eller i en erklæring eller avtale i samsvar med Finnmarkskommisjonens konklusjoner, er offentligrettslige begrensninger i adgangen til å stifte eller overdra slike rettigheter ikke til hinder for at rettigheten tinglyses. Det betales ikke *gebyr ved* tinglysingen.

Til § 26-2 nr. 4 - Finnmarksloven

I Finnmarksloven § 45 andre ledd *første punktum* er *feilslått* feilskrevet som *fastslått*. Det foreslås at dette rettes. *Andre punktum* fastsetter fritak for dokumentavgift i enkelte tilfeller.

Det foreslås at fritaket tas ut av Finnmarksloven og overføres til særavgiftsloven, se høringsnotatet punkt 10.6.2 og lovforslaget § 21-9 første ledd. Fritaket for dokumentavgift i Finnmarksloven § 45 andre ledd foreslås dermed fjernet.

5. I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) gjøres følgende endringer:

§ 1-1 andre ledd bokstav h skal lyde:

h. særavgifter etter særavgiftsloven, unntatt dokumentavgift

§ 1-1 andre ledd bokstav i oppheves.

Til § 26-2 nr. 5 - skattebetalingsloven § 1-1

Skattebetalingsloven § 1-1 fastsetter hvilke skatter og avgifter loven gjelder for. Etter § 1-1 andre ledd bokstavene h og i, gjelder loven for henholdsvis særavgifter etter særavgiftsloven og avgifter etter motorkjøretøy- og båtavgiftsloven.

Motorkjøretøy- og båtavgiftsloven gjelder i dag for engangsavgiften på motorvogner mv., vektårsavgiften (avgift på tunge kjøretøy) og omregistreringsavgiften. Motorkjøretøyavgiftene er særavgifter som foreslås regulert av den nye særavgiftsloven. En henvisning i § 1-1 *bokstav h* til særavgifter etter særavgiftsloven, vil dermed også omfatte de avgifter som i dag reguleres av motorkjøretøy- og båtavgiftsloven. Skattebetalingsloven § 1-1 andre ledd *bokstav i* avgifter etter motorkjøretøy- og båtavgiftsloven foreslås opphevet.

Gjeldende bokstav h viser til lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter. Det foreslås at det vises til *særavgiftsloven* uten angivelse av dato/nr. Siden forslag til ny særavgiftslov også regulerer dokumentavgiften og skattebetalingsloven ikke gjelder for denne, må det gjøres unntak for dokumentavgiften i bokstav h.

§ 3-3 fjerde ledd skal lyde:

(4) Forvaltningsloven § 42 gjelder ikke for vedtak som treffes under avregningen.

Til § 26-2 nr. 5 - skattebetalingsloven § 3-3

§ 3-3 fastsetter unntak fra forvaltningslovens regler om begrunnelse, klageadgang, utsatt iverksetting mv. Etter bestemmelsens fjerde ledd gjelder forvaltningsloven § 42 ikke for vedtak som treffes under avregningen og vedtak om årsavgift for motorvogn. Årsavgiften er opphevet. Henvisningen til årsavgiften i § 3-3 fjerde ledd, foreslås dermed fjernet.

Gjeldende §§ 10-31 og 10-32 blir nye §§ 10-40 og 10-41.

Overskriften til §§ 10-30 flg. skal lyde:

Merverdiavgift, særavgifter og tollavgift

Til § 26-2 nr. 5 - skattebetalingsloven §§ 10-30 flg.

Det foreslås flere tekniske endringer i §§ 10-30 flg.

Gjeldende skattebetalingslov kapittel 10 *Forfall* skiller mellom innenlands merverdiavgift og merverdiavgift som oppstår ved innførsel. Det samme gjelder for særavgifter. Innenlands merverdiavgift reguleres i § 10-30, mens merverdiavgift ved innførsel reguleres i § 10-41. Innenlands særavgifter reguleres i § 10-40, mens særavgifter som oppstår ved innførsel reguleres i § 10-41. Tollavgift oppstår kun ved innførsel og reguleres i § 10-41.

Det foreslås at forfall for merverdiavgift, særavgifter og tollavgift reguleres under én felles deloverskrift; *Merverdiavgift, særavgifter og tollavgift*. Videre foreslås at merverdiavgiften, særavgiftene og tollavgiften reguleres uttømmende i hver sin paragraf, det vil si at innførsels- og innenlandstilfellene behandles i samme bestemmelse. Merverdiavgiften foreslås regulert i § 10-30, særavgifter i § 10-31 og tollavgift i § 10-32. Arveavgift (gjeldende §§ 10-31 og 10-32) foreslås flyttet til §§ 10-40 og 10-41 under deloverskriften *Arveavgift*.

Merverdiavgiften legges på alle varer og tjenester og er den av de nevnte avgiftene som gir størst proveny. Det foreslås at forfallsreglene for merverdiavgiften plasseres først. I den utstrekning tilsvarende regler skal gjelde for særavgifter og tollavgift, foreslås det at det vises til merverdiavgiftsbestemmelsen.

Forslaget innebærer at bestemmelser som i dag står i § 10-41 om tollavgift flyttes til paragrafen om merverdiavgift. Et argument mot dette, er kreditt som i dag reguleres i § 10-41 i liten grad benyttes for merverdiavgift. Vi viser her til at merverdiavgift ved innførsel i stor grad rapporteres i skattemelding for merverdiavgift, ikke på tolldeklarasjonen. Departementet ser det imidlertid som naturlig at merverdiavgiftsbestemmelsen plasseres foran reglene om særavgifter og tollavgift og at den omfatter alle situasjoner for merverdiavgiften, selv om enkelte av disse situasjonene i praksis kan være mer aktuelle for tollavgift.

§§ 10-30 til 10-32 skal lyde:

§ 10-30 Merverdiavgift

(1) Merverdiavgift forfaller til betaling samme dag som det skal leveres skattemelding etter skatteforvaltningsloven § 8-3 første og annet ledd.

(2) Merverdiavgift for varer som innføres, forfaller til betaling samtidig som avgiften i henhold til tollavgiftsloven § 2-1 skal beregnes. Avgift som belastes kreditten ved innførsel, jf. § 14-20 første ledd eller månedsoppgjørordningen en kalendermåned, jf. § 14-20 andre ledd, forfaller til betaling den 18. i neste måned. Avgift som belastes dagsoppgjørordningen, forfaller til betaling første virkedag etter frigjøring for prosedyren overgang til fri disponering. Skattekontoret kan fastsette en nærmere frist for når på forfallsdagen betaling av dagsoppgjør må ha skjedd.

(3) Beløp som uriktig er oppgitt som merverdiavgift, jf. merverdiavgiftsloven § 11-4 annet ledd, forfaller til betaling samme dag som det skal leveres melding etter merverdiavgiftsloven § 15-11 annet ledd.

(4) Departementet kan i forskrift gi regler om avvikende forfallstidspunkt for enkelte situasjoner.

Til § 26-2 nr. 5 - skattebetalingsloven § 10-30

§ 10-30 regulerer når merverdiavgift forfaller til betaling, både ved innenlands omsetning og ved innførsel.

Etter *første ledd* forfaller merverdiavgift til betaling samme dag som det skal leveres skattemelding etter skatteforvaltningsloven § 8-3 første og annet ledd. Dette er en videreføring av gjeldende § 10-30 første ledd uten presiseringen om at den gjelder merverdiavgift *for en periode*. For en periode anses overflødig.

Andre ledd første punktum fastsetter at merverdiavgift for varer som innføres, forfaller til betaling samtidig som avgiften i henhold til tollavgiftsloven § 2-1 skal beregnes. Dette er en videreføring av gjeldende § 10-41 første ledd. Sistnevnte bestemmelse bruker betegnelsen *når avgiftsplikten oppstår*. I lovforslaget er dette erstattet med *når avgiften skal beregnes*, se høringsnotatet punkt 10.5. Det foreslås å endre ordlyden også i skattebetalingsloven. Når tollavgift skal beregnes, reguleres i tollavgiftsloven § 2-1. Gjeldende § 10-41 første ledd viser ikke til bestemmelsen. Det foreslås at en slik henvisning tas inn av opplysningshensyn.

Gjeldende § 10-41 første ledd tar forbehold for de tilfeller at avgift belastes tollkreditten, dags- eller månedsoppgjørordning, se § 14-20. Krav som belastes tollkreditten eller månedsoppgjørordningen forfaller til betaling den 18. i neste måned, se gjeldende § 10-41 andre ledd. Det foreslås at avgift som belastes tollkreditten eller månedsoppgjørordningen, reguleres i § 10-30 andre ledd andre punktum, mens avgift som belastes dagsoppgjørordningen, reguleres i tredje punktum. Etter *andre punktum* forfaller avgift som belastes tollkreditten eller månedsoppgjørordningen en kalendermåned, se § 14-20, til betaling den 18. i neste måned. Etter *tredje punktum* forfaller avgift som belastes dagsoppgjørordningen til betaling første virkedag etter frigjøring for prosedyren overgang til fri disponering. Tredje punktum er en videreføring av gjeldende § 10-41 tredje ledd første punktum. Fullmakten i *fjerde punktum* til å fastsette en nærmere frist for når på forfallsdagen betaling av dagsoppgjør må ha skjedd, viderefører gjeldende § 10-41 tredje ledd andre punktum.

Etter gjeldende § 10-30 andre ledd forfaller beløp som nevnt i merverdiavgiftsloven § 11-4 annet ledd til betaling samme dag som det skal leveres melding etter merverdiavgiftsloven § 15-11 annet ledd. Merverdiavgiftsloven § 11-4 gjelder beløp uriktig oppgitt som merverdiavgift. Av opplysningshensyn foreslås det at dette tas inn i skattebetalingsloven § 10-30 *tredje ledd*.

Fjerde ledd gir departementet fullmakt til å gi forskrift om avvikende forfallstidspunkt for enkelte situasjoner. Dette er en videreføring av gjeldende § 10-30 tredje ledd.

§ 10-31 Særavgifter

(1) Særavgifter forfaller til betaling samme dag som det skal leveres skattemelding etter skatteforvaltningsloven § 8-4 første eller fjerde ledd.

(2) Særavgifter for varer som innføres, forfaller til betaling etter reglene i § 10-30 annet ledd med mindre den avgiftspliktige er registrert i Særavgiftsregisteret.

(3) Veibruksavgift på drivstoff ved bruk av merket mineralolje og merket biodiesel til formål som ikke er fritatt for avgift, jf. særavgiftsloven § 7-1 andre ledd, forfaller til betaling tre uker etter at avgiftskravet er sendt.

(4) Engangsavgift på motorvogner mv. forfaller til betaling når kjøretøyet registreres for første gang i Kjøretøyregisteret. Dersom det benyttes kreditt, jf. § 14-21, forfaller avgiften til betaling den 18. i måneden etter registreringen. Engangsavgift som skal betales før eller etter første gangs registrering, forfaller til betaling samme dag som det skal leveres skattemelding etter skatteforvaltningsloven § 8-4 sjette ledd.

(5) Omregistreringsavgift forfaller til betaling når kjøretøyet omregistreres i Kjøretøyregisteret.

(6) Avgift på tunge kjøretøy som er registrert i Kjøretøyregisteret 1. januar forfaller til betaling 20. februar. Avgift på tunge kjøretøy som er registrert i Kjøretøyregisteret 1. juli forfaller til betaling 20. august.

(7) Departementet kan i forskrift gi regler om forfallstidspunktene og avvikende forfallstidspunkt i enkelte situasjoner.

Til § 26-2 nr. 5 - skattebetalingsloven § 10-31

Se merknad til skattebetalingsloven §§ 10-30 flg. § 10-31 regulerer når særavgifter forfaller til betaling, både i innenlandstilfellene og ved innførsel. Særavgifter ved innførsel er bare aktuelt for særavgiftsbelagte varer, det vil si for de såkalte vareavgiftene. De øvrige særavgiftene er i hovedsak kun knyttet til omstendigheter innen særavgiftsområdet, se merknad til lovforslaget § 1-2.

Gjeldende skattebetalingslov § 10-40 fastsetter i første ledd første punktum at innenlands særavgifter forfaller til betaling samtidig med at avgiftsplikten oppstår. Når avgiftsplikten oppstår, er fastsatt i det materielle særavgiftsregelverket. Det foreslås at forfallstidspunkt for de ulike særavgiftene tas inn i skattebetalingsloven. For dokumentavgiften, som ikke reguleres av skattebetalingsloven, må forfallstidspunktet reguleres i særavgiftsregelverket, se lovforslaget § 21-14.

Gjeldende § 10-40 bruker betegnelsen *når avgiftsplikten oppstår*. I lovforslaget er dette erstattet med *når avgiften skal beregnes*, se høringsnotatet punkt 10.5. Det foreslås at betegnelsen endres også i skattebetalingsloven. Uttrykket brukes ikke i § 10-31.

I gjeldende § 10-40 andre punktum bokstavene a til d fastsettes unntak fra regelen i første punktum. I disse tilfellene er forfallstidspunktet fastsatt i skattebetalingsloven. Avgiftene i bokstav a til d er avgifter som myndighetsfastsettes. Bokstav a fastsetter forfallstidspunktet for årsavgiften. Årsavgiften er opphevet og bokstav a foreslås ikke videreført.

Gjeldende § 10-40 andre ledd regulerer forfallstidspunktet dersom virksomheten er registrert som særavgiftspliktig hos skattekontoret. Bortsett fra for de særavgifter som myndighetsfastsettes, er avgiftsplikten som hovedregel knyttet til registrering. Den som er registrert skal levere skattemelding for særavgifter, se skatteforvaltningsloven § 8-4 første ledd. Det foreslås at hovedregelen om forfall for særavgiftene knyttes til dette, se forslaget *første ledd første punktum* om at særavgifter forfaller til betaling samme dag som det skal leveres skattemelding etter skatteforvaltningsloven § 8-4 første ledd. I forslaget første ledd første punktum vises det også til skatteforvaltningsloven § 8-4 fjerde ledd. Denne bestemmelsen gjelder brukere som er berettiget til helt eller delvis avgiftsfri bruk av ellers avgiftspliktige varer. Disse brukerne er ikke registreringspliktige. Dersom vilkårene for fritak ikke oppfylles, skal det beregnes avgift. I så fall skal brukeren levere skattemelding etter skatteforvaltningsloven § 8-4 fjerde ledd. Særavgiften forfaller da til betaling samme dag som det skal leveres skattemelding.

Som hovedregel er ikke importører av avgiftspliktige varer registreringspliktige, se lovforslaget § 2-3 andre ledd. Etter *andre ledd* forfaller særavgifter for varer som innføres til betaling etter reglene i § 10-30 annet ledd, det vil si etter reglene for merverdiavgift. Dette gjelder ikke dersom den avgiftspliktige er registrert i Særavgiftsregisteret. I så fall forfaller avgiften til betaling samme dag som det skal leveres skattemelding, se § 10-31 første ledd.

Etter *tredje ledd* forfaller veibruksavgift på drivstoff ved bruk av merket mineralolje og merket biodiesel til formål som ikke er fritatt for avgift, til betaling tre uker etter at avgiftskravet er sendt. Dette er en videreføring av gjeldende § 10-40 første ledd bokstav b. Sistnevnte bestemmelse benytter uttrykket *urettmessig bruk av merket mineralolje*. Dette benyttes ikke i lovforslaget. Det foreslås at det i stedet henvises lovforslaget § 7-1 andre ledd som fastsetter at det skal betales avgift dersom merket mineralolje og merket biodiesel brukes til formål som ikke er fritatt for avgift.

Fjerde ledd regulerer forfallstidspunktet for engangsavgift på motorvogner mv. Etter *første punktum* forfaller avgiften til betaling når kjøretøyet registreres for første gang i Kjøretøyregisteret. Dette følger i dag forutsetningsvis av § 10-40 første ledd første punktum, hvor det framgår at innenlandske særavgifter forfaller til betaling samtidig med at avgiftsplikten oppstår. *Andre punktum* gjelder registrerte virksomheter som er innvilget kreditt, se § 14-21. Når kreditt benyttes, forfaller avgiften til betaling den 18. i måneden etter registreringen. Dette er en videreføring av gjeldende § 10-40 første ledd bokstav c. Med registrerte virksomheter menes her virksomheter som er registrert for kreditt, se § 14-21. Krav om engangsavgift kan også oppstå utenom registrering, typisk ved brudd på vilkår for avgiftsfritak. Etter *tredje punktum* forfaller da engangsavgiften til betaling samme dag som det skal leveres skattemelding etter skatteforvaltningsloven § 8-4 sjette ledd. Dette er en kodifisering av gjeldende rett.

Etter *femte ledd* forfaller omregistreringsavgift til betaling når kjøretøyet omregistreres i Kjøretøyregisteret. I gjeldende skattebetalingslov § 10-40 er omregistreringsavgiften ikke særskilt nevnt. Forfallstidspunktet følger dermed av hovedregelen i første ledd første punktum om at avgiften forfaller til betaling samtidig med at avgiftsplikten oppstår. Etter lovforslaget § 23-1 skal det beregnes avgift for kjøretøy som omregistreres på ny eier i Kjøretøyregisteret. I dette ligger at avgiftsplikten oppstår ved omregistreringen og at det er på dette tidspunktet avgiften skal beregnes.

Sjette ledd gjelder avgift på tunge kjøretøy (vektårsavgift). Avgiften skrives ut i to terminer. For kjøretøy som er registrert i Kjøretøyregisteret 1. januar forfaller avgiften til betaling 20. februar, se *første punktum*. For kjøretøy som er registrert i Kjøretøyregisteret 1. juli forfaller avgiften til betaling 20. august, se *andre punktum*. Bestemmelsen er en videreføring av gjeldende skattebetalingslov § 10-40 første ledd bokstav b. Det skrives ikke ut avgift for kjøretøy som er avregistrert i Kjøretøyregisteret. For kjøretøy som førstegangsregistreres eller påregistreres, forfaller avgiften til betaling tre uker etter at melding om kravet er sendt. Døgnbasert avgift for korttids bruk av tilhenger forfaller til betaling tre uker etter at melding om kravet er sendt. Dette vil bli regulert i forskrift.

Syvende ledd gir departementet fullmakt til å gi forskrift om forfallstidspunktene og avvikende forfallstidspunkt. Dette er en videreføring av gjeldende § 10-40 tredje ledd med den forenkling at fullmakten til å gi forskrift om henholdsvis forfallstidspunkt og avvikende forfallstidspunkt gjelder for alle avgiftene som reguleres av bestemmelsen.

§ 10-32 Tollavgift

Tollavgift forfaller til betaling etter reglene i § 10-30 annet ledd.

Til § 26-2 nr. 5 - skattebetalingsloven § 10-32

Se merknad til skattebetalingsloven §§ 10-30 flg. Forslaget innebærer at flere av de bestemmelsene som i dag står i § 10-41 om tollavgift, flyttes til bestemmelsen om merverdiavgift (§ 10-30).

§ 10-32 regulerer når tollavgiften forfaller til betaling. Tollavgift ilegges bare ved innførsel. Det anses ikke nødvendig å presisere dette i bestemmelsen. Etter bestemmelsen forfaller tollavgift til betaling etter reglene i § 10-30 annet ledd, det vil si etter samme regler som gjelder for merverdiavgift.

Gjeldende § 10-41 første ledd første punktum regulerer forfall for *tollavgift og andre avgifter som oppstår ved innførsel*. Med *andre avgifter* menes merverdiavgift og særavgifter, se bestemmelsens overskrift. Etter skattebetalingsforskriften § 1-2-1 bokstav b gjelder skattebetalingsloven for forskningsavgift på landbruksvarer, se forskrift 20. desember 2012 nr. 1417 om forskriftsavgift på landbruksvarer. Bestemmelsen om forfall for *tollavgift* kommer dermed til anvendelse også for forskningsavgift på landbruksvarer selv om dette ikke framkommer uttrykkelig av ordlyden i § 10-32.

Overskriften til §§ 10-40 og 10-41 skal lyde:

Arveavgift

Til § 26-2 nr. 5 - skattebetalingsloven §§ 10-40 og 10-41

Se merknad til skattebetalingsloven §§ 10-30 flg. Det foreslås at forfall for arveavgift reguleres under en egen deloverskrift - *arveavgift* - med paragrafene §§ 10-40 og 10-41 som viderefører skattebetalingsloven §§ 10-31 og 10-32.

§ 14-11 første og andre ledd skal lyde:

(1) Dersom krav på avgift på tunge kjøretøy, engangsavgift på motorvogner mv. eller omregistreringsavgift ikke betales til rett tid, kan skattekontoret bestemme at bruken av det kjøretøy som kravene knytter seg til, skal stanses inntil avgiftene er betalt. Det samme gjelder dersom merket mineralolje og merket biodiesel brukes til formål som ikke er fritatt for avgift etter særavgiftsloven § 7-5 første og andre ledd.

(2) Dersom krav som nevnt i første ledd ikke betales til rett tid, kan registreringsmyndigheten nekte på- eller omregistrering i Kjøretøyregisteret.

Til § 26-2 nr. 5 - skattebetalingsloven § 14-11

Etter gjeldende § 14-11 første ledd kan skattekontoret kreve at bruk av kjøretøy stanses dersom årsavgift, vektårsavgift, engangsavgift, omregistreringsavgift eller avgift for urettmessig bruk av merket mineralolje eller merket biodiesel ikke betales i rett tid.

Årsavgiften ble opphevet i 2018. Det foreslås at årsavgift utgår fra oppregningen i første ledd første punktum.

Betegnelsene vektårsavgift og engangsavgift foreslås erstattet av betegnelsene avgift på tunge kjøretøy og engangsavgift på motorvogner mv., se forslag til stortingsvedtak og lovforslaget kapittel 22 og 24. Betegnelsen urettmessig bruk benyttes ikke i lovforslaget. Etter lovforslaget § 7-1 første ledd skal det betales avgift dersom merket mineralolje og merket biodiesel brukes til formål som ikke er fritatt for avgift etter § 7-5 første og andre ledd. Det foreslås at det benyttes tilsvarende ordlyd i skattebetalingsloven, se andre punktum. I

gjeldende § 14-11 første ledd benyttes betegnelsen motorkjøretøy. For å reflektere at stansingsretten også gjelder ved manglende betaling av avgift knyttet til tilhengere, foreslås dette erstattet med betegnelsen kjøretøy.

Etter gjeldende § 14-11 *andre ledd* kan registreringsmyndighetene nekte på- eller omregistrering i Statens vegvesens motorvognregister dersom krav ikke betales i rett tid. Det foreslås å benytte den korrekte kortformen *Kjøretøyregisteret*.

Overskriften til § 14-20 skal lyde:

§ 14-20 Kreditt for avgift ved innførsel

§ 14-20 første ledd skal lyde:

(1) Skattekontoret kan innvilge kreditt for *merverdiavgift, særavgifter og tollavgift* som oppstår ved innførsel.

§ 14-20 fjerde ledd første punktum skal lyde:

For bruk av *kreditt etter første ledd* skal det betales en særskilt godtgjørelse til statskassen.

Til § 26-2 nr. 5 - skattebetalingsloven § 14-20

Gjeldende regler om tollkreditt i § 10-41 foreslås flyttet til § 10-30. Dette gjør det nødvendig med enkelte endringer i § 14-20. Det er bare avgifter som oppstår ved innførsel som omfattes av bestemmelsen. Dokumentavgift, engangsavgift på motorvogn mv., avgift på tunge kjøretøy og omregistreringsavgift omfattes derfor ikke.

§ 14-21 skal lyde:

§ 14-21 Kreditt for engangsavgift

(1) Skattekontoret kan innvilge kreditt for engangsavgift. Det er et vilkår for kreditt at virksomheten stiller sikkerhet for skyldig avgift. De nærmere kravene til sikkerheten, herunder sikkerhetens omfang, fastsettes av skattekontoret og kan senere endres.

(2) Departementet kan i forskrift stille vilkår for kreditt, herunder krav til sikkerhetsstillelsen, samt gi regler om opphør av kreditt.

Til § 26-2 nr. 5 - skattebetalingsloven § 14-21

I engangsavgiftsforskriften §§ 8-1 til 8-4 stilles det vilkår for å bli registrert virksomhet. Disse kravene har ingen selvstendig betydning ut over å være vilkår for kreditt. Kravene som stilles for å bli registrert virksomhet, bør derfor omformuleres som vilkår for kreditt. Dette vil reflektere det reelle innholdet i disse reglene i dag. Departementet foreslår derfor at vilkårene for å bli registrert virksomhet i engangsavgiftsforskriften §§ 8-1 til 8-4, endres til å være vilkår for kreditt.

Departementet foreslår videre at vilkårene skal fastsettes i skattebetalingsloven og skattebetalingsforskriften. Forslaget medfører at krav om sikkerhetsstillelse, som i dag er regulert i skattebetalingsregelverket, og vilkårene i engangsforskriften som må være oppfylt for å få kreditt, blir samlet i det samme regelverket.

§ 14-22 skal lyde:

§ 14-22 Sikkerhetsstillelse for særavgifter

(1) Skattekontoret kan kreve at virksomheter som er registrert i Særavgiftsregisteret, stiller sikkerhet for fremtidig skyldig avgift. Krav om sikkerhetsstillelse kan stilles ved registreringen eller senere. De nærmere kravene til sikkerhet, herunder sikkerhetens omfang, fastsettes av skattekontoret i det enkelte tilfellet.

(2) Departementet kan i forskrift sette nærmere vilkår for sikkerhetsstillelsen og angi hvilke momenter som skal vektlegges ved vurderingen av om sikkerhet skal kreves.

Til § 26-2 nr. 5 - skattebetalingsloven § 14-22

Departementet foreslår at bestemmelsene i skattebetalingsloven § 14-21 andre ledd og tredje ledd om sikkerhetsstillelse for framtidig skyldig avgift for virksomheter som er registrert i Særavgiftsregisteret, flyttes til skattebetalingsloven ny § 14-22.

§ 16-40 skal lyde:

§ 16-40 Ansvar for erverver av motorvogn

Ved overdragelse av motorvogn og tilhenger til motorvogn, er erverver ansvarlig for siste termin av avgift på tunge kjøretøy og for slik avgift som er påløpt etter utløpet av siste termin fram til overdragelsestidspunktet.

Til § 26-2 nr. 5 - skattebetalingsloven § 16-40

Gjeldende § 16-40 regulerer ansvar for avgift ved overdragelse av motorkjøretøy og båter. og viser til motorkjøretøy- og båtavgiftsloven av 1959. Sistnevnte lov vil med lovforslaget bli opphevet og erstattet av ny særavgiftslov. Lovforslaget åpner ikke for avgift på båter og foreslås tatt ut av bestemmelsen.

Bestemmelsen er kun relevant for avgifter som betales i terminer. Etter oppheving av årsavgiften i 2018, gjelder dette bare avgiften på tunge kjøretøy (vektårsavgiften). Det foreslås at dette framkommer uttrykkelig av bestemmelsen. Det er overflødig å i tillegg vise til tilhørende lov.

I særavgiftsregelverket og i veimyndighetenes regelverk, benyttes betegnelsen motorvogn om det som i skattebetalingsloven omtales som motorkjøretøy. For å samordne begrepsbruken forslås betegnelsen motorvogn benyttet også i skattebetalingsloven.

§§ 16-41 og 16-42 oppheves.

Til § 26-2 nr. 5 - skattebetalingsloven §§ 16-41 og 16-42

Etter gjeldende § 16-41 er den som ved urettmessig bruk av merket mineralolje eller merket biodiesel har disposisjonsrett over motorvognen, ansvarlig for avgift ved slik bruk når han har fordel av den urettmessige bruken. Bestemmelsen er i realiteten en regel om hvem som er avgiftssubjekt. Det foreslås at bestemmelsen overføres til særavgiftsloven, se lovforslaget § 7-3 andre punktum. Skattebetalingsloven § 16-41 foreslås opphevet.

Etter gjeldende § 16-42 kan departementet gi forskrift om at mottakeren av avgiftsfrie varer og tjenester er ansvarlig for avgiften dersom vedkommende ikke oppfyller vilkårene for avgiftsfrihet. I slike tilfeller er også leverandøren ansvarlig for avgiften dersom han visste eller burde ha visst at vilkårene for avgiftsfritak ikke var oppfylt. Bestemmelsen er i realiteten en

regel om hvem som er avgiftssubjekt. Det foreslås at bestemmelsen overføres til særavgiftsloven, se lovforslaget § 2-5 fjerde ledd. Skattebetalingsloven § 16-42 foreslås opphevet.

6. I lov 29. juni 2007 nr. 73 om eiendomsmegling (eiendomsmeglingsloven) gjøres følgende endring:

§ 6-9 andre ledd skal lyde:

(2) Oppdragstakere som bistår med oppgaver som nevnt i første ledd nr. 1, 2 eller 4 er etter *særavgiftsloven*, lov 6. juni 2003 nr. 39 om burettslag og lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing, ansvarlig for at avgifter, gebyrer og renter knyttet til tinglysing av skjøte og andre dokumenter som har sammenheng med salget, blir betalt.

Til § 26-2 nr. 6 - eiendomsmeglingsloven

Eiendomsmeglingsloven § 6-9 regulerer oppdragstakerens plikter ved gjennomføring av handelen. Andre ledd viser til dokumentavgiftsloven fra 1975. Dokumentavgiften foreslås regulert av ny særavgiftslov og henvisningen foreslås oppdatert slik at det henvises til den nye loven – med lovens korttittel (særavgiftsloven).

7. I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) gjøres følgende endring:

§ 6-7 første ledd andre punktum skal lyde:

Fritaket omfatter også lastebiler, trekkbiler, varebiler, kombinerte biler, campingbiler, beltebiler og busser som har tillatt totalvekt på 7 500 kg eller mer.

Til § 26-2 nr. 7 - merverdiavgiftsloven

Gjeldende § 6-7 første ledd første punktum fastsetter fritak for merverdiavgift ved omsetning av kjøretøy som omfattes av Stortingets vedtak om omregistreringsavgift. Etter andre punktum omfatter fritaket også kjøretøy som nevnt i stortingsvedtaket § 1 avgiftsgruppe c og som har tillatt totalvekt på 7 500 kg eller mer. Det foreslås endringer i Stortingets avgiftsvedtak som medfører at henvisningen må endres. Det foreslås at § 6-7 i stedet for å vise til stortingsvedtaket uttrykkelig nevner hvilke kjøretøy som omfattes.

8. I lov 27. mai 2016 nr. 14 om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven) gjøres følgende endringer:

§ 1-1 bokstav h skal lyde:

h. særavgifter etter særavgiftsloven, unntatt dokumentavgift

§ 1-1 bokstav i oppheves.

Til § 26-2 nr. 8 - skatteforvaltningsloven § 1-1

Skatteforvaltningsloven § 1-1 fastsetter hvilke skatter og avgifter loven gjelder for. Etter § 1-1 bokstavene h og i gjelder loven for henholdsvis særavgifter etter særavgiftsloven (særavgifter) og avgifter etter motorkjøretøy- og båtavgiftsloven (motorkjøretøyavgifter).

Motorkjøretøy- og båtavgiftsloven gjelder i dag for engangsavgiften på motorvogn mv., vektårsavgiften (avgiften på tunge kjøretøy) og omregistreringsavgiften. Motorkjøretøyavgiftene er særavgifter som foreslås regulert av den nye særavgiftsloven. En henvisning i § 1-1 bokstav h til særavgifter etter særavgiftsloven, vil dermed også omfatte de avgifter som i dag reguleres av motorkjøretøy- og båtavgiftsloven. Skatteforvaltningsloven § 1-1 *bokstav i* om avgifter etter motorkjøretøy- og båtavgiftsloven (motorkjøretøyavgifter) foreslås derfor opphevet.

Dokumentavgiften reguleres av ny særavgiftslov. Siden skatteforvaltningsloven ikke gjelder for denne, må det gjøres unntak for dokumentavgiften i *bokstav h*.

§ 2-6 oppheves.

Til § 26-2 nr. 8 - skatteforvaltningsloven § 2-6

Skatteforvaltningsloven kapittel 2 fastsetter hvem som er myndighet for de skatter som er nevnt i § 1-1. Etter skatteforvaltningsloven §§ 2-5 og 2-6 er skattekontoret og Skattedirektoratet myndigheter for henholdsvis særavgifter og motorkjøretøyavgifter. Motorkjøretøyavgiftene er særavgifter som foreslås regulert av den nye særavgiftsloven. Det vil da følge av skatteforvaltningsloven § 2-5 at det er skattekontoret og Skattedirektoratet som er myndigheter for motorkjøretøyavgiftene. Skatteforvaltningsloven § 2-6 foreslås derfor opphevet som overflødig.

§ 8-4 første ledd skal lyde:

(1) Den som er *eller skal være* registrert i *Særavgiftsregisteret*, skal levere skattemelding med opplysninger om uttak av avgiftspliktige varer fra virksomhetens *registrerte* lokale av avgiftspliktige varer, uttak av varer som er fritatt for avgift, innførte varer som ikke er lagt på *registrert* lokale, og andre opplysninger som har betydning for fastsetting av særavgifter.

§ 8-4 andre ledd bokstav b skal lyde:

- b. registrerte importører av avgiftspliktige varer som skal brukes til råvarer, eller er til avgiftsfri bruk etter bestemmelsene i *særavgiftsloven*.

§ 8-4 fjerde ledd nytt andre punktum skal lyde:

Plikten til å levere skattemelding gjelder også den som bruker merket mineralolje og merket biodiesel til formål som ikke er fritatt for avgift etter særavgiftsloven § 7-5 første og andre ledd.

§ 8-4 femte ledd skal lyde:

(5) Skattepliktig som ikke er registrert i *Særavgiftsregisteret*, skal levere skattemelding med opplysninger som har betydning for fastsettingen av særavgift som oppstår ved innførsel.

§ 8-4 sjette ledd skal lyde:

(6) Den som er skattepliktig for engangsavgift på motorvogner mv., avgift på tunge kjøretøy og omregistreringsavgift, skal levere skattemelding med opplysninger om bruk eller endring av motorvognen og andre opplysninger som har betydning for fastsetting av avgiften. Dette gjelder likevel ikke når den skattepliktige har gitt riktige og fullstendige opplysninger til vegmyndighetene.

Gjeldende § 8-4 sjette ledd blir nytt syvende ledd.

§ 8-5 oppheves.

Til § 26-2 nr. 8 - skatteforvaltningsloven §§ 8-4 og 8-5

Gjeldende skatteforvaltningslov skiller mellom skattemelding for særavgifter (§ 8-4) og skattemelding for motorkjøretøyavgifter (§ 8-5). De to kategoriene reguleres i dag av hver sin lov. Siden både motorvognavgiftene og de andre særavgiftene reguleres i forslag til ny særavgiftslov, foreslås det at skattemelding for motorvognavgifter reguleres i samme paragraf som skattemelding for andre særavgifter, det vil si at bestemmelsen i gjeldende § 8-5 overføres til § 8-4 sjette ledd og at gjeldende § 8-4 sjette ledd blir nytt syvende ledd i § 8-4.

Gjeldende § 8-4 *første og femte ledd* fastsetter plikt til å levere skattemelding for den som henholdsvis er og ikke er registrert i medhold av særavgiftsloven. I ny særavgiftslov foreslås å innføre betegnelsen Særavgiftsregisteret, se høringsnotatet punkt 10.4. I § 8-4 første og femte foreslås *medhold av særavgiftsloven* erstattet av i *Særavgiftsregisteret*. I første ledd foreslås det i tillegg presisert atplikten til å levere skattemelding også gjelder den som *skal* være registrert i Særavgiftsregisteret, se lovforslaget § 2-4 første ledd om at avgiften skal beregnes av den som er eller skal være registrert i Særavgiftsregisteret. Forslaget er også i tråd med ordlyden i § 8-3 første ledd bokstav a som gjelder plikt til å levere skattemelding for merverdiavgift.

I lovforslaget foreslås også å endre ordlyden fra *godkjente* til *registrerte* lokaler, se § 2-5. Ordlyden i § 8-4 *første ledd* foreslås endret i tråd med dette.

I gjeldende § 8-4 *andre ledd bokstav b* fastsettes fritak for å levere skattemelding blant annet når varer er til avgiftsfri bruk etter bestemmelsene i Stortingets avgiftsvedtak. I lovforslaget foreslås det at avgiftsfritakene overføres fra Stortingets avgiftsvedtak til ny særavgiftslov. Det foreslås at *Stortingets avgiftsvedtak* erstattes av *særavgiftsloven*.

Det foreslås et nytt andre punktum i § 8-4 *fjerde ledd* om atplikten til å levere skattemelding også gjelder den som bruker merket mineralolje og merket biodiesel til formål som ikke er fritatt for avgift etter særavgiftsloven § 7-5 første og andre ledd. Det innebærer for eksempel at den som ved en feil fyller merket diesel på en personbil, får en lovfestet plikt til å melde fra til skattemyndighetene. Skattemyndighetene mottar slike meldinger i dag.

§ 8-4 *femte ledd* regulererplikten for ikke registrerte skattepliktige til å levere skattemelding ved innførsel. Skatteforvaltningsforskriften § 8-4-2 niende ledd fastslår at da er det leveringsfristene for deklarasjonen for prosedyren overgang til fri disponering som er gitt i eller i medhold av vareførselsloven kapittel 3, som gjelder. I praksis gir skattepliktige opplysninger om grunnlaget for og beregning av særavgift ved innførsel i deklarasjonen som leveres for prosedyren overgang til fri disponering, se vareførselsloven § 4-1. Det vil bli vurdert å endre skatteforvaltningsforskriften slik at dette kommer klart fram.

§ 8-4 *sjette ledd* fastsetter plikt til å levere skattemelding med opplysninger om bruk eller endring av motorvognen og andre opplysninger som har betydning for fastsetting av engangsavgift på motorvogner mv., avgift på tunge kjøretøy og omregistreringsavgift. Dette er en videreføring av gjeldende § 8-5. I gjeldende bestemmelse brukes betegnelsen motor-kjøretøy. Denne foreslås erstattes med betegnelsens motorvogn, som er den betegnelsen som benyttes i særavgiftsregelverket og i veimyndighetenes regelverk. I gjeldende bestemmelse brukes også betegnelsen motorkjøretøyavgifter. Dette foreslås erstattet av en oppregning av hvilke avgifter det siktes til, nemlig engangsavgift på motorvogner mv., avgift på tunge kjøretøy (vektårsavgift) og omregistreringsavgift.

§ 9-1 første og andre ledd skal lyde:

(1) Skattepliktige fastsetter grunnlaget for formues- og inntektsskatt, petroleumsskatt, merverdiavgift, arbeidsgiveravgift, finansskatt på lønn, svalbardskatt etter Svalbardskatteloven § 3-2, merverdiavgiftskompensasjon, suppleringskatt og særavgifter unntatt dokumentavgift og avgiftene nevnt i annet ledd ved levering av skattemelding som nevnt i kapittel 8.

(2) Skattemyndighetene fastsetter grunnlaget for engangsavgift på motorvogner mv., avgift på tunge kjøretøy og omregistreringsavgift.

Til § 26-2 nr. 8 - skatteforvaltningsloven § 9-1

Etter gjeldende § 9-1 *første ledd* skal den skattepliktige fastsette skattegrunnlaget blant annet for særavgifter, mens det etter § 9-1 andre ledd er skattemyndighetene som fastsetter grunnlaget for motorkjøretøyavgiftene. Motorkjøretøyavgiftene (motorvognavgifter) omfatter engangsavgift på motorvogner mv., avgift på tunge kjøretøy (vektårsavgift) og omregistreringsavgift.

Det foreslås at skillet mellom særavgifter og motorkjøretøyer fjernes. Dette innebærer at skatteforvaltningsloven § 1-1 bokstav h om avgifter etter motorkjøretøy- og båtavgiftsloven oppheves. Videre foreslås at betegnelsen motorkjøretøyavgifter utgår og at det i stedet nevnes hvilke konkrete særavgifter det siktes til. I *andre ledd* foreslås derfor at skattemyndighetene fastsetter grunnlaget for engangsavgift på motorvogner mv., avgift på tunge kjøretøy og omregistreringsavgift. Når særavgifter omtales i *første ledd*, må det gjøres unntak for særavgifter som omfattes av andre ledd. Videre må det gjøres unntak for dokumentavgiften siden denne er en særavgift som ikke reguleres av skatteforvaltningsloven, se lovforslaget § 1-1 bokstav h. Av språklige hensyn, foreslås rekkefølgen av de nevnte skattene endret.

§ 9-2 første ledd skal lyde:

(1) Skattepliktige beregner merverdiavgift, arbeidsgiveravgift, finansskatt på lønn, merverdiavgiftskompensasjon, suppleringskatt og særavgifter unntatt dokumentavgift, engangsavgift på motorvogner mv., avgift på tunge kjøretøy og omregistreringsavgift av grunnlaget som er fastsatt etter § 9-1 første ledd.

Til § 26-2 nr. 8 - skatteforvaltningsloven § 9-2

Etter gjeldende § 9-2 første ledd skal den skattepliktige beregne særavgifter, det vil si særavgifter etter særavgiftsloven. Skattemyndighetene beregner øvrig skatt, se § 9-2 tredje ledd. Tredje ledd omfatter avgifter etter motorkjøretøy- og båtavgiftsloven, det vil si

engangsavgift på motorvogner mv., avgift på tunge kjøretøy (vektårsavgift) og omregistreringsavgift.

Det foreslås at skillet mellom særavgifter og motorvognavgifter fjernes. Dette innebærer at skatteforvaltningsloven § 1-1 bokstav h om avgifter etter motorkjøretøy- og båtavgiftsloven oppheves. Når *første ledd* omtaler særavgifter må det dermed gjøres unntak for engangsavgift på motorvogner mv., avgift på tunge kjøretøy og omregistreringsavgift. Dokumentavgiften reguleres ikke av skatteforvaltningsloven, se lovforslaget § 1-1 bokstav h. Det foreslås presisert i § 9-2 første ledd at bestemmelsen ikke gjelder for dokumentavgift. Av språklige hensyn, foreslås rekkefølgen av de nevnte skattene endret.

§ 9-4 første ledd første punktum skal lyde:

Skattepliktige kan endre opplysninger i tidligere leverte skattemeldinger for formues- og inntektsskatt, svalbardskatt, petroleumsskatt, merverdiavgift, arbeidsgiveravgift, finansskatt på lønn og særavgifter *unntatt dokumentavgift, engangsavgift på motorvogner mv., avgift på tunge kjøretøy og omregistreringsavgift* ved levering av endringsmelding.

Til § 26-2 nr. 8 - skatteforvaltningsloven § 9-4

Etter gjeldende § 9-4 første ledd første punktum kan den skattepliktige endre opplysninger i leverte skattemelding for blant annet særavgifter. Engangsavgift på motorvogner mv., avgift på tunge kjøretøy og omregistreringsavgift er særavgifter, men bestemmelsen gjelder ikke for disse avgiftene. Det foreslås at dette presiseres i første ledd første punktum selv om det også følger av forslag til § 1-1 bokstav h og § 9-4 første ledd tredje punktum.

Dokumentavgiften er også en særavgift, men reguleres ikke av skatteforvaltningsloven, se lovforslaget § 1-1 bokstav h. Det foreslås presisert i § 9-4 første ledd første punktum at bestemmelsen ikke gjelder for dokumentavgift.

§ 10-8 første ledd skal lyde:

(1) Skattemyndighetene, tollmyndighetene, Statens vegvesen og politiet kan når som helst uten varsel kontrollere motorvogner for å påse at bestemmelsene *om avgift på tunge kjøretøy og engangsavgift på motorvogner mv. og bruk av merket biodiesel og merket mineralolje* blir overholdt.

Til § 26-2 nr. 8 - skatteforvaltningsloven § 10-8

§ 10-8 regulerer kontroll av motorvogner for å påse at bestemmelsene om avgifter er overholdt. Gjeldende første ledd omtaler årsavgift for motorvogn, vektårsavgift og engangsavgift. Årsavgiften ble opphevet i 2018 og foreslås tatt ut fra oppregningen. I lovforslaget foreslås vektårsavgiften betegnet som avgift på tunge kjøretøy, og engangsavgiften som engangsavgift på motorvogner mv. Tilsvarende ordlyd foreslås benyttet i § 10-8.

Gjeldende § 10-8 regulerer også kontroll med bruk av avgiftsfri biodiesel og merket mineralolje. Avgiftsfritaket for biodiesel gjennomføres på samme måte som for mineralolje, det vil si ved merking. Betegnelsen *avgiftsfri biodiesel* foreslås erstattet med *merket biodiesel*.